Ετήσια Οικονομική Έκθεση της Χρήσης

ΔΩΔΕΚΑΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

1 Ιανουαρίου - 31 Δεκεμβρίου 2019

(Σύμφωνα με το Άρθρο 4 του Ν. 3556/2007)

ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

Αρ. Γ.Ε.ΜΗ. 15082945000
(πρώην Αρ.Μητρώου Α.Ε. 10174/06/Β/86/126)
Λ. Αθηνών, 24100 Καλαμάτα

KARELIA
FINE TOBACCOS SINCE 1888

Δηλώσεις Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.:

1. Βικτωρία-Μαργαρίτα Γ. Καρέλια, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Ευστάθιος Γ. Καρέλιας, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
3. Ανδρέας Γ. Καρέλιας, Διευθύνων Σύμβουλος

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

εξ όσων γνωρίζουμε:

α. Οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2019 της **ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.,** εφεξής η «Εταιρεία» που καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του Ενεργητικού, και των Υποχρεώσεων τα Ίδια Κεφάλαια καθώς και την Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019 της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4 του Ν. 3556/2007.

και

β. Η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, επ' αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Καλαμάτα, 27 Απριλίου 2020

Η Πρόεδρος	Ο Αντιπρόεδρος	Ο Διευθύνων Σύμβουλος
Βικτωρία-Μαργαρίτα Γ. Καρέλια	Ευστάθιος Γ. Καρέλιας	Ανδρέας Γ. Καρέλιας

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές ΑΕ
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: 30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2019, τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Χρήσης και Λοιπών Συνολικών Εσόδων, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά, περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις

απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα Θέματα Ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

1. Πληρότητα και ακρίβεια Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης

Αναφορά στις Σημειώσεις 20 και 21 των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
Ο Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης της Εταιρείας και του Ομίλου ανέρχεται σε ποσό ΕΥΡΩ 526.875 χιλιάδες και ΕΥΡΩ 819.996 χιλιάδες περίπου αντίστοιχα. Η Εταιρεία και ο Όμιλος δραστηριοποιούνται στον κλάδο παραγωγής και διάθεσης καπνικών προϊόντων, τα οποία υπόκεινται σε Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης, ο οποίος περιλαμβάνεται στο κόστος πωληθέντων και στον κύκλο εργασιών. Οι σύνθετοι υπολογισμοί που απαιτούνται για τον καταλογισμό του φόρου καθώς και οι συχνές, αυξητικής πορείας, μεταβολές της νομοθεσίας αναφορικά με τους ισχύοντες συντελεστές, αυξάνουν την πιθανότητα σφάλματος στον υπολογισμό του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης των καπνικών προϊόντων. Επιπρόσθετα, η αυξημένη πίεση στην κερδοφορία της Εταιρείας και του Ομίλου λόγω της αύξησης του	Οι ελεγκτικές διαδικασίες μας σχετικά με το θέμα αυτό περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Εξετάσαμε το σχεδιασμό των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου σχετικά με τη μεταφορά παραγόμενων καπνικών προϊόντων από την παραγωγή στη φορολογημένη αποθήκη και τη διαδικασία φορολόγησης τους πριν τη διάθεσή τους στην εγχώρια αγορά. Διενεργήσαμε αναλυτικές ελεγκτικές διαδικασίες προκειμένου να εκτιμήσουμε τη λογικότητα της μεταβολής του εξόδου που αναγνωρίστηκε. Πραγματοποιήσαμε, ουσιαστικές ελεγκτικές διαδικασίες, όπως δειγματοληπτικός επανυπολογισμός του καταλογισμού του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, ώστε να εξακριβωθεί η ορθότητα και η ακρίβεια του φόρου. Λάβαμε επιστολή από τις Τελωνειακές Αρχές προκειμένου να επιβεβαιώσουμε

λαθρεμπορίου και του δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα, σε συνδυασμό με τους εξαιρετικά υψηλούς συντελεστές του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης εντείνουν τον κίνδυνο εκούσιου ή ακούσιου σφάλματος κατά τον καταλογισμό του προαναφερθέντος φόρου, εκθέτοντας την Εταιρεία και τον Όμιλο σε ενδεχόμενο πρόσθετο καταλογισμό υψηλών φορολογικών επιβαρύνσεων. Για τους ανωτέρω λόγους, θεωρούμε ότι η πληρότητα και η ακρίβεια του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.	την πληρότητα και ακρίβεια του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης που έχει καταχωρηθεί από την Εταιρεία καθώς και την ορθή, χρονικά, αναγνώρισή του. Λάβαμε, δειγματοληπτικά, επιβεβαιωτικές επιστολές από τους σημαντικότερους πελάτες εξωτερικού της Εταιρείας προκειμένου να επιβεβαιώσουμε την πληρότητα και την ακρίβεια των εξαγωγών, ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι ορθά δεν καταλογίστηκε Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης στις συναλλαγές αυτές. Τέλος, αξιολογήσαμε την καταλληλόλητα και την επάρκεια των γνωστοποιήσεων που περιέχονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αναφορικά με τα θέμα αυτό.

2. Αποτίμηση αποθεμάτων

Αναφορά στις Σημειώσεις 3.12 και 7 των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Σημαντικό Θέμα Ελέγχου	**Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικό θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας**
Τα αποθέματα της Εταιρείας και του Ομίλου ανέρχονται σε ΕΥΡΩ 59.256 χιλιάδες και ΕΥΡΩ 64.674 χιλιάδες περίπου αντίστοιχα όπως έχουν προσδιοριστεί μετά τη σχηματισθείσα πρόβλεψη απομείωσης έναντι αυτών ύψους ΕΥΡΩ 1.625 χιλιάδες περίπου και ΕΥΡΩ 1.658 χιλιάδες περίπου αντίστοιχα. Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Στο πλαίσιο αυτό, η εκτίμηση της Διοίκησης αναφορικά με την πρόβλεψη απομείωσης των προϊόντων, εμπορευμάτων, πρώτων υλών και ανταλλακτικών στοιχειοθετείται με βάση τα βραδέως κινούμενα αποθέματα και την αξιολόγηση της πιθανότητας για μελλοντική χρήση αυτών. Λόγω του σημαντικού ύψους των αποθεμάτων και του κινδύνου	Οι ελεγκτικές διαδικασίες μας σχετικά με το θέμα αυτό περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα: Αξιολογήσαμε το σχεδιασμό και τη λειτουργική αποτελεσματικότητα των δικλείδων εσωτερικού ελέγχου και των δικλείδων των πληροφοριακών συστημάτων της Εταιρείας που αφορούν το κύκλωμα παρακολούθησης της αποθήκης, με τη βοήθεια ειδικών εμπειρογνώμων μας. Πραγματοποιήσαμε ελεγκτικές διαδικασίες αναφορικά με την κίνηση των αποθεμάτων για τον εντοπισμό βραδέως κινούμενων αποθεμάτων, προκειμένου να αξιολογήσουμε την καταλληλότητα των παραδοχών της Διοίκησης για τη διαδικασία αποτίμησης των αποθεμάτων. Προκειμένου, να αξιολογήσουμε την αποτίμηση σε σύγκριση με την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εξετάσαμε δειγματοληπτικά παραστατικά

ουσιώδους σφάλματος, αφενός στον υπολογισμό της σχετικής εκτίμησης, και αφετέρου στις παραδοχές της Διοίκησης στο πλαίσιο σχηματισμού προβλέψεων απομείωσης αποθεμάτων, λόγω υποκειμενικών κρίσεων, η αποτίμηση των αποθεμάτων αποτέλεσε σημαντικό θέμα ελέγχου.	πωλήσεων μετά τη λήξη της περιόδου αναφοράς. Εξετάσαμε δειγματοληπτικά τον ορθό υπολογισμό του κόστους κτήσης των αποθεμάτων. Παρευρεθήκαμε στη φυσική απογραφή αποθεμάτων και σε δειγματοληπτική βάση εξετάσαμε την ακρίβεια, πληρότητα και τη φυσική κατάσταση των αποθεμάτων, καθώς και την πιθανή απαξίωση τους. Τέλος, αξιολογήσαμε την καταλληλότητα και την επάρκεια των γνωστοποιήσεων που περιέχονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις αναφορικά με το θέμα αυτό.

Άλλες Πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά δεν περιλαμβάνουν τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και την Έκθεση Ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των Υπευθύνων για τη Διακυβέρνηση επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των Εταιρικών και Ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 του Ν. 4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

— Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας, και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτή, εκτός εάν νόμος ή κανονισμός αποκλείει τη δημοσιοποίηση ενός θέματος ή όταν, σε εξαιρετικά σπάνιες

περιπτώσεις, διαπιστώσουμε ότι ένα θέμα δε θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί με την έκθεσή μας, διότι ενεργώντας κατ' αυτό τον τρόπο θα αναμενόταν εύλογα ότι οι αρνητικές επιπτώσεις θα υπερτερούσαν από τα οφέλη δημοσίου συμφέροντος μιας τέτοιας δημοσιοποίησης.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

(α) Στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν. 4548/2018.

(β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150, 151, και153, και 154 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

(γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας με ημερομηνία 28 Απριλίου 2020, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).

3. Παροχή μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες οι οποίες απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού αριθ. 537/2014 της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή λοιπές επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές της Εταιρείας με την από 28 Ιουνίου 2006 απόφαση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο 14 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Αθήνα, 28 Απριλίου 2020

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114
Φίλιππος Κάσσος, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 26311

Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε για έγκριση τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι ¨Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις¨) της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») της οικονομικής χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Ο Όμιλος, απαρτίζεται από την Εταιρεία (Μητρική Εταιρεία), τις θυγατρικές της επιχειρήσεις, καθώς και τις θυγατρικές αυτών.

Η παρούσα Έκθεση συντάχθηκε σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του Ν. 3556/2007 και του Ν. 4548/2018 (άρθρα 150 -154), και συνοδεύει τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Επειδή δε η Εταιρεία συντάσσει και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, η παρούσα Έκθεση είναι ενιαία, με κύριο σημείο αναφοράς τα ενοποιημένα οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας και των συνδεμένων προς αυτήν επιχειρήσεων και με αναφορά στα επιμέρους (μη ενοποιημένα) οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας, μόνο στα σημεία όπου έχει κριθεί σκόπιμο ή αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της.

Οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις συντάχθηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια, μαζί με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις και τα λοιπά απαιτούμενα από τον νόμο στοιχεία και δηλώσεις, στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά τη χρήση 2019.

Ο ΟΜΙΛΟΣ – ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Η Εταιρεία, και οι θυγατρικές της εταιρείες δραστηριοποιούνται κυρίως στη χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, πούρων και κομμένου καπνού.

Οι Εταιρείες του Ομίλου πλην της Εταιρείας, που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, (μέθοδος πλήρους ενοποίησης), ανά χώρα δραστηριότητας, είναι οι εξής:

MERIDIAN ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ-ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ,
με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 99,54%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ,
με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 85%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA BULGARIA EOOD,
με καταστατική έδρα στη Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

G.K DISTRIBUTORS EOOD,
με καταστατική έδρα στην Βουλγαρία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει έμμεσα με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου (θυγατρική της **KARELIA BULGARIA EOOD).**

KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD,
με καταστατική έδρα στην Αγγλία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 100%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş,
με καταστατική έδρα στην Τουρκία, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 97%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

KARELIA BELGIUM S.A.R.L.,
με καταστατική έδρα στο Βέλγιο, στην οποία η Εταιρεία συμμετέχει με ποσοστό 85%, επί του μετοχικού της κεφαλαίου.

Η Εταιρεία, και οι θυγατρικές της εταιρείες δραστηριοποιούνται κυρίως στη χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, πούρων και κομμένου καπνού, καθώς και λοιπών αφορολογήτων ειδών καπνού.

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΟΜΙΛΟΥ

Τα ποσά αναφέρονται σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός και αν αναφέρεται διαφορετικά.

Τα ενοποιημένα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου, την 31.12.2019, μετά από τα δικαιώματα μειοψηφίας, ανέρχονται σε Ευρώ 513 εκατομμύρια, έναντι των Ευρώ 471,8 εκατομμυρίων την 31.12.2018.

Παραθέτουμε συγκριτικά στοιχεία της χρήσης 01.01.2019 - 31.12.2019, με την προηγούμενη χρήση, των Ενοποιημένων Αποτελεσμάτων του Ομίλου που πιστοποιούν τις επιδόσεις αυτού, με στόχο να αναδείξουμε την πραγματική εικόνα της πορείας των δραστηριοτήτων του Ομίλου, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019.

Στοιχεία ενοποιημένων αποτελεσμάτων Ομίλου :

	2019	2018	Μεταβολή 2019/2018
Κύκλος Εργασιών (καθαρός χωρίς Ε.Φ.Κ.)	215.699	207.679	3,86%
Κέρδη προ χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, συναλλαγματικών διαφορών, φόρων και αποσβέσεων	87.040	83.931*	3,70%
Κέρδη προ φόρων	87.727	102.841	-14,70%
Κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	67.404	79.043	-14,73%

* Το ποσό έχει μειωθεί κατά 15,42 εκ. Ευρώ που αφορά έκτακτο έσοδο από το Ελληνικό Δημόσιο, μετά την εφαρμογή ευνοϊκών για την Εταιρεία δικαστικών αποφάσεων για πρόστιμα, ΕΦΚ και ΦΠΑ.

Βασικοί αριθμοδείκτες ενοποιημένων αποτελεσμάτων Ομίλου

Παρακάτω παρουσιάζουμε βασικούς χρηματοοικονομικούς δείκτες, που αφορούν την οικονομική διάρθρωση και την αποδοτικότητα του Ομίλου, σύμφωνα με τα ενοποιημένα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση Ομίλου, τόσο για τη χρήση 2019, όσο και για την προηγούμενη χρήση.

Δείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης

	2019	2018
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	80,43%	85,95%
Σύνολο Υποχρεώσεων / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	17,19%	19,51%
Ίδια Κεφάλαια μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας / Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	82,81%	80,49%

Δείκτες Απόδοσης και Αποδοτικότητας

	2019	2018
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης / Σύνολο Πωλήσεων (καθαρών)	37,30%	45,42%
Κέρδη προ φόρων / Ίδια Κεφάλαια μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας	17,10%	21,80%

Απασχολούμενο προσωπικό:

Ο Όμιλος την 31.12.2019 απασχολούσε συνολικά 580 άτομα (Εταιρεία: 547 άτομα) παρουσιάζοντας αύξηση 7,01%, σε σχέση με την 31.12.2018 κατά την οποία το σύνολο του απασχολούμενου προσωπικού ήταν 542 άτομα (Εταιρεία: 508 άτομα). Η Εταιρεία, διατηρεί υποκαταστήματα στην Αθήνα και την Θεσσαλονίκη.

Οι παραπάνω δείκτες και η μελέτη της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης παρέχουν τη δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο, να διαπιστώσει την πρόοδο, ως προς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της Εταιρείας και του Ομίλου καθώς επίσης και την προσπάθεια που καταβλήθηκε για την επίτευξη του εταιρικού σκοπού.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Μέσα σε ένα περιβάλλον, όπου η παγκόσμια οικονομία αναπτύχθηκε σε χαμηλότερους ρυθμούς, το 2019 ήταν ένα ακόμα έτος σταθερών, θετικών επιδόσεων για την Καπνοβιομηχανία Καρέλια. Ο Όμιλος συνέχισε την πορεία του, αξιοποιώντας αποτελεσματικά τις ευκαιρίες που συνεχίζουν να προσφέρουν οι αγορές, αντιμετωπίζοντας με επιτυχία τις προκλήσεις των περιοχών όπου δραστηριοποιείται, και παραμένοντας προσηλωμένος στους στόχους του για μακρόχρονη βιώσιμη και υπεύθυνη ανάπτυξη.

Επιπλέον, η συγκράτηση των οργανικών δαπανών στα επίπεδα των προηγούμενων χρήσεων, και η αξιοσημείωτη αύξηση της ρευστότητας, σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας, αποτελούν τα αποτελέσματα των αμυντικών μέτρων της Διοίκησης, που ελήφθησαν για τη θωράκιση των εταιρειών του Ομίλου, ενάντια σε αρνητικές οικονομικές εξελίξεις.

Όσο αφορά την εξωτερική αγορά, ο όγκος πωλήσεων στη χρήση 2019, σε σύγκριση με τη χρήση 2018, σημείωσε αύξηση στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της υπόλοιπης Δυτικής και Ανατολικής Ευρώπης, ανοδικά κινήθηκε επίσης στις

χώρες της Μέσης Ανατολής συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας, ενώ υπήρξε μείωση στις αγορές της Αφρικής και της Άπω Ανατολής. Στο εσωτερικό της χώρας, παρά τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, η Εταιρεία σημείωσε και στην χρήση 2019 αύξηση του καθαρού (χωρίς Ε.Φ.Κ.) Κύκλου Εργασιών της κατά 16,33%, συγκριτικά με την προηγούμενη χρήση και αύξηση μεριδίων τόσο στα τσιγάρα όσο και στον καπνό για στριφτό τσιγάρο.

Στην χρήση 2019, ο ενοποιημένος καθαρός (χωρίς Ε.Φ.Κ.) κύκλος εργασιών του Ομίλου ανήλθε σε Ευρώ 216 εκ. αυξημένος κατά 3,84% σε σχέση με το 2018. Τα λειτουργικά κέρδη προ φόρων, τόκων, συναλλαγματικών διαφορών και αποσβέσεων ανήλθαν σε 87,04 εκ. Ευρώ, αυξημένα κατά 3,70% σε σύγκριση με το 2018. Τα καθαρά κέρδη του Ομίλου, μετά τα δικαιώματα μειοψηφίας και την πρόβλεψη για φόρους ανήλθαν σε Ευρώ 67,40 εκ. Ευρώ μειωμένα κατά 14,70% σε σύγκριση με το 2018. Η φαινομενική ανισορροπία οφείλεται και δικαιολογείται από το γεγονός της επιστροφής, κατά το έτος 2018 από το Ελληνικό Δημόσιο, κατ' εφαρμογή ευνοϊκών για την Εταιρεία δικαστικών αποφάσεων, ποσών προστίμων, ΕΦΚ και ΦΠΑ ύψους 15,42 εκ. Ευρώ.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, ο συντελεστής φόρου εισοδήματος για την χρήση 2019 είναι 24%.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Κατά τη χρήση 2019, η Εταιρεία μας κατάφερε να έχει, για μία ακόμα χρονιά, αύξηση του μεριδίου αγοράς στην ελληνική αλλά και στις πλείστες διεθνείς αγορές της, με συνεχιζόμενη αύξηση του όγκου πωληθέντων, τόσο στην κατηγορία των τσιγάρων όσο και στην κατηγορία του καπνού για στριφτά.

Η αύξηση των πωλήσεων, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, σε συνδυασμό με τη συγκράτηση του κόστους παραγωγής παρά τις σημαντικές επιπτώσεις από το σύστημα ιχνηλασιμότητας, αλλά και τη συνεχή αναβάθμιση των παραγωγικών μας δομών μέσω του προγράμματος επενδύσεων, το οποίο για μια ακόμα χρονιά συνεχίστηκε αμείωτο, μας γεμίζει με ικανοποίηση για τη χρονιά που πέρασε. Η αξιοζήλευτη αυτή πορεία, η οποία χαρακτηρίζεται από υψηλή κερδοφορία και περαιτέρω ισχυροποίηση των ταμειακών μας διαθεσίμων, μας επιτρέπει να συνεχίσουμε την αναβάθμισης των παραγωγικών μας δομών μέσω ενός αμείωτου προγράμματος επενδύσεων, όπως επίσης και να διατηρήσουμε την απολύτως ικανοποιητική μερισματική μας πολιτική προς όφελος των μετόχων μας.

Έτσι, οι προοπτικές για τη χρήση 2020 διαγράφονταν ιδιαίτερα θετικές, κάτι που αντικατοπτρίζεται και στην πορεία μας κατά το πρώτο δίμηνο του έτους. Ωστόσο, η εξάπλωση της πανδημίας του κορωνοϊού και τα μέτρα τα οποία λαμβάνονται από όλες τις κυβερνήσεις για την ανάσχεσή της, θα επηρεάσουν αναπόφευκτα και τη δική μας Εταιρεία.

Για το λόγο αυτό, οφείλουμε να σταθούμε με ρεαλισμό και παρρησία στις βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις των συνθηκών που βιώνουμε. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των περισσοτέρων οικονομικών παραγόντων, η παγκόσμια οικονομία, εξαιτίας της νέας αυτής απειλής, ετοιμάζεται να αντιμετωπίσει ίσως τη μεγαλύτερη ύφεση στην ιστορία της. Κατ' επέκταση, οποιαδήποτε εκτίμηση από μέρους μας είναι ιδιαίτερα παρακινδυνευμένη.

COVID-19

Πρωταρχικό μέλημά μας ήταν και είναι η διατήρηση των υγείας των ανθρώπων μας και των συνεργατών μας. Ήδη, από το Φεβρουάριο του τρέχοντος έτους, πήραμε δραστικά μέτρα για την προστασία τόσο των εργαζομένων μας όσο και των επιχειρηματικών μας δραστηριοτήτων γενικότερα, προκειμένου να προσαρμοστούμε, όσο το δυνατόν γρηγορότερα και αποτελεσματικότερα, στις νέες, πρωτόγνωρες συνθήκες στις οποίες διαφαινόταν ότι οδηγείται η κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας και όχι μόνον.

Ενδεικτικά:

- Ματαιώθηκαν όλα τα ταξίδια στελεχών μας εκτός Ελλάδας και ακυρώθηκε η συμμετοχή μας σε διεθνείς κλαδικές εκθέσεις, όπου η Εταιρεία συμμετείχε είτε ως εκθέτης είτε ως επισκέπτης.
- Για μικρό αριθμό εργαζομένων που ανήκει στις ευπαθείς ομάδες, η Εταιρεία μας αποφάσισε την παραμονή τους στο σπίτι για όσο διάστημα κριθεί απαραίτητο.
- Όπου κατέστη εφικτό, στελέχη της Εταιρείας εργάζονται, εκ περιτροπής, από το σπίτι με απομακρυσμένη ηλεκτρονική πρόσβαση.
- Προκειμένου να εξασφαλίσουμε την όσο το δυνατόν αδιάλειπτη λειτουργία της παραγωγής, δώσαμε ιδιαίτερη βαρύτητα στην παράλληλη επιμόρφωση όλου του προσωπικού για τα μέτρα ασφαλείας τα οποία υιοθέτησε από την πρώτη στιγμή η Εταιρεία, σε ατομικό και σε ομαδικό επίπεδο. Μεταξύ άλλων, μειώθηκε το ωράριο κατά μισή περίπου ώρα ανά βάρδια παραγωγής, ώστε να διασφαλίζεται η ελάχιστη συνάθροιση κατά την προσέλευση και αποχώρηση των εργαζομένων, ενώ ταυτόχρονα υιοθετήθηκε εβδομαδιαίο πρόγραμμα απολυμάνσεων των εγκαταστάσεων της Εταιρείας σε όλη τη χώρα.
- Παράλληλα, σε ότι αφορά την τροφοδοσία των προϊόντων της Εταιρείας προς τις αγορές, αλλά και την εισαγωγή πρώτων υλών, υπήρξε επανασχεδιασμός των μεταφορών με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας μετάδοσης του ιού. Έτσι, αποκλείστηκαν διελεύσεις χωρών με μεγαλύτερο ιικό φορτίο, απόφαση η οποία συνεπάγεται μικρή οικονομική επιβάρυνση του κόστους κτήσεως κάποιων υλών, καθώς και του κόστους μεταφοράς ετοίμων προϊόντων προς τις χώρες διάθεσης.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο, αντιλαμβανόμενο την κοινωνική ευθύνη και υποχρέωση της Εταιρείας να σταθεί αρωγός στη δύσκολη εθνική προσπάθεια αντιμετώπισης της πανδημίας και προκειμένου να ενισχυθεί το Εθνικό Σύστημα Υγείας, αποφάσισε, το Μάρτιο του 2020, τη δωρεά 50 υπερσύγχρονων και πλήρως εξοπλισμένων σταθμών Μ.Ε.Θ, οι οποίοι και έχουν ήδη παραγγελθεί.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι, μέσα σε αυτό το πρωτόγνωρο περιβάλλον, τα μεγέθη της Εταιρείας δεν είναι δυνατόν να διατηρηθούν αμετάβλητα. Αν και, μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας ανάλυσης, οι επιπτώσεις της πανδημίας στην επιχειρηματική μας δραστηριότητα φαίνονται να είναι περιορισμένες, εντούτοις η παγκόσμια ύφεση που θα βιώσουμε ως αποτέλεσμα της νόσου Covid-19 προβλέπεται ότι θα αφήσει το στίγμα της και στην Εταιρεία μας.

Συγκεκριμένα, η υστέρηση του διαθέσιμου εισοδήματος, αλλά και οι περιορισμοί στην κίνηση πολιτών εκτός της οικίας τους, αναμένεται να έχουν ως αποτέλεσμα την περαιτέρω μείωση της κατανάλωσης καπνικών προϊόντων. Κατ' επέκταση, δεν θα μπορούσε να αποκλεισθεί μια μείωση όγκου της τάξεως του 10% με 15%, στις εγχώριες αγορές στις οποίες η Εταιρεία δραστηριοποιείται, συμπεριλαμβανομένης και της ελληνικής, τουλάχιστον για όσο διάστημα τα έκτακτα μέτρα για την ανάσχεση της νόσου Covid - 19 θα συνεχίζουν να υφίστανται.

Παράλληλα, στην παρούσα χρονική στιγμή, είναι εξαιρετικά αβέβαιο πότε θα υπάρξει άρση των εθνικών lockdowns και κυρίως πότε θα αποκατασταθεί η ταξιδιωτική κίνηση. Ήδη, από τον Μάρτιο του 2020, αντιμετωπίζουμε αναστολή της λειτουργίας των περισσότερων καταστημάτων Duty Free στα διεθνή αεροδρόμια, τους λιμένες και τις μαρίνες, ενώ τα περισσότερα συνοριακά καταστήματα έχουν είτε αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία τους είτε λειτουργούν με συχνές διακοπές. Καθώς ο χώρος των Duty Free αποτελεί, με βάση τα στοιχεία του 2019, το 16% περίπου του συνολικού όγκου πωλήσεων της Εταιρείας μας, υπολογίζεται ότι, για κάθε μήνα αναστολής λειτουργίας των συγκεκριμένων καταστημάτων, η απώλεια σε επίπεδο κερδοφορίας της Εταιρείας μας ανέρχεται σε 1,4 εκ ευρώ περίπου.

Σε ότι αφορά τις πιστώσεις προς τους πελάτες της εταιρείας, αξίζει να σημειωθεί ότι όλα τα υπόλοιπα πελατών της 31.12.2019 έχουν εισπραχθεί κατά το πρώτο τρίμηνο του 2020. Εν τούτοις, σε ότι αφορά νέα υπόλοιπα πελατών τα οποία δημιουργήθηκαν κατά την διάρκεια των πρώτων μηνών του τρέχοντος έτους, ενδεχομένως και για ποσό της τάξεως των 5 εκατομμυρίων ευρώ, υπάρξει μία καθυστέρηση στην είσπραξη αυτών πέραν των συμφωνηθέντων χρονικών ορίων πίστωσης, κυρίως από εταιρείες αφορολογήτων ειδών και μέχρι την επαναδραστηριοποίηση τους.

Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η Εταιρεία έχει μηδενικό τραπεζικό ή άλλης μορφής δανεισμό, ότι το ύψος των ιδίων κεφαλαίων της ανέρχεται σε 472 εκ. Ευρώ, ότι τα διαθέσιμά της (άμεσης ανάληψης) ανέρχονται σε 175 εκ. Ευρώ, ότι οι προθεσμιακές της καταθέσεις διάρκειας ενός έως δώδεκα μηνών ανέρχονται σε 79 εκ. Ευρώ, ότι οι επενδύσεις της σε αμοιβαία κεφάλαια άμεσης ρευστοποίησης ανέρχονται σε 42 εκ. Ευρώ, σε συνδυασμό με τον πλουραλισμό στις χώρες δραστηριοποίησής της, την ισχύ των εμπορικών της σημάτων και την αφοσίωση των εργαζομένων της, πιστεύουμε ότι καθιστούν τις όποιες επιπτώσεις της νόσου Covid-19 αντιμετωπίσιμες και απορροφήσιμες χωρίς να διαταραχθεί ούτε κατ' ελάχιστον η βιωσιμότητα της.

Μεσοπρόθεσμα, είναι πεποίθησή μας ότι η προσεκτική και συνετή διαχείριση των εταιρικών μας πόρων, κάτι που αποτελεί διαχρονικά πολιτική μας, θα μας επιτρέψει να βρεθούμε σε θέση για περαιτέρω ανάπτυξη, καθώς η υφήλιος θα εξέρχεται από αυτή την δύσκολη συγκυρία.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ

Η Εταιρεία και ο Όμιλος εκτίθενται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, και περισσότερο στο συναλλαγματικό και πιστωτικό κίνδυνο. Η Διοίκηση προσδιορίζει, εκτιμά και αντισταθμίζει (εάν αυτό κριθεί αναγκαίο) τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους. Η Διοίκηση, παρέχει επίσης οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση των κινδύνων καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων, όπως ο συναλλαγματικός κίνδυνος, ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος επιτοκίων και ο κύκλος ρευστότητας.

Οι κίνδυνοι παρουσιάζονται αναλυτικά, στην Σημείωση 29 ¨Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων¨.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, εξαιτίας των μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί συναλλαγές και σε ξένο νόμισμα, κυρίως Δολάρια Η.Π.Α. και κατά συνέπεια εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο. Μέχρι στιγμής, λόγω της ύπαρξης μεγάλων ποσών διαθεσίμων στο εν λόγω νόμισμα, δεν έχει κριθεί αναγκαίο να γίνουν ενέργειες αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου. Τα μεγάλα ποσά διαθεσίμων που κατέχει η εταιρεία της επιτρέπουν, αφενός μεν να εξυπηρετεί χωρίς καμία αναβολή τις υποχρεώσεις της, αφετέρου δε να επιλέγει την χρονική στιγμή για μετατροπή ξένων νομισμάτων (κυρίως Δολ. ΗΠΑ) σε Ευρώ, σε ευνοϊκή ισοτιμία μετατροπής.

Δεν υπάρχουν μεσοπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις της Εταιρείας σε ξένο νόμισμα, οπότε η έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του Ενεργητικού.

Στη Βουλγαρία το τοπικό νόμισμα BGN έχει σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία με το Ευρώ (EUR/BGN=1,95583), χωρίς αυτό να σημαίνει ότι τα οικονομικά προβλήματα και οι επιπτώσεις στην Βουλγαρία μίας νέας ενδεχόμενης παγκόσμιας κρίσης δεν αυξάνουν τον κίνδυνο αποσταθεροποίησης της ισοτιμίας, ενώ το ενδεχόμενο εισόδου της Βουλγαρίας στην ευρωζώνη, είναι πιθανόν να συνδυαστεί με πρότερη υποτίμηση του τοπικού νομίσματος.

Πιστωτικός κίνδυνος

Λόγω της μεγάλης διασποράς που παρουσιάζει η πελατειακή βάση των εταιρειών του Ομίλου δεν υφίστανται κίνδυνοι εξάρτησης από μερίδα πελατών τους, καθώς κανένας πελάτης τους, ο οποίος αγοράζει με πίστωση, δεν απορροφά πάνω από το 5% του μικτού κύκλου εργασιών.

Προς εξασφάλιση των κινδύνων που απορρέουν από τις εμπορικές τους πιστώσεις, ο Όμιλος όπου κρίνεται αναγκαίο, ζητεί από τους πελάτες, επιπλέον ασφαλιστική κάλυψη, ως εγγύηση της πίστωσης. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται, ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.

Η Εταιρεία και ο Όμιλος προβαίνουν σε πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων, επισκοπώντας περιοδικά τις απαιτήσεις, με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων και τα προβλήματα εισπραξιμότητας που, τυχόν παρουσιάζονται.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε επενδύσεις και χρηματικά διαθέσιμα έχει περιοριστεί σημαντικά καθώς το σημαντικότερο μέρος αυτών είναι τοποθετημένο σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος, υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας.

Κίνδυνος επιτοκίων και κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος των επιτοκίων αφορά τη μεταβολή στην αξία της απόδοσης των επενδύσεων με επιτοκιακή μορφή απόδοσης καθώς και τη μεταβολή του κόστους δανεισμού εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων. Η πλειοψηφία των στοιχείων του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας, δεν υπόκεινται σε επιτοκιακής μορφής απόδοση/υποχρέωση (εκτός των Διαθεσίμων και των Διακρατούμενων μέχρι τη Λήξη Ομολόγων) και κατά συνέπεια ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είναι εκτεθειμένοι σε υψηλό κίνδυνο από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων.

Ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά ταμειακά διαθέσιμα και επενδύσεις σε χρεόγραφα (Ευρώ 443 εκατ. περίπου στις 31.12.2019, έναντι Ευρώ 404 εκατ. Περίπου στις 31.12.2018) εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος διατηρείται σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΜΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΜΑΣ

Τα καπνικά προϊόντα αποτελούν υποκείμενο έντονης φορολόγησης σε όλες σχεδόν τις αγορές του κόσμου. Οι φόροι επί των καπνικών αποτελούν μεγάλη και εύκολη πηγή εσόδων για τα κράτη που τους επιβάλλουν, συνεπώς ο κλάδος υφίσταται συνεχείς αυξήσεις φορολογίας, συχνά σε επίπεδα πολλαπλάσια του πληθωρισμού. Η εξέλιξη αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω μειώσεις την νόμιμη κατανάλωση, να αυξήσει περισσότερο το παράνομο εμπόριο και εκ του λόγου αυτού, να μας οδηγήσει σε απώλειες όγκων και εσόδων. Σε αρκετές αγορές κατά το παρελθόν, η εταιρεία μας προκειμένου να προστατεύσει την ανταγωνιστικότητα των λιανικών μας τιμών αναγκάστηκε να απορροφήσει τμήμα της αύξησης της φορολογίας, μειώνοντάς τα έσοδά της, πρακτική την οποία ενδεχομένως χρειαστεί να επαναλάβουμε στο μέλλον.

Ο κλάδος μας γίνεται συνεχώς στόχος νομοθετικών παρεμβάσεων σχετικά με την νομοθεσία που διέπει την κυκλοφορία καπνικών προϊόντων. Η αυξανόμενη παρεμβατικότητα η οποία εν πολλοίς οφείλεται και στην Συνθήκη της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας για τον Έλεγχο του Καπνού, οδηγεί σε σημαντικούς περιορισμούς στην εμφάνιση των προϊόντων μας και περιορίζει σημαντικά τις επιλογές μας σχετικά με τους τρόπους ενημέρωσης του καταναλωτικού κοινού για τις προτάσεις μας. Παράλληλα επεκτείνονται σε περισσότερες χώρες κανονισμοί plain packaging (πανομοιότυπες συσκευασίες ανεξαρτήτως σήματος), ενώ αναμένονται αυξημένοι περιορισμοί στην μορφή και τις διαστάσεις των τσιγάρων

Δραστηριοποιούμαστε σε μεγάλο αριθμό αγορών, κατ΄επέκτασιν είμαστε ευάλωτοι τόσο σε γεωπολιτικές οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν και αναταραχές και συγκρούσεις, όσο και σε περιορισμούς στις εισαγωγές και στην κίνηση κεφαλαίων, παράγοντες οι οποίοι είναι δυνατόν να επηρεάσουν τους όγκους πωλήσεων και την κερδοφορία μας. Η εταιρεία, στην προσπάθειά της να αμβλύνει τους κινδύνους αυτούς, ακολουθεί μία πολιτική επέκτασης των δραστηριοτήτων της σε περισσότερες αγορές, πάντα μέσα στα ρεαλιστικά πλαίσια που επιτρέπουν το μέγεθός της και οι πόροι της, ενώ έχει καταφέρει να αυξήσει σημαντικά τα μερίδιά της σε σταθερές ώριμες και ανεπτυγμένες αγορές.

Ο όμιλος δέχεται έντονο ανταγωνισμό από τέσσερεις μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες, αλλά και από έναν αριθμό περιφερειακών καπνοβιομηχανιών και κρατικών μονοπωλίων. Μέσα σε αυτό το συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, έχουμε να αντιμετωπίσουμε προκλήσεις όπως, μεταξύ άλλων, μειώσεις τιμών και περιθωρίων κέρδους, ανάπτυξη και κυκλοφορία εναλλακτικών προϊόντων, αυξήσεις δαπανών για την προώθηση των προϊόντων, κρατικό προστατευτισμό αλλά και συγχωνεύσεις μεταξύ ανταγωνιστών μας.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Εκκρεμούν την 31 Δεκεμβρίου 2019 διάφορες επίδικες υποθέσεις για τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Νομικοί Σύμβουλοι θεωρούν ότι δεν πρόκειται να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας.

Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και κατεβλήθησαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.2960/2001. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.

Οι Επίδικες Υποθέσεις, παρουσιάζονται αναλυτικότερα στις παραγράφους (ε) έως (ι) της Σημείωσης 28.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΣΥΝΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Η Εταιρεία χορήγησε στις χρήσεις 2017 και 2018, για λόγους διευκόλυνσης των δραστηριοτήτων του Ομίλου, άτοκο δάνειο στην θυγατρική της εταιρεία KARELIA ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.. Το υπόλοιπο αυτού του δανείου ανέρχεται (κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019) στο ποσό Ευρώ 21 χιλιάδες.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας, με τα συνδεμένα με αυτή μέρη και μεταξύ των συνδεμένων μερών, στη διάρκεια της χρήσης 2019, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, και δε διαφοροποιήθηκαν αναλογικά με τις αντίστοιχες συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στη διάρκεια της προηγούμενης χρήσης 2018 και συνεπώς δεν επηρεάζουν ουσιαστικά τη χρηματοοικονομική θέση και τις επιδόσεις της Εταιρείας, κατά τη χρήση του 2019.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι διεταιρικές πωλήσεις και τα δάνεια μεταξύ της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών στη χρήση καθώς και τα διεταιρικά υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Πωλήσεις αγαθών**	**Εμπορικές Απαιτήσεις**	**Εμπορικές Υποχρεώσεις**	**Απαιτήσεις από Δάνεια και χρηματικές διευκολύνσεις**
MERIDIAN A.E.	259	248	0	0
KARELIA BULGARIA EOOD	31.783	3.918	0	0
G.K DISTRIBUTORS EOOD (*)	4.707	0	0	0
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	3.419	167	0	0
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	0	0	0	21
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	4	4	0	0
Σύνολο	**40.172**	**4.337**	**0**	**21**

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και μελών της Διοίκησης των εταιρειών του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 3.528 χιλιάδες για τη χρήση 2019 έναντι Ευρώ 3.172 χιλιάδων, για τη χρήση 2018, (Εταιρεία 2019: Ευρώ 3.302 χιλιάδες, 2018: Ευρώ 2.950 χιλιάδες). Δεν υπάρχουν συναλλαγές των Εταιρειών του Ομίλου με τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης.

ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Η Εταιρεία και οι θυγατρικές της εταιρείες δεν κατέχουν ίδιες μετοχές.

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Οι πραγματοποιθείσες επενδύσεις της χρήσεως ανήλθαν σε Ευρώ 8.455 χιλιάδες, και αφορούσαν κυρίως, σε μηχανήματα για βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας και προσαρμογή της στη Νέα Κοινοτική Οδηγία η οποία διέπει την διαδικασία ιχνηλασιμότητας των καπνικών προϊόντων στην Ε.Ε.

ΜΕΡΙΣΜΑ

Το Δ.Σ. της Εταιρείας λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της χρήσης 2019, την χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρείας, τις προοπτικές, καθώς και τα δεδομένα του ευρύτερου χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος, θα προτείνει στην επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, που θα συγκληθεί την 24η Ιουνίου 2020, την διανομή μερίσματος, συνολικού ποσού Ευρώ 25.944 χιλιάδων που αντιστοιχεί σε μικτό μέρισμα Ευρώ 9,40 ανά μετοχή. Το προτεινόμενο μέρισμα, είναι κατά τι μειωμένο σε σύγκριση με αυτό της χρήσης του έτους 2018, αλλά λόγω της μείωσης του παρακρατούμενου φόρου το καθαρό μέρισμα θα είναι αυξημένο. Η μερισματική απόδοση διαμορφώνεται σε ποσοστό 3,41% με βάση τη χρηματιστηριακή τιμή της μετοχής την 31 Δεκεμβρίου 2019.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΝ 31η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά γεγονότα, μετά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης που να επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 2019.

Όπως έχουμε αναφέρει παραπάνω, η Διοίκηση παρακολουθεί την εξέλιξη της διεθνούς χρηματοοικονομικής σκηνής και είναι σε θέση με τις αποφάσεις της και τα μέτρα που λαμβάνει να παρεμβαίνει διορθωτικά με σκοπό να αντιμετωπίζει τις όποιες αρνητικές εξελίξεις.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της κατάστασης, όπως διαμορφώνεται μέχρι σήμερα, σε κάθε χώρα που αναπτύσσει ο Όμιλος την επιχειρηματική του δράση, προς το παρόν, δεν έχουμε λόγους να αναπροσαρμόσουμε τη στρατηγική μας ως προς την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων μας, εκτός της λήψης των μέτρων, τα οποία αναλύονται στην ενότητα «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ».

ΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στη παραγωγή και χονδρική πώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων, ήτοι σιγαρέτων, πούρων και κομμένου καπνού, καθώς και λοιπών αφορολογήτων ειδών καπνού. Από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του, σκοπός του Ομίλου ήταν να παρέχει στους πελάτες της προϊόντα καπνού εξαιρετικής ποιότητας.

Επιχειρηματικές Αρχές

Η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. έχει αναλάβει τη δέσμευση να τηρεί τις υψηλότερες ηθικές αρχές, σε κάθε της έκφανση. Κάθε τομέας της επιχείρησης διαπνέεται από αυτές τις εταιρικές αρχές, ιδιαιτέρως σε ότι αφορά τους εργαζόμενους και τους πελάτες της, καθώς επίσης την κοινότητα και το περιβάλλον στο πλαίσιο των οποίων δραστηριοποιείται.

Οι εργαζόμενοι

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική ίσων ευκαιριών για όλους τους εργαζομένους του, ανεξαρτήτως φύλου, πεποιθήσεων, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής. Σε αυτή τη βάση, έχει δημιουργήσει ένα κλίμα ανοιχτής επικοινωνίας και διαφάνειας, με παράλληλη δέσμευση για συνεχή επιμόρφωση των ανθρώπων της, συμβάλλοντας στην προσωπική τους εξέλιξη.

Οι πελάτες

Τα προϊόντα απευθύνονται αποκλειστικά σε ενήλικο κοινό που καπνίζει κατ' επιλογή. Ο Όμιλος αποφεύγει με ιδιαίτερη προσοχή τη, με οποιονδήποτε τρόπο, προώθηση των προϊόντων του σε ανηλίκους, οι οποίοι πρέπει να προστατεύονται από τη χρήση προϊόντων καπνού και από τις ενέργειες για την προώθησή τους.

Marketing

Ο Όμιλος αντιμετωπίζει με μεγάλη υπευθυνότητα τις ενέργειες διαφήμισης και προώθησης των τσιγάρων. Ο ρόλος του είναι αποκλειστικά η ενθάρρυνση των ενήλικων καπνιστών να επιλέγουν τα σήματά του. Ο Όμιλος σέβεται αυστηρά τους ισχύοντες νόμους, τους κανονισμούς και τη δεοντολογία που διέπει τη διαφήμιση σε κάθε μία από τις αγορές όπου δραστηριοποιείται.

Το περιβάλλον

Η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. δεσμεύεται να επενδύει συνεχώς σε διαδικασίες παραγωγής και διανομής των προϊόντων της που υιοθετούν αρχές για την υπεύθυνη διαχείριση του περιβάλλοντος, ειδικότερα στους τομείς της κατανάλωσης ενέργειας και της παραγωγής αποβλήτων.

Η τοπική κοινωνία

Η Εταιρεία ενισχύει την τοπική κοινωνία, παρέχοντας υποστήριξη σε τοπικούς οργανισμούς, σχολεία, οργανώσεις νέων, άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς και πολιτιστικές, μουσικές και άλλες εκδηλώσεις.

Επιχειρηματικό Μοντέλο

Η Εταιρεία προμηθεύεται πρώτες ύλες για την παραγωγή των τελικών της προϊόντων. Στόχος της Εταιρείας είναι η αγορά και κατάλληλη αποθήκευση πρώτων υλών, ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή ροή των υλικών παρασκευής από και προς την παραγωγή.

Οι σύγχρονες βιομηχανικές εγκαταστάσεις αποτελούν την απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση της δέσμευσης για παραγωγή τσιγάρων υψηλής ποιότητας. Το πρόγραμμα επενδύσεων της Καπνοβιομηχανίας ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. διασφαλίζει ότι το ελεγχόμενων κλιματολογικών συνθηκών εργοστάσιό της θα παραμείνει μια υπερσύγχρονη μονάδα παραγωγής για χαρμάνια και συσκευασίες καπνού, η οποία πληροί τις υψηλότερες διεθνείς προδιαγραφές. Ταυτόχρονα, η Εταιρεία επενδύει συνεχώς στην έρευνα και ανάπτυξη νέων σημάτων, αξιοποιώντας τον άρτιο εξοπλισμό της και την υψηλή δεξιότητα των εργαζομένων της.

Η διάθεση προϊόντων άριστης ποιότητας διασφαλίζεται με εξειδικευμένους ποιοτικούς ελέγχους, σύμφωνα με τις αυστηρότερες προδιαγραφές, στους οποίους υπόκειται κάθε τομέας της παραγωγικής διαδικασίας, από την εξεύρεση των καλύτερων φύλλων καπνού μέχρι το σχεδιασμό της συσκευασίας και την παρουσίαση του τελικού προϊόντος.

Το ανθρώπινο δυναμικό, καθώς και οι σχέσεις που αναπτύσσει ο Όμιλος με τους συνεργάτες του (προμηθευτές και πελάτες) αλλά και την τοπική κοινωνία αποτελούν την κινητήριο δύναμή του.

Ο Όμιλος δημιουργεί αξία ενισχύοντας την οικονομία, τόσο μέσω του δικτύου διάθεσης και διανομής των προϊόντων του στην Ελληνική αγορά και σε περισσότερες από 65 αγορές διεθνώς, όσο και μέσω της συνεργασίας του με προμηθευτές και διανομείς, καταβάλλοντας τους φόρους που του αναλογούν, διανέμοντας μέρισμα στους μετόχους του, παρέχοντας ένα υγιές περιβάλλον εργασίας για το προσωπικό του και στηρίζοντας τις τοπικές κοινωνίες όπου δραστηριοποιείται.

Κώδικες, αρχές και μέθοδοι και διαδικασίες

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και υιοθετήσει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, ο οποίος ορίζει το πλαίσιο διακυβέρνησης της Εταιρείας, το ρόλο και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) (περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στη Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης).

Τα μέλη του Δ.Σ., κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ενεργούν σε πλήρη υπευθυνότητα προς τα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της Εταιρείας. Το Δ.Σ. διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις για τη γενική διαχείριση των κινδύνων, καθώς και ειδικές οδηγίες για τη διαχείριση συγκεκριμένων κινδύνων.

Ο Όμιλος είναι αντίθετος σε οποιαδήποτε πρακτική διαφθοράς και δωροδοκίας όχι μόνο από τους εργαζομένους του αλλά και από τους συνεργάτες του. Διαθέτει πολιτικές και διαδικασίες για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης του με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, την υπεύθυνη λειτουργία του και τη συνεχή βελτίωση της επίδοσής του.

Απόδειξη για την υπεύθυνη λειτουργία του Ομίλου, αποτελεί το γεγονός ότι κατά το 2019, δεν υπήρξε ουδεμία καταδικαστική απόφαση εναντίον των εταιρειών του Ομίλου για θέματα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, διαφθοράς και δωροδοκίας.

Επίδοση 2019

Το 2019, ο Όμιλος απασχόλησε 580 εργαζόμενους (αριθμός εργαζομένων 31 Δεκεμβρίου 2019), εκ των οποίων το 25% ήταν γυναίκες. Οι αποδοχές ενός εκάστου εκ των εργαζομένων του Ομίλου υπερβαίνουν ή είναι τουλάχιστον ίσες με όσα ορίζονται στις αντίστοιχες εθνικές συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Στο τέλος του χρόνου, η Καπνοβιομηχανία ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. ανακοίνωσε, για ακόμα μια χρονιά, την παραχώρηση έκτακτων οικειοθελών παροχών σε όλους τους εργαζόμενους και πρόσθετων bonuses στους εργαζομένους που σημείωσαν υψηλή απόδοση. Οι παροχές αυτές ανήλθαν στο ποσό των Ευρώ 3 εκατ.

Τέλος, η Εταιρεία συνέχισε την κοινωνική προσφορά της, με την οικονομική ενίσχυση πολλών κοινωφελών φορέων όχι μόνο στην Μεσσηνία, αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας, με ποσά που ξεπερνούν τα Ευρώ 615 χιλιάδες.

Διακρίσεις 2019

Η επιχειρηματική δράση της Καπνοβιομηχανίας Καρέλια Α.Ε. και η συνεισφορά της στην Ελληνική οικονομία απετέλεσαν και κατά τη διάρκεια του 2018, σημείο αναφοράς. Ως αποτέλεσμα, οι επιδόσεις της Εταιρείας βραβεύθηκαν από την επιχειρηματική κοινότητα της χώρας με τρεις διακρίσεις κύρους. Ειδικότερα, η Καπνοβιομηχανία Καρέλια Α.Ε.:

- Βραβεύτηκε για ακόμη μια χρονιά από την ICAP Group, στο πλαίσιο των ετήσιων βραβείων **«True Leaders»,** αναγνωρίζοντας την οικονομική της ισχύ, καθώς και την κορυφαία θέση που κατέχει στον κλάδο της.
- Απέσπασε μια ακόμη διάκριση, αυτή τη φορά από το περιοδικό FORTUNE στο πλαίσιο του θεσμού «Most Admired Companies in Greece". Η βράβευση αυτή είναι η 5η συνεχόμενη για την Καπνοβιομηχανία Καρέλια που επιπλέον βρέθηκε ανάμεσα στις 10 εταιρείες που βραβεύονται και τα 5 χρόνια του θεσμού.

ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

Τέλος, σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει εποχικότητα στον παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλο της Εταιρείας.

Επεξηγηματική Έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 11α Ν. 3371/2005

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (εφ' εξής Δ.Σ.), προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η "Εταιρεία"), περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

Ι. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε Ευρώ 32.650.800 (Ευρώ τριάντα δύο εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα χιλιάδες οκτακόσια), διαιρούμενο σε 2.760.000 (δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα χιλιάδες) κοινές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 11,83 (Ευρώ έντεκα και ογδόντα τρία λεπτά) η κάθε μία. Οι μετοχές της Εταιρείας, στο σύνολό τους, είναι εισηγμένες, προς διαπραγμάτευση, στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστήριου Αθηνών.

Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της, και ειδικότερα:

• Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της Εταιρείας. Μέρισμα ως ποσοστό 35% επί των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση μόνον του Τακτικού Αποθεματικού, διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Τακτική Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στο μέτοχο εντός των νομίμων προθεσμιών, από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που ενέκρινε τις ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής ανακοινώνεται μέσω του Χρηματιστηρίου Αθηνών και του ιστότοπου της Εταιρείας.

• Το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς, κατά την εκκαθάριση ή, αντίστοιχα, την απόσβεση κεφαλαίου που αντιστοιχεί στη μετοχή, εφόσον αυτό αποφασισθεί από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

• Το δικαίωμα προτίμησης, σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.

• Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ανεξάρτητων ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

• Το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, το οποίο εξειδικεύεται στα εξής επιμέρους δικαιώματα: Νομιμοποίησης παρουσίας, συμμετοχής στις συζητήσεις, υποβολής προτάσεων σε θέματα της ημερήσιας διάταξης, καταχώρησης των απόψεων στα πρακτικά και ψήφου.

• Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματά της, κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης (σύμφωνα με την παράγρ. 3 του άρθρου 40 του Καταστατικού της). Η ευθύνη των μετόχων της Εταιρείας περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν.

ΙΙ. Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους.

ΙΙΙ. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 - 11 Ν. 3556/2007

Σύμφωνα με τα στοιχεία που διατηρεί η Εταιρεία από την τελευταία ΓΣ των μετόχων, υπάρχουν μεμονωμένοι μέτοχοι οι οποίοι κατέχουν άμεσα, ποσοστό μεγαλύτερο από 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών της Εταιρείας ο καθένας, όπως αναφέρονται στο πίνακα που ακολουθεί.

Μέτοχοι	**Ποσοστό επί του συνολικού αριθμού των μετοχών**
ΚΑΡΕΛΙΑ ΙΩΑΝΝΑ	31,964 %
ΚΑΡΕΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	21,597 %
ΚΑΡΕΛΙΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	20,945 %
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΣΗΜΙΝΑ	13,387 %
ΙΔΡΥΜΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ & ΒΙΚΤΩΡΙΑΣ ΚΑΡΕΛΙΑ	7,150 %

IV. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

V. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Το καταστατικό της Εταιρείας δεν προβλέπει περιορισμό του δικαιώματος ψήφου των μετόχων, εκτός αν οι μέτοχοι στους οποίους χορηγείται από το άρθρο 12 του καταστατικού το δικαίωμα να εκλέγουν μέλη του Δ.Σ., ασκήσουν το δικαίωμα τους αυτό, οπότε δε δικαιούνται να συμμετάσχουν στη ψηφοφορία για την εκλογή των υπόλοιπων μελών του Δ.Σ.

VI. Συμφωνίες μεταξύ Μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

VII. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για τον διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Δ.Σ. της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Ν. 4548/2018.

VIII. Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 παρ. 1 περ. β. του Ν. 4548/2018, το Δ.Σ. της Εταιρείας έχει το δικαίωμα, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων που υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 12 του Ν. 4548/2018, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας με την έκδοση νέων μετοχών, με απόφασή του που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των δύο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του. Στην περίπτωση αυτή, το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να αυξάνεται κατά τον ισχύοντα Ν. 4548/2018 μέχρι το τριπλάσιο του ποσού του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο η εν λόγω εξουσία από τη Γενική Συνέλευση. Η ως άνω εξουσία του Δ.Σ. μπορεί να ανανεώνεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει την πενταετία για κάθε ανανέωση.

IX. Σημαντικές συμφωνίες

Οι Συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρεία και οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας, κατόπιν δημόσιας πρότασης, εκτός εάν, εξ' αιτίας της φύσεως της, η δημοσιοποίηση της συμφωνίας θα προκαλούσε σοβαρή ζημία για την Εταιρεία.

Δεν υφίστανται σημαντικές συμφωνίες της Εταιρείας, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν αποκλειστικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Υπάρχουν όμως πλείστες συμβάσεις με προμηθευτές και πελάτες της Εταιρείας οι οποίες προβλέπουν, ως είθισται σε ανάλογες συμβάσεις, ότι σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο ενός εκ των αντισυμβαλλομένων, το δικαίωμα πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης αζημίως από το έτερο μέρος, χωρίς όμως το εν λόγω δικαίωμα να παρέχεται ειδικά σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο ενός εκ των αντισυμβαλλομένων κατόπιν δημόσιας πρότασης.

Χ. Συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ. ή το προσωπικό της Εταιρείας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Δ.Σ. της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης, ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ (Ν. 4548/2018)

Η Εταιρική Διακυβέρνηση αναφέρεται σε ένα σύνολο αρχών με βάση το οποίο επιδιώκεται η επαρκής οργάνωση, λειτουργία, διοίκηση και έλεγχος μιας επιχείρησης, με μακροπρόθεσμο στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της και τη διαφύλαξη των έννομων συμφερόντων όλων όσων συνδέονται με αυτήν.

Στην Ελλάδα, το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων (Ν. Ν. 3016/2002, Ν. 3340/2005, Ν. 3371/2005, Ν. 3556/2007, Ν. 4443/2016, Ν. 4449/2017, Ν. 4548/2018 κ.λ.π.).

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης (καλούμενος εφεξής ο «Κώδικας») που υιοθέτησε η Εταιρεία βασίστηκε στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που συνέταξε ο ΣΕΒ για τις εισηγμένες εταιρείες, στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ο.Ο.Σ.Α. που δημοσιεύτηκαν το 2004, καθώς και στις γενικώς παραδεδεγμένες αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σημειώνεται ότι ο Κώδικας της Εταιρείας συντάχθηκε το 2011, επομένως το κείμενό του, όπως ισχύει σήμερα, δεν είναι εναρμονισμένο: α) με τις διατάξεις του Ν. 4548/2018, μετά την κατάργηση του Κ.Ν. 2190/1920 β) με τις αλλαγές που έχουν έκτοτε επέλθει στη σχετική νομοθεσία για την εταιρική διακυβέρνηση, την οποία ωστόσο η Εταιρεία απαρέγκλιτα τηρεί, και γ) με το εναρμονισμένο με τον Ν. 4548/2018 καταστατικό της. Ως εκ τούτου, διευκρινίζεται ότι στο κείμενο του Κώδικα, όπου γίνεται αναφορά σε διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, ισχύουν πλέον οι αντίστοιχες διατάξεις του Ν. 4548/2018 και του εναρμονισμένου σύμφωνα με αυτόν καταστατικού της Εταιρείας, οι οποίες δεν επιφέρουν ουσιώδεις διαφοροποιήσεις στα αναφερόμενα ζητήματα. Οι σημαντικότερες αποκλίσεις του Κώδικα από τις πρακτικές που εφαρμόζει η Εταιρεία αφορούν: α) στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς ήδη από την 21.06.2013 το Δ.Σ. απαρτίζεται από δύο (2) εκτελεστικά μέλη και

τρία (3) μη εκτελεστικά, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι ανεξάρτητα, β) στις αμοιβές των μελών του Δ.Σ., οι οποίες διαμορφώνονται βάσει της πολιτικής αποδοχών της Εταιρείας, που βρίσκεται δημοσιευμένη στον ιστότοπό της https://www.karelia.gr/wp-content/uploads/2019/07/PolitikiApodoxonKareliaAE.pdf και γ) στον τρόπο λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου, που είναι σύμφωνος με τα αναφερόμενα στο άρθρο 44 του Ν. 4449/2017.

Ειδικότερα, η Επιτροπή Ελέγχου συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κάθε τρίμηνο, και οι κύριες αρμοδιότητές της είναι οι εξής:

α) Παρακολουθεί τη διαδικασία και τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή και, ιδίως, την απόδοσή του, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014.

β) Αφού λάβει υπόψη τη συμπληρωματική έκθεση που εκδίδει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής, η οποία περιέχει τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου που διενεργήθηκε και πληροί τουλάχιστον τις συγκεκριμένες απαιτήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, ενημερώνει το ΔΣ υποβάλλοντας σχετική αναφορά για τα θέματα που προέκυψαν από τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, επεξηγώντας αναλυτικά:

(i) Τη συμβολή του υποχρεωτικού ελέγχου στην ποιότητα και ακεραιότητα, ήτοι στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, περιλαμβανομένων των σχετικών γνωστοποιήσεων που εγκρίνει το ΔΣ και οι οποίες δημοσιοποιούνται,

(ii) Το ρόλο της Επιτροπής στην υπό (i) ανωτέρω διαδικασία, δηλαδή καταγραφή των ενεργειών στις οποίες προέβη, κατά τη διαδικασία διεξαγωγής του υποχρεωτικού ελέγχου.

γ) Επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27, καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην Εταιρεία, σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014.

δ) Είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών, προτείνοντας στο ΔΣ τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, διασφαλίζοντας ότι η περίοδος αναθέσεως του υποχρεωτικού ελέγχου στον ίδιο ορκωτό ελεγκτή λογιστή δεν υπερβαίνει τα οριζόμενα από τον νόμο έτη.

ε) Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί τη διαδικασία σύνταξης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, δηλαδή τους μηχανισμούς και τα συστήματα παραγωγής, ροής και διάχυσης των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που παράγουν οι εμπλεκόμενες οργανωτικές μονάδες της εταιρείας, καθώς και τη λοιπή δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση, σε σχέση με τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες, με οποιονδήποτε τρόπο (όπως, ενδεικτικά, χρηματοοικονομικές ανακοινώσεις, δελτία τύπου).

στ) Παρακολουθεί, εξετάζει και αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συνόλου των πολιτικών, διαδικασιών και δικλείδων ασφαλείας της εταιρείας, αναφορικά αφενός με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και αφετέρου με την διασφάλιση της ποιότητας και της διαχείρισης κινδύνων, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

ζ) Παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα και το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο.

η) Αξιολογεί το έργο, την επάρκεια, την αποτελεσματικότητα, τη στελέχωση και την οργανωτική δομή της Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου, εντοπίζοντας τυχόν αδυναμίες της, με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με τον βαθμό ανεξαρτησίας της, την ποιότητα και το εύρος των ελέγχων που διενεργεί, τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται από μεταβολές του οικονομικού περιβάλλοντος, των συστημάτων και του επιπέδου των κινδύνων, χωρίς ωστόσο να επηρεάζει την ανεξαρτησία της.

θ) Επισκοπεί τη δημοσιοποιηθείσα πληροφόρηση, ως προς τον εσωτερικό έλεγχο και τους κυριότερους κινδύνους και αβεβαιότητες της εταιρείας, σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και ενημερώνει το ΔΣ με τις διαπιστώσεις της, υποβάλλοντας προτάσεις βελτίωσης, εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Ο Κώδικας της Εταιρείας, όπως ισχύει σήμερα, βρίσκεται στον ιστότοπο της Εταιρείας, στην κάτωθι ηλεκτρονική διεύθυνση: www.karelia.gr

«ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
«ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.»
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο παρών Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης συντάχθηκε από την «ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.» και περιλαμβάνει το σύνολο των πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία τόσο κατ' επιταγή της κείμενης νομοθεσίας (Κ.Ν. 2190/1920, Ν. 2778/1999, Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3873/2010, Ν. 3884/2010, κ.λ.π.) όσο και κατά τη συνήθη πρακτική της.

Για την καταγραφή των πρακτικών αυτών, η Εταιρεία βασίστηκε στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που συνέταξε ο ΣΕΒ για τις Εισηγμένες Εταιρείες, στις Αρχές Εταιρικής Διακυβέρνησης του Ο.Ο.Σ.Α. που δημοσιεύτηκαν το 2004, καθώς και στις γενικώς παραδεδεγμένες αρχές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Σκοπός του παρόντος κώδικα είναι να προωθήσει την καλή διακυβέρνηση, με την πεποίθηση ότι έτσι θα ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη επιτυχία και ανταγωνιστικότητα της Εταιρείας. Ειδικότεροι στόχοι του κώδικα είναι η ενίσχυση του εποπτικού ρόλου του Δ.Σ., η βελτίωση της πληροφόρησης των μετόχων, η ενίσχυση της συμμετοχής τους σε εταιρικές υποθέσεις, καθώς και η υιοθέτηση διαφάνειας και έγκαιρης πληροφόρησης. Τέλος, στόχος του είναι η δημιουργία ενός προσβάσιμου και κατανοητού συστήματος λειτουργίας της Εταιρείας, προς αποτελεσματική συμμόρφωση της Εταιρείας με τις επιταγές του νεοσύστατου Ν. 3873/2010 ο οποίος ενσωμάτωσε στην Ελληνική έννομη τάξη την οδηγία 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΜΕΡΟΣ Α΄

Γενικές αρχές

Ι. Ρόλος και αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (στο εξής το "Δ.Σ.")

Το Δ.Σ. πρέπει να ασκεί αποτελεσματικά τον ηγετικό του ρόλο και να διευθύνει τις εταιρικές υποθέσεις προς όφελος της Εταιρείας και όλων των μετόχων, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής. Ακόμα, πρέπει να διασφαλίζει τη δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση όλων των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων των μετόχων μειοψηφίας και των αλλοδαπών μετόχων.

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το Δ.Σ. λαμβάνει υπ' όψη του τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με εκείνα της Εταιρείας, όπως είναι οι πελάτες, οι πιστωτές, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικές ομάδες που επηρεάζονται άμεσα από τη λειτουργία της Εταιρείας. Οι κύριες, μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του Δ.Σ. περιλαμβάνουν την:

- Έγκριση επιχειρησιακών σχεδίων, καθώς και τη λήψη αποφάσεων και την πραγματοποίηση εισηγήσεων για μείζονες κεφαλαιουχικές δαπάνες, εξαγορές, συγχωνεύσεις και εκποιήσεις,
- επιλογή και, όποτε χρειάζεται, την αντικατάσταση των εκτελεστικών μελών του,
- διασφάλιση της αξιοπιστίας των οικονομικών καταστάσεων και στοιχείων της Εταιρείας, των συστημάτων χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των στοιχείων και πληροφοριών που λαμβάνουν δημοσιότητα, καθώς και τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου,
- διασφάλιση αποτελεσματικής συμμόρφωσης της Εταιρείας με σχετικούς νόμους και κανονισμούς,
- ευθύνη λήψης σχετικών αποφάσεων και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας του συστήματος διοίκησης της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών λήψης αποφάσεων και ανάθεσης εξουσιών και καθηκόντων σε άλλα στελέχη, και
- διατύπωση, διάδοση και εφαρμογή των βασικών αξιών και αρχών της Εταιρείας που διέπουν τις σχέσεις της με όλα τα μέρη, των οποίων τα συμφέροντα συνδέονται με αυτά της Εταιρείας.

ΙΙ. Μέγεθος και σύνθεση του Δ.Σ.

Το μέγεθος και η σύνθεση του Δ.Σ. πρέπει να επιτρέπουν την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων του και να αντικατοπτρίζουν το μέγεθος και τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Το Δ.Σ. πρέπει να χαρακτηρίζεται από υψηλό επίπεδο ακεραιότητας και να διαθέτει ποικιλομορφία γνώσεων, προσόντων και εμπειρίας, που να ανταποκρίνονται στους εταιρικούς στόχους.

ΙΙΙ. Ρόλος και απαιτούμενες ιδιότητες του Προέδρου του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος προΐσταται του Δ.Σ. Έχει τις αρμοδιότητες του καθορισμού της ημερήσιας διάταξης, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του Δ.Σ., αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του.

IV. Καθήκοντα και συμπεριφορά μελών του Δ.Σ.

Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει υποχρέωση πίστης στην Εταιρεία. Τα μέλη του Δ.Σ. ενεργούν με ακεραιότητα και προς το συμφέρον της Εταιρείας και διαφυλάσσουν την εμπιστευτικότητα των μη δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών. Δεν έχουν σχέση ανταγωνισμού με την Εταιρεία και αποφεύγουν κάθε θέση ή δραστηριότητα που δημιουργεί ή φαίνεται να δημιουργεί σύγκρουση ανάμεσα στα προσωπικά τους συμφέροντα και εκείνα της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της κατοχής θέσεων στο Δ.Σ. ανταγωνιστικών εταιρειών, χωρίς την άδεια της Γενικής Συνέλευσης. Τα μέλη του Δ.Σ. συνεισφέρουν την εμπειρία τους και αφιερώνουν στα καθήκοντά τους τον αναγκαίο χρόνο και την απαραίτητη προσοχή. Τέλος, τα μέλη του Δ.Σ. πρέπει να επιδιώκουν να συμμετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του Δ.Σ., καθώς και των επιτροπών, στις οποίες αυτά τυχόν τοποθετούνται.

V. Επιλογή μελών του Δ.Σ.

Η επιλογή των μελών του Δ.Σ. γίνεται κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή διαδοχή των μελών του με σκοπό τη μακροπρόθεσμη επιτυχία της επιχείρησης.

VI. Λειτουργία του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. συνέρχεται με την απαραίτητη συχνότητα, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του.

VII. Αξιολόγηση του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. αξιολογεί την αποτελεσματικότητά του στην εκπλήρωση των καθηκόντων του.

VIII. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Το Δ.Σ. παρουσιάζει στους μετόχους και το κοινό μια σαφή αξιολόγηση της πραγματικής θέσης και των προοπτικών της Εταιρείας, και διασφαλίζει την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων και την ορθότητα των ανακοινώσεων, όπου αυτές επιβάλλονται.

Το Δ.Σ. διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την διασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων. Επίσης το Δ.Σ., παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και την επανεξετάζει, ανασκοπεί τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Το Δ.Σ. επίσης, μέσω της Επιτροπής Ελέγχου (εφόσον έχει συσταθεί τέτοια επιτροπή), αναπτύσσει άμεση και τακτική επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει τακτική ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή και αποτελεσματική άσκηση της εταιρικής επιχείρησης.

IX. Επίπεδο και διάρθρωση των αμοιβών

Το επίπεδο και η διάρθρωση των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. στοχεύουν στην προσθήκη αξίας στην Εταιρεία με τις ικανότητες, τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Το ύψος των αμοιβών καθορίζεται σε αντιστοιχία με τη συνεισφορά τους στην Εταιρεία.

X. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα ενημερώνονται, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία, για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση. Το Δ.Σ. διευκολύνει, εντός του πλαισίου των σχετικών καταστατικών προβλέψεων, τη συμμετοχή των μετόχων στη Γενική Συνέλευση, και ειδικότερα των μετόχων μειοψηφίας. Το Δ.Σ. αξιοποιεί τη Γενική Συνέλευση των μετόχων για να διευκολύνει τον ουσιαστικό και ανοικτό διάλογό τους με την Εταιρεία.

ΜΕΡΟΣ Β΄

Το Διοικητικό Συμβούλιο
Ι. Σκοπός

Πρώτιστη υποχρέωση και καθήκον του Δ.Σ. είναι η διαρκής επιδίωξη της ενίσχυσης της μακροχρόνιας οικονομικής αξίας της Εταιρείας και η προάσπιση του γενικού εταιρικού συμφέροντος. Το Δ.Σ., ενεργώντας συλλογικά, είναι αρμόδιο **να διαχειρίζεται** τις εταιρικές υποθέσεις, λαμβάνοντας και εκτελώντας αποφάσεις σχετικές με υλικές και νομικές πράξεις, καθώς και **να εκπροσωπεί** την Εταιρεία, δικαστικά και εξώδικα, δηλαδή τελώντας νομικές πράξεις, δικαιοπραξίες, οιονεί δικαιοπραξίες και διαδικαστικές πράξεις. Εξαίρεση συνιστούν τα θέματα που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Εξ άλλου, το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να διορίζει υποκατάστατα όργανα, για το σύνολο ή μέρος της δραστηριότητάς του.

ΙΙ. Μέγεθος και Σύνθεση

1. Η Εταιρεία διοικείται από Δ.Σ. που απαρτίζεται από **πέντε (5)** κατ' ελάχιστο και **επτά (7)** κατ' ανώτατο όριο μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τους μετόχους με **μέγιστη θητεία πέντε (5) ετών**, χωρίς όμως να αποκλείεται η επανεκλογή τους. Σε περίπτωση που μέσα στην παραπάνω πενταετία δεν εκλεγεί νέο Δ.Σ. η θητεία των μελών αυτού, διορισμένων και εκλεγμένων, παρατείνεται μέχρι την πρώτη μετά την πάροδο της πενταετίας Γενική Συνέλευση που θα εκλέξει το Δ.Σ., της θητείας μη δυνάμενης να υπερβεί την εξαετία.

3. Εάν λόγω θανάτου, παραίτησης ή από οποιονδήποτε λόγο έκπτωσης κενωθεί θέση συμβούλου, οι δε σύμβουλοι που απομένουν είναι τουλάχιστον πέντε (5), δεν είναι υποχρεωτική η αντικατάσταση αυτών ή αυτού που αποχώρησαν, αλλά γι' αυτήν κρίνει το Δ.Σ. και προβαίνει σ' αυτήν, εάν το νομίζει σκόπιμο.

4. Εάν όμως αντίθετα εξ' αιτίας αυτής της αποχώρησης ο αριθμός των εν ενεργεία συμβούλων περιορίζεται κάτω από τους πέντε (5), τότε το Δ.Σ. υποχρεούται να εκλέξει αμέσως προσωρινούς ή προσωρινό συμβούλιο σε αντικατάσταση αυτών ή αυτού που αποχώρησαν. Η εκλογή αυτή πρέπει να κυρωθεί από την πρώτη Γενική Συνέλευση των μετόχων που θα συγκληθεί. Οι σύμβουλοι που διορίστηκαν για την αναπλήρωση άλλων παραμένουν στην υπηρεσία τον υπόλοιπο χρόνο της θητείας αυτών που τους αναπλήρωσαν.

5. Εάν η εκλογή των συμβούλων, σύμφωνα με προηγούμενη παράγραφο, τυχόν δεν επικυρωθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων, οι πράξεις των συμβούλων αυτών παραμένουν έγκυρες και ισχυρές.

6. Στην περίπτωση δε που ο αριθμός των εναπομεινάντων συμβούλων είναι κατώτερος των τριών (3), το Δ.Σ. προβαίνει άμεσα στη σύγκληση Γενική Συνέλευσης, με αποκλειστικό σκοπό την εκλογή νέου Δ.Σ..

7. Το Δ.Σ. εκλέγει από τα μέλη του τον Πρόεδρο, έναν Αντιπρόεδρο και έναν Διευθύνοντα Σύμβουλο. Οι ιδιότητες του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου δεν αποκλείεται να συμπίπτουν στο ίδιο πρόσωπο. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, τα καθήκοντά του ασκεί ο Αντιπρόεδρος.

8. Το Δ.Σ. αποτελείται από εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του δεν πρέπει να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του. Μεταξύ των μη εκτελεστικών μελών του πρέπει να υπάρχουν δύο τουλάχιστον ανεξάρτητα μέλη. Η ύπαρξη δε ανεξαρτήτων μελών δεν είναι υποχρεωτική, όταν στο Δ.Σ. ορίζονται ρητά και συμμετέχουν ως μέλη εκπρόσωποι της μειοψηφίας των μετόχων.

Σήμερα, στο Δ.Σ. της Εταιρείας, μετέχουν **τρία (3) μη εκτελεστικά** μέλη, εκ των οποίων τα δύο (2) είναι ανεξάρτητα, και **δύο (2) εκτελεστικά μέλη.**

9. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ., είναι απαλλαγμένα από συγκρούσεις συμφερόντων με την Εταιρεία.

Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, εφ' όσον τέτοια υπάρχουν, δεν επιτρέπεται να κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας, ούτε να έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρεία ή με πρόσωπα που συνδέονται με αυτήν. Τα ανεξάρτητα μέλη διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

Στο πλαίσιο του καθορισμού της ανεξαρτησίας των μελών του, το Δ.Σ. θα πρέπει να θεωρεί ότι σχέση εξάρτησης υπάρχει, όταν το μέλος:

- Διατηρεί επιχειρηματική ή άλλη επαγγελματική σχέση με την Εταιρεία ή με συνδεμένη με αυτή επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/2910, η οποία σχέση από τη φύση της επηρεάζει την επιχειρηματική της δραστηριότητα, όταν ιδίως είναι σημαντικός προμηθευτής ή πελάτης της Εταιρείας,

- Είναι πρόεδρος του Δ.Σ. ή διευθυντικό στέλεχος της Εταιρείας, καθώς και εάν έχει τις ως άνω ιδιότητες ή είναι εκτελεστικό μέλος του Δ.Σ. σε συνδεμένη με την Εταιρεία επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρ. 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920 ή διατηρεί σχέση εξαρτημένης ή έμμισθης εντολής με την Εταιρεία ή τις συνδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις.

- Έχει συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού ή είναι σύζυγος εκτελεστικού μέλους του Δ.Σ. ή διευθυντικού στελέχους ή μετόχου που συγκεντρώνει την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας ή συνδεμένης με αυτήν επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρ. 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/2910.

- Έχει διοριστεί σύμφωνα με το άρθρ. 18 παρ. 3 του Κ.Ν. 2190/1920.

- Έχει διατελέσει εντός των τελευταίων τριών (3) ετών τακτικός ελεγκτής της Εταιρείας ή θυγατρικής της ή εταίρος ή υπάλληλος επιχείρησης που παρέχει υπηρεσίες τακτικού ελέγχου στην Εταιρεία ή θυγατρική της.

10. Η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη σύνθεση του Δ.Σ., καθώς και τα ονόματα του Προέδρου του Δ.Σ., του Αντιπροέδρου, του Διευθύνοντος Συμβούλου, αλλά και των προέδρων των επιτροπών του Δ.Σ. (βλ. κατωτέρω VI) και των μελών τους. Επίσης, στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης πρέπει να γνωστοποιείται η διάρκεια της θητείας των μελών του Δ.Σ. .

III. Συνεδριάσεις και Λειτουργία

1. Το Δ.Σ. οφείλει να συνεδριάζει στην έδρα της Εταιρείας, κάθε φορά που ο νόμος, το καταστατικό ή οι ανάγκες της Εταιρείας το απαιτούν.

2. Στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. προΐσταται ο πρόεδρος αυτού, ο οποίος δύναται να ορίζει ένα πρόσωπο, ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο, που θα ασκεί καθήκοντα Γραμματέα του Δ.Σ. (εταιρικός Γραμματέας).

3. Το Δ.Σ. θεωρείται ότι βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το μισό και ένας ακόμα από τους συμβούλους, ποτέ όμως ο αριθμός των συμβούλων που είναι παρόντες δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις. Για να βρεθεί ο αριθμός απαρτίας παραλείπεται το κλάσμα που τυχόν προκύπτει. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και αντιπροσωπεύονται.

4. Για τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. και τις αποφάσεις του τηρούνται πρακτικά, τα οποία γράφονται στο βιβλίο που τηρείται ειδικά γι' αυτά, υπογράφονται δε από τον προεδρεύοντα και τους συμβούλους που παρίστανται. Κανείς σύμβουλος ή αναπληρωτής δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την υπογραφή των πρακτικών της συνεδρίασης, στην οποία πήρε μέρος, έχει δικαίωμα όμως να ζητήσει την αναγραφή στα πρακτικά της γνώμης του, αν διαφωνεί με την απόφαση που λήφθηκε.

5. Τα αντίγραφα ή τα αποσπάσματα των πρακτικών, προκειμένου αυτά να προσαχθούν ενώπιον του δικαστηρίου ή άλλης Αρχής, επικυρώνονται από τον πρόεδρο του Δ.Σ. ή τον νόμιμο αναπληρωτή.

6. Τα μέλη του Δ.Σ. μεριμνούν τα ίδια για την τακτική ενημέρωσή τους, αναφορικά με τις επιχειρηματικές εξελίξεις και τους σημαντικότερους κινδύνους, στους οποίους είναι εκτεθειμένη η Εταιρεία. Επίσης, ενημερώνονται έγκαιρα για τις αλλαγές στη νομοθεσία και το περιβάλλον της αγοράς.

7. Το Δ.Σ. έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί ανεξάρτητους συμβούλους με έξοδα της Εταιρείας, στις περιπτώσεις που το κρίνει απαραίτητο για την εκτέλεση των καθηκόντων του.

IV. Αρμοδιότητες

1. Οι αρμοδιότητες του Δ.Σ. προσδιορίζονται με σαφήνεια στο καταστατικό της Εταιρείας.

2. Οι κύριες μη εκχωρητέες αρμοδιότητες του Δ.Σ. είναι εκείνες που αναφέρονται παραπάνω (Μέρος Α΄, Ι).

3. Επιτρέπεται στο Δ.Σ., με απόφασή του, να αναθέτει την άσκηση του συνόλου ή μέρους των εξουσιών του διαχείρισης και εκπροσώπησης σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του Δ.Σ. ή μη, υπαλλήλους της Εταιρείας ή όχι, καθορίζοντας και συγχρόνως την έκτασή τους. Τα πρόσωπα στα οποία ανατίθενται οι ανωτέρω εξουσίες δεσμεύουν την Εταιρεία, ως όργανα αυτής, σε όλη την έκταση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν.

4. Το Δ.Σ. δύναται να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την εύρυθμη εν γένει λειτουργία του.

V. Καθήκοντα και συμπεριφορά των μελών του Δ.Σ.

1. Κάθε μέλος του Δ.Σ. έχει υποχρέωση πίστης στην Εταιρεία. Κάθε μέλος του Δ.Σ. πρέπει να διαχειρίζεται τις υποθέσεις της Εταιρείας με την επιμέλεια του συνετού επιχειρηματία.

2. Ο Πρόεδρος προΐσταται του Δ.Σ.. Έχει τις αρμοδιότητες της σύγκλησης του Δ.Σ. και της εγγραφής συγκεκριμένων θεμάτων στην ημερήσια διάταξη, της διασφάλισης της καλής οργάνωσης των εργασιών του Δ.Σ., αλλά και της αποτελεσματικής διεξαγωγής των συνεδριάσεών του.

3. Τα μέλη του Δ.Σ. δεν πρέπει να συμμετέχουν σε Διοικητικά Συμβούλια περισσότερων των πέντε (5) εισηγμένων Εταιρειών.

4. Τα **εκτελεστικά μέλη** του Δ.Σ. ασχολούνται με τα καθημερινά θέματα διοίκησης. Τα μέλη του Δ.Σ. **εκτελεστικά** και **μη εκτελεστικά μέλη** είναι επιφορτισμένα με την προαγωγή όλων των εταιρικών ζητημάτων, συμμετέχουν σε τυχόν συμβούλια και επιτροπές, είναι ιδιαίτερα επιφορτισμένα με την προάσπιση των αρχών της χρηστής εταιρικής διακυβέρνησης. Πρέπει να γνωρίζουν σε βάθος τόσο τη λειτουργία και τα αντικείμενα της Εταιρείας όσο και την ευρύτερη αγορά του κλάδου και για το λόγο αυτό τους παρέχεται κάθε διευκόλυνση. Γενικότερα, κάθε μέλος φροντίζει για τη διαρκή επιμόρφωση του, ώστε να συνεισφέρει ουσιαστικά και αποτελεσματικά στην εύρυθμη και αποδοτική λειτουργία της Εταιρείας.

VI. Επιτροπές

1. Το Δ.Σ. δύναται να συστήσει επιτροπές που να στηρίζουν την προετοιμασία των αποφάσεών του και να διασφαλίζουν την εύρυθμη εν γένει λειτουργία του.

2. Στις επιτροπές του Δ.Σ., εφ' όσον τέτοιες έχουν συσταθεί, παρέχονται επαρκείς πόροι για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, καθώς και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων, στο βαθμό που χρειάζονται οι τελευταίοι. Για την πρόσληψη αυτή απαιτείται η σχετική ενημέρωση του Προέδρου του Δ.Σ. και η υποβολή στο Δ.Σ. τακτικών εκθέσεων, σχετικών με τη δραστηριότητα των συμβούλων.

3. Σύμφωνα με τον Ν. 3693/2008, επιβάλλεται η συγκρότηση Επιτροπής Ελέγχου, με σκοπό την υποστήριξη του Δ.Σ. στα καθήκοντά του, σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, τον εσωτερικό έλεγχο και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου. Εφ' όσον κατά το καταστατικό της Εταιρείας δεν μετέχουν στο Δ.Σ. υποχρεωτικά ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη, η συγκρότηση της Επιτροπής Ελέγχου είναι προαιρετική. Η σύνθεση, καθώς και αρμοδιότητές της ορίζονται κατωτέρω (Μέρος Γ', αρ. 7).

4. Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της Επιτροπής Ελέγχου (εφ' όσον τέτοια επιτροπή έχει συσταθεί), της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου και τυχόν άλλων επιτροπών που τυχόν θα συσταθούν από το Δ.Σ., λαμβάνει χώρα τουλάχιστον κάθε δύο (2) χρόνια. Στη αξιολόγηση αυτή προΐσταται ο Πρόεδρος, και τα αποτελέσματά της συζητούνται από το Δ.Σ., ενώ σε συνέχεια της αξιολόγησης, ο Πρόεδρος λαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των διαπιστωμένων αδυναμιών.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Εσωτερικός έλεγχος

1. Το Δ.Σ. οφείλει να διατηρεί ένα αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου, με σκοπό την περιφρούρηση των επενδύσεων και των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας, καθώς και τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων.

2. Ως σύστημα εσωτερικού ελέγχου ορίζεται το σύνολο των διαδικασιών που τίθενται σε εφαρμογή από το Δ.Σ. και το υπόλοιπο προσωπικό της Εταιρείας και αποσκοπεί στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των εταιρικών εργασιών, την αξιοπιστία της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και την συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους και κανονισμούς.

3. Το Δ.Σ., στα πλαίσια του συστήματος αυτού, παρακολουθεί την εφαρμογή της εταιρικής στρατηγικής και την επανεξετάζει. Παράλληλα, ανασκοπεί τους κύριους κινδύνους που αντιμετωπίζει η επιχείρηση και την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά στη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων. Το Δ.Σ., μέσω της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου των άρθρων 7-8 του Ν. 3016/2002, αναπτύσσει άμεση επαφή με τους τακτικούς ελεγκτές, προκειμένου να λαμβάνει ενημέρωση από τους τελευταίους σε σχέση με την ορθή λειτουργία του συστήματος ελέγχου.

4. Τα μέλη του Δ.Σ. έχουν την τελική ευθύνη για την διασφάλιση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και την παρακολούθηση και εποπτεία της αποτελεσματικής εφαρμογής του.

5. Το Δ.Σ. συστήνει μονάδα εσωτερικού ελέγχου, κατά τις απαιτήσεις της Ελληνικής νομοθεσίας, που λειτουργεί σύμφωνα με γραπτό κανονισμό λειτουργίας. Η μονάδα εσωτερικού ελέγχου είναι ανεξάρτητη από τις υπόλοιπες επιχειρησιακές μονάδες και αναφέρεται στο Δ.Σ.

6. Το Δ.Σ. προβαίνει σε αξιολόγηση του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει την εξέταση του εύρους των δραστηριοτήτων και της αποτελεσματικότητας της μονάδας εσωτερικού ελέγχου, την επάρκεια των εκθέσεων διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικού ελέγχου προς το Δ.Σ., καθώς και την ανταπόκριση και την αποτελεσματικότητα της Διοίκησης σχετικά με εντοπισμένα σφάλματα ή αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το Δ.Σ. αναφέρει στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης ότι έχει εξετάσει τους κύριους κινδύνους που ενδεχομένως αντιμετωπίζει η επιχείρηση, καθώς και το σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

7. Η Επιτροπή Ελέγχου

α. Η Επιτροπή Ελέγχου, στο μέτρο που τέτοια επιτροπή υπάρχει υποχρεωτικά ή δυνητικά, έχει ως σκοπό την υποστήριξη του Δ.Σ. στα καθήκοντά του σχετικά με τη χρηματοοικονομική πληροφό-ρηση, τον εσωτερικό έλεγχο και την εποπτεία του τακτικού ελέγχου.

β. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας, κατόπιν σχετικής πρότασης του Δ.Σ. σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

γ. Η επιτροπή συνέρχεται τουλάχιστον τέσσερις φορές το χρόνο, ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά της. Τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο συναντά τον τακτικό ελεγκτή της Εταιρείας, χωρίς την παρουσία των μελών της Διοίκησης.

δ. Τα βασικά καθήκοντα και οι αρμοδιότητές της ορίζονται γραπτώς στον κανονισμό λειτουργίας της, ο οποίος θα πρέπει να είναι διαθέσιμος στον ιστότοπο της Εταιρείας.

ε. Χωρίς να μεταβάλλονται ή μειώνονται οι υποχρεώσεις των μελών του Δ.Σ., που ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, οι κύριες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου είναι οι εξής:

- Η παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.
- Η παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.
- Η παρακολούθηση του συστήματος διαχείρισης κινδύνων.
- Η παρακολούθηση της ορθής λειτουργίας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου εκτός εάν αυτή η ευθύνη ανήκει ρητά στο ίδιο το Δ.Σ.
- Η παρακολούθηση της πορείας του υποχρεωτικού ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.
- Η επισκόπηση και παρακολούθηση θεμάτων συναφών με την ύπαρξη και διατήρηση της ανεξαρτησίας του νόμιμου ελεγκτή της Εταιρείας.
- Η πρόταση μέσω του Δ.Σ. προς την Γενική Συνέλευση των μετόχων σχετικά με το διορισμό, τον επαναδιορισμό και την ανάκληση του τακτικού ελεγκτή, καθώς και για την έγκριση της αμοιβής και τους όρους πρόσληψης του τακτικού ελεγκτή.
- Η εξέταση και παρακολούθηση της ανεξαρτησίας του τακτικού ελεγκτή και της αντικειμενικότητας και της αποτελεσματικότητας της ελεγκτικής διαδικασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές επαγγελματικές και κανονιστικές απαιτήσεις στην Ελλάδα.
- Η επιμέλεια της προς αυτήν αναφοράς εκ μέρους του τακτικού ελεγκτή για κάθε θέμα που έχει σχέση με την πορεία και τα αποτελέσματα του υποχρεωτικού ελέγχου και την προς αυτήν επίδοση ιδιαίτερης έκθεσης με τις τυχόν αδυναμίες του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και ιδίως με τις αδυναμίες των διαδικασιών που αφορούν τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Αμοιβές μελών Δ.Σ.

1. Ο καθορισμός των αμοιβών των μελών του Δ.Σ. πρέπει να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα, διαφάνεια και επαγγελματισμό και να είναι απαλλαγμένη από συγκρούσεις συμφερόντων.

2. Η βασική ευθύνη του Δ.Σ., όσον αφορά στις αμοιβές των μελών του, συνίσταται στην υποβολή προτάσεων προς τη Γ.Σ. για τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του. Επί πλέον και κυρίως, σε τομείς της οικονομίας που εξαρτώνται ιδιαίτερα από την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού, το Δ.Σ. πρέπει να έχει μια ευρύτερη εποπτεία της πολιτικής αμοιβών της Εταιρείας. Με σκοπό τη δημιουργία μακροπρόθεσμης εταιρικής αξίας, η διάρθρωση των κινήτρων πρέπει να στοχεύει στην ισορροπία ανάμεσα στη βραχυπρόθεσμη και τη μακροπρόθεσμη απόδοση των μελών του Δ.Σ., καθώς και στην προώθηση της αξιοκρατίας.

3. Εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

α. Η αμοιβή των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. συνδέεται με την εταιρική στρατηγική, τους σκοπούς της Εταιρείας και την πραγμάτωση αυτών, με τελικό στόχο τη δημιουργία μακροπρόθεσμης αξίας στην Εταιρεία. Ως εκ τούτου, διασφαλίζει την κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα σε **σταθερά στοιχεία** και **μεταβλητά στοιχεία** συνδεόμενα με την απόδοση.

β. Κατά τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. λαμβάνονται υπ' όψη τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες, η επίδοση σε σχέση με προκαθορισμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους, η οικονομική κατάσταση, η απόδοση και οι προοπτικές της Εταιρείας, το ύψος των αμοιβών για παρόμοιες εκτελεστικές υπηρεσίες σε ομοειδείς Εταιρείες.

4. Μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ.

Η αμοιβή των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, μετά από πρόταση του Δ.Σ. και αντικατοπτρίζει το χρόνο απασχόλησής τους στην Εταιρεία κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ως μη εκτελεστικών μελών, καθώς και το εύρος των καθηκόντων τους.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

Σχέσεις με τους μετόχους

Ι. Ιστότοπος (website) Εταιρείας

Η Εταιρεία διατηρεί ενεργό ιστότοπο, στον οποίο δημοσιεύει περιγραφή της εταιρικής της διακυβέρνησης, της διοικητικής της διάρθρωσης, καθώς και άλλες χρήσιμες για τους μετόχους και τους επενδυτές πληροφορίες.

ΙΙ. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων

1. Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρείας, συγκαλούμενο από το Διοικητικό Συμβούλιο και δικαιούμενο να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία, στο οποίο δικαιούνται να συμμετέχουν οι μέτοχοι, είτε αυτοπροσώπως είτε δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, σύμφωνα με την εκάστοτε προβλεπόμενη νόμιμη διαδικασία.

2. Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

3. Σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν. 3884/2010, η Εταιρεία αναρτά στον ιστότοπό της είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση πληροφορίες σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, τους βασικούς κανόνες και τις πρακτικές συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος εισαγωγής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη και υποβολής ερωτήσεων, καθώς και των προθεσμιών εντός των οποίων τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν, τις διαδικασίες ψηφοφορίας, τους όρους αντιπροσώπευσης μέσω πληρεξουσίου και τα χρησιμοποιούμενα έντυπα για ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου, την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη της συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων των αποφάσεων προς συζήτηση και ψήφιση, αλλά και τυχόν συνοδευτικών εγγράφων και τον συνολικό αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου κατά την ημερομηνία της σύγκλησης.

4. Περίληψη των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, συμπεριλαμβανομένων και των αποτελεσμάτων της ψηφοφορίας για κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Εταιρείας εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

5. Τουλάχιστον ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας, ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Γενικός Διευθυντής, κατά περίπτωση, και οι Πρόεδροι των επιτροπών του Δ.Σ., καθώς και ο εσωτερικός ελεγκτής και ο τακτικός ελεγκτής πρέπει να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους, που τίθενται προς συζήτηση, και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι Μέτοχοι.

Σχετικά με την περιγραφή των κυρίων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού Ελέγχου και Διαχείρησης Κινδύνων της Εταιρείας, σε σχέση με την διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αναφορά γίνεται στην παράγραφο «ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΟΜΙΛΟΣ» ανωτέρω.

Σχετικά με τα πληροφοριακά στοιχεία του άρθρου 10 παράγραφος 1 εδάφια γ), δ), στ), η) και θ) της οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, αναφορικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, πρόκειται για στοιχεία τα οποία ήδη αναγράφονται στο τμήμα με τίτλο «ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 Ν. 3556/2007» της παρούσας ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Δ.Σ.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 Ν. 3556/2007» της παρούσας ετήσιας Έκθεσης Διαχείρισης του Δ.Σ.

Αναφορικά με την σύνθεση του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου, σχετική πληροφόρηση δίνεται στην παράγραφο «Σύσταση Εταιρείας και δραστηριότητες του Ομίλου» κατωτέρω. Σημειώνεται ότι δεν αποτελούν κριτήρια επιλογής η ηλικία, το φύλο, η θρησκεία, η φυλή, ή άλλα στοιχεία της προσωπικότητας των μελών του Δ.Σ. και της Επιτροπής Ελέγχου, που θα μπορούσαν να αποτελούν στοιχεία διάκρισης.

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Εταιρική και Ενοποιημένη) της 31 Δεκεμβρίου 2019

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	2019	2018	2019	2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μακροπρόθεσμο Ενεργητικό					
Άϋλα περιουσιακά στοιχεία		687	219	677	209
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	5	85.457	82.114	85.211	82.100
Επενδύσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος	11	35.037	0	35.037	0
Συμμετοχές	6	0	0	1.053	1.299
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις		35	35	32	32
Σύνολο Μακροπρόθεσμου Ενεργητικού		**121.216**	**82.368**	**122.010**	**83.640**
Κυκλοφορούν Ενεργητικό					
Αποθέματα	7	64.674	63.108	59.256	59.397
Λογαριασμοί εισπρακτέοι	8	25.644	31.920	19.988	55.681
Φόροι εισοδήματος εισπρακτέοι	25	0	4.657	0	4.698
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	9	105.960	171.486	105.960	149.790
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	10	0	14.269	0	14.269
Επενδύσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος	11	22.364	0	22.364	0
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	12	279.622	218.344	261.408	181.339
Σύνολο Κυκλοφορούντος Ενεργητικού		**498.264**	**503.784**	**468.976**	**465.174**
Σύνολο Ενεργητικού		**619.480**	**586.152**	**590.986**	**548.814**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	13	32.651	32.651	32.651	32.651
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο		34	34	34	34
Λοιπά αποθεματικά	14	108.654	105.516	108.608	105.464
Υπόλοιπο κερδών εις νέον		371.687	333.573	358.186	322.052
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων μετόχων μητρικής Εταιρείας		**513.026**	**471.774**	**499.479**	**460.201**
Δικαιώματα μειοψηφίας		(10)	(6)	0	0
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**513.016**	**471.768**	**499.479**	**460.201**
Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Αναβαλλόμενοι φόροι	15	5.444	7.874	5.506	7.936
Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	16	3.847	3.313	3.762	3.228
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	17	657	0	515	0
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		**9.948**	**11.187**	**9.783**	**11.164**
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	18	92.082	102.657	77.621	76.909
Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	19	152	540	152	540
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	17	311	0	215	0
Φόροι Εισοδήματος πληρωτέοι	25	3.971	0	3.736	0
Σύνολο Βραχυπροθέσμων Υποχρεώσεων		**96.516**	**103.197**	**81.724**	**77.449**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**106.464**	**114.384**	**91.507**	**88.613**
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**619.480**	**586.152**	**590.986**	**548.814**

Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35-71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	2019	2018[1]	2019	2018[1]
Κύκλος εργασιών	20	1.035.695	961.122	736.670	694.754
Κόστος πωληθέντων	21	(927.512)	(856.193)	(633.024)	(595.810)
Μικτά Αποτελέσματα		**108.183**	**104.929**	**103.646**	**98.944**
Έξοδα διοίκησης	21	(8.663)	(9.004)	(7.839)	(8.347)
Έξοδα διάθεσης	21	(22.233)	(20.617)	(20.751)	(19.214)
Επίδικοι φόροι-τέλη(Επιστροφή)		0	15.420	0	15.420
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	23	3.174	3.623	3.173	3.623
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης		**80.461**	**94.351**	**78.229**	**90.426**
Χρηματοοικονομικά έσοδα - καθαρά	24	3.577	1.401	3.676	1.472
Συναλλαγματικές διαφορές		3.689	7.089	3.689	7.092
Καθαρά κέρδη προ φόρων		**87.727**	**102.841**	**85.594**	**98.990**
Φόρος εισοδήματος	25	(20.323)	(23.798)	(19.934)	(22.692)
Καθαρά κέρδη χρήσης		**67.404**	**79.043**	**65.660**	**76.298**
Λοιπά συνολικά έσοδα					
(α) Μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Συναλλαγματικές διαφορές από μετατροπή εκμεταλλεύσεων εξωτερικού		232	(93)	0	0
Καθαρές(ζημίες)/ κέρδη από αποτίμηση στην εύλογη αξία επενδύσεων μέσω λοιπών συνολικών εσόδων		88	(226)	88	(226)
Αναβαλλόμενος φόρος		(25)	65	(25)	65
(β) Μη μετακυλιόμενα στα αποτελέσματα					
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημίες)		(298)	65	(292)	63
Αναβαλλόμενος φόρος		67	(32)	67	(32)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα		**67.468**	**78.822**	**65.498**	**76.168**
Τα Καθαρά Κέρδη χρήσης κατανέμονται σε:					
Μετόχους της Μητρικής Εταιρείας		67.408	79.048	65.660	76.298
Δικαιώματα μειοψηφίας		(4)	(5)	0	0
Σύνολα		**67.404**	**79.043**	**65.660**	**76.298**
Τα Συγκεντρωτικά Συνολικά Έσοδα κατανέμονται σε:					
Μετόχους της Μητρικής Εταιρείας		67.472	78.827	65.498	76.168
Δικαιώματα μειοψηφίας		(4)	(5)	0	0
Σύνολα		**67.468**	**78.822**	**65.498**	**76.168**
Βασικά και απομειωμένα κέρδη, ανά μετοχή, μετά από φόρους (σε απόλυτα νούμερα)	26	**24,4217**	**28,6388**	**23,7899**	**27,6442**

Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35-71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ίδιων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Ο Όμιλος	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Λοιπά Αποθεματικά	Υπόλοιπο κερδών εις νέον	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	**32.651**	**34**	**103.346**	**282.308**	**(8)**	**418.331**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης						
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	(226)	0	0	(226)
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0	(93)	0	(93)
Αναλογιστικές ζημιές	0	0	65	0	0	65
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	33	0	0	33
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	79.048	(5)	79.043
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**0**	**0**	**(128)**	**78.955**	**(5)**	**78.822**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση						
Δικαιώματα μειοψηφίας από αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής	0	0	0	0	7	7
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	2.298	(2.298)	0	0
Μερίσματα χρήσης 2017	0	0	0	(25.392)	0	(25.392)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	**32.651**	**34**	**105.516**	**333.573**	**(6)**	**471.768**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	**32.651**	**34**	**105.516**	**333.573**	**(6)**	**471.768**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης						
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	88	0	0	88
Συναλλαγματικές διαφορές	0	0	0	232	0	232
Αναλογιστικά κέρδη	0	0	(298)	0	0	(298)
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	42	0	0	42
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	67.408	(4)	67.404
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**0**	**0**	**(168)**	**67.640**	**(4)**	**67.468**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση						
Δικαιώματα μειοψηφίας από αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής	0	0	0	0	0	0
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.306	(3.306)	0	0
Μερίσματα χρήσης 2018	0	0	0	(26.220)	0	(26.220)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	**32.651**	**34**	**108.654**	**371.687**	**(10)**	**513.016**

Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35–71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ίδιων Κεφαλαίων (Εταιρική) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Η Εταιρεία	**Μετοχικό Κεφάλαιο**	**Αποθεματικό υπέρ το άρτιο**	**Λοιπά Αποθεματικά**	**Υπόλοιπο κερδών εις νέον**	**Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	**32.651**	**34**	**103.296**	**273.444**	**409.425**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης					
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	(226)	0	(226)
Αναλογιστικές Κέρδη/Ζημιές	0	0	63	0	63
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	33	0	33
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	76.298	76.298
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**0**	**0**	**(130)**	**76.298**	**76.168**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	2.298	(2.298)	0
Μερίσματα χρήσης 2017	0	0	0	(25.392)	(25.392)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	**32.651**	**34**	**105.464**	**322.052**	**460.201**
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2019	**32.651**	**34**	**105.464**	**322.052**	**460.201**
Επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης					
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	0	88	0	88
Αναλογιστικά Κέρδη/Ζημίες	0	0	(292)	0	(292)
Αναβαλλόμενος φόρος	0	0	42	0	42
Καθαρά κέρδη χρήσης	0	0	0	65.660	65.660
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	**0**	**0**	**(162)**	**65.660**	**65.498**
Συναλλαγές με μετόχους καταχωρημένες απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Μεταφορά σε αποθεματικά	0	0	3.306	(3.306)	0
Μερίσματα χρήσης 2018	0	0	0	(26.220)	(26.220)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2019	**32.651**	**34**	**108.608**	**358.186**	**499.479**

Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35–71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Εταιρική και Ενοποιημένη) για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ.	2019	2018	2019	2018
Κέρδη Περιόδου		**67.404**	**79.043**	**65.660**	**76.298**
Προσαρμογές για:					
Φόρος εισοδήματος	25	20.323	23.798	19.934	22.692
Απομείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων	5	110	(300)	110	(300)
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	5	6.115	5.000	6.108	4.994
Απόσβεση δικαιώματος χρήσης IFRS 16		344	0	225	0
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	21	120	6	120	6
Ζημίες/(Κέρδη) από πώληση ενσώματων ακινητοποιήσεων		69	(5)	69	(5)
(Έσοδα) τόκων		(3.114)	(1.927)	(3.114)	(1.903)
Έξοδα τόκων		1.293	1.005	1.184	909
(Κέρδη) από αποτίμηση χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα	9	(1.235)	(4.683)	(1.235)	(4.680)
(Κέρδη)/Ζημίες από πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα	9	(1.911)	147	(1.939)	147
Λοιπές μεταβολές χρημ/κων στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα	10	116	401	116	401
(Κέρδη) από την λήξη χρημ/κων στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα	10	0	(45)	0	(45)
(Κέρδη)από αποτίμηση χρημ/κών στοιχείων επιμετρήσιμων σε αποσβέσιμο κόστος	11	(257)	0	(257)	0
Υποτίμηση συμμετοχών	6	0	0	246	316
Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις		0	(887)	0	(887)
Προβλέψεις απομείωσης αποθεμάτων	7	(950)	1.012	(862)	1.012
Μεταβολή στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης	16	290	310	287	305
		88.717	**102.875**	**86.652**	**99.260**
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση)/ Μείωση αποθεμάτων		(616)	37.815	1.003	(7.182)
Μείωση/(Αύξηση) λογ/σμών εισπρακτέων		5.888	9.579	12.304	(351)
(Μείωση)/Αύξηση υποχρεώσεων		(9.359)	(35.281)	1.681	12.313
(Μείωση)/Αύξηση υποχρέωσης για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	16	(54)	(119)	(45)	(117)
		(4.141)	**11.994**	**14.943**	**4.663**
		84.576	**114.869**	**101.595**	**103.923**
Καταβληθέντες τόκοι		(1.293)	(1.005)	(1.184)	(909)
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	25	(15.033)	(21.264)	(14.838)	(20.731)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		**68.250**	**92.600**	**85.573**	**82.283**
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων ακινητοποιήσεων	5	(8.689)	(6.075)	(8.679)	(6.074)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(588)	(206)	(587)	(206)
Μείωση ενσώματων ακινητοποιήσεων		0	5	0	5
Πώληση χρημ/κων στοιχείων με μεταβολές στα λοιπά συνολικά έσοδα	10	7.703	23.743	7.703	23.743
Πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων με μεταβολές στα αποτελέσματα	9	68.675	7.308	47.009	7.308
(Αγορά) χρηματοοικονομικών στοιχείων επιμετρημένων στο αποσβέσιμο κόστος	11	(50.607)	0	(50.607)	0
Αποπληρωμή/(Χορήγηση) δανείων σε θυγατρικές εταιρείες		0	0	23.000	(13)
Αύξηση Μ.Κ. θυγατρικής εταιρείας		0	0	0	(209)
Τόκοι που εισπράχθηκαν		3.114	1.927	3.114	1.904
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		**19.608**	**26.702**	**20.953**	**26.458**
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Ενεχυριασμένες καταθέσεις	12	(34.000)	0	(34.000)	0
Συμμετοχή μειοψηφίας σε αύξηση Μ.Κ.θυγατρικής εταιρείας		0	7	0	0
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της Εταιρείας		(26.206)	(25.367)	(26.206)	(25.367)
Πληρωμές κεφαλαίου χρηματοδοτικών μισθώσεων		(374)	0	(251)	0
Καθαρές ταμειακές εκροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**(60.580)**	**(25.360)**	**(60.457)**	**(25.367)**
Καθαρή αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών		**27.278**	**93.942**	**46.069**	**83.374**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στην αρχή της περιόδου	12	218.344	124.402	181.339	97.965
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών στο τέλος της περιόδου	12	**245.622**	**218.344**	**227.408**	**181.339**

Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 την 1 Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο σωρευτικής επίδρασης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν επαναδιατυπώνεται.

Οι επισυναπτόμενες Σημειώσεις που παρατίθενται στις σελίδες 35-71 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

1.	Σύσταση Ομίλου και δραστηριότητες της Εταιρείας	35
2.	Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	35
2.1	Δήλωση συμμόρφωσης	35
2.2	Σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-Βάση επιμέτρησης	35
2.3	Πρώτη εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α.	36
2.4	Χρήση εκτιμήσεων	36
3.	Βασικές λογιστικές Αρχές και Μέθοδοι	36
3.1	Εκτιμήσεις της Διοίκησης	36
3.2	Βάση ενοποίησης	36
3.2.1	Θυγατρικές εταιρείες	36
3.2.2	Συγγενείς εταιρείες	36
3.3	Χρηματοοικονομικά Μέσα	37
3.3.1	Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων	38
3.4	Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα	38
3.5	Υπεραξία	39
3.6	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	39
3.7	Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	39
3.8	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	39
3.9	Μετοχικό Κεφάλαιο	40
3.10	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	40
3.11	Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις / υποχρεώσεις	40
3.12	Αποθέματα	40
3.13	Βραχυπρόθεσμες Παροχές	40
3.14	Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	40
3.15	Προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό	40
3.16	Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	41
3.17	Κέρδη ανά μετοχή	41
3.18	Μερίσματα	41
3.19	Μισθώσεις	41
3.20	Συνδεμένα μέρη	41
3.21	Έντοκα δάνεια	41
3.22	Προβλέψεις	41
3.23	Έσοδα	41
3.24	Έξοδα διαφήμισης	42
3.25	Κόστος δανεισμού	42
3.26	Φόρος εισοδήματος	42
3.27	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα και Μέσα αντιστάθμισης κινδύνου	42
3.28	Συμψηφισμός Απαιτήσεων-Υποχρεώσεων	42
3.29	Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	42
3.30	Λειτουργικοί Τομείς	43
3.31	Ταμειακές Ροές	43
3.32	Κρατικές επιχορηγήσεις	43
3.33	Νέα Πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες	43
3.34	Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους	47
4.	Λοιπές πληροφορίες	48
5.	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	49
6.	Συμμετοχές	51
7.	Αποθέματα	51
8.	Λογαριασμοί εισπρακτέοι	52

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ **(συνέχεια)**

Σελ.

9.	Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	53
10.	Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	54
11.	Επενδύσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος	55
12.	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	56
13.	Μετοχικό κεφάλαιο	56
14.	Λοιπά αποθεματικά	56
15.	Αναβαλλόμενοι φόροι	57
16.	Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	58
17.	Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	59
18.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	59
19.	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	59
20.	Κύκλος εργασιών	60
21.	Ανάλυση λειτουργιών (Κόστος πωληθέντων, Διοίκηση, Διάθεση)	60
22.	Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές	62
23.	Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	62
24.	Χρηματοοικονομικά έσοδα-έξοδα καθαρά	62
25.	Φόρος εισοδήματος	62
26.	Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή	64
27.	Μερίσματα	65
28.	Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις	65
29.	Διαχείριση χρηματοοικονομικών κινδύνων	66
30.	Μεταγενέστερα της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης γεγονότα	69
31.	Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεμένα μέρη	69
32.	Λειτουργικοί Τομείς	70

1. Σύσταση Ομίλου και δραστηριότητες Εταιρείας

Η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. (η «Εταιρεία») είναι Ανώνυμη Εταιρεία, εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών εγκατεστημένη στην Ελλάδα, η οποία ιδρύθηκε το 1962 και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία καπνοβιομηχανικών προϊόντων. Η έδρα της Εταιρείας είναι στο Ασπρόχωμα Καλαμάτας, επί της Λεωφόρου Αθηνών και η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι www.karelia.gr.

Οι συνημμένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, περιλαμβάνουν τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Η Εταιρεία διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, που εξελέγη από την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων την 18 Ιουλίου 2018. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, λήγει την 17 Ιουλίου 2023 και η σύνθεσή του, έχει ως εξής:

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Ευστάθιος Γ. Καρέλιας - Αντιπρόεδρος
Ανδρέας Γ. Καρέλιας - Διευθύνων Σύμβουλος

ΜΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

Βικτωρία-Μαργαρίτα Γ. Καρέλια - Πρόεδρος
Καθ. Βασίλειος Γ. Αντωνόπουλος - Σύμβουλος
Robin Derlwyn Joy – Σύμβουλος

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων την 18 Ιουλίου 2018 εξέλεξε ως Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου τον φορολογικό σύμβουλο-οικονομολόγο, κ. Δημήτριο Δ. Λεβεντάκη, τον κ. Robin Derlwyn Joy, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και τον καθηγητή κ. Βασίλειο Γ. Αντωνόπουλο, ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, με πενταετή θητεία.

Όλα τα ποσά που αναφέρονται παρακάτω είναι σε χιλιάδες Ευρώ, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά στις επί μέρους σημειώσεις, καθώς και τυχόν διαφοροποιήσεις σε ποσά οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τη Μητρική Εταιρεία και τις θυγατρικές της εταιρείες και της θυγατρικές αυτών (ο «Όμιλος»), που είναι ως ακολούθως:

Εταιρεία	Έδρα	Χώρα	Ποσοστό Συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	Ελλάδα	Μητρική	Ολική
MERIDIAN A.E.	ΑΘΗΝΑ	Ελλάδα	99,54%	Ολική
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	ΚΑΛΑΜΑΤΑ	Ελλάδα	85,00%	Ολική
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	ΛΟΝΔΙΝΟ	Αγγλία	100,00%	Ολική
KARELIA BULGARIA EOOD	ΣΟΦΙΑ	Βουλγαρία	100,00%	Ολική
G.K. DISTRIBUTORS EOOD	ΣΟΦΙΑ	Βουλγαρία	100,00%	Ολική
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş.	ΚΩΝ/ΛΗ	Τουρκία	97,00%	Ολική
KARELIA BELGIUM S.A.R.L.	ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ	Βέλγιο	85,00%	Ολική

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες ενσωματώθηκαν στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης.

Οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις (οι «Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις») εγκρίθηκαν προς δημοσίευση, από το Διοικητικό Συμβούλιο, την 27 Απριλίου 2020.

Ο αριθμός τού απασχολούμενου προσωπικού της Εταιρείας ανήρχετο, την 31 Δεκεμβρίου 2019, σε 547 άτομα και του Ομίλου σε 580 άτομα. (2018: Εταιρεία 508 άτομα, Όμιλος 542 άτομα).

2. Βάση σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

2.1 Δήλωση συμμόρφωσης: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την 27 Απριλίου 2020 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην διεύθυνση www.karelia.gr.

2.2 Σύνταξη των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων-βάση επιμέτρησης: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εκφράζονται σε χιλιάδες Ευρώ, έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και των επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων.

Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί με δεδομένη την αρχή της συνέχισης των δραστηριοτήτων της Εταιρείας. Δεν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να θέτουν σε αμφιβολία την υπόθεση της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

2.3 Πρώτη Εφαρμογή των Δ.Π.Χ.Α.: Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, συντάσσονταν, έως την 31 Δεκεμβρίου 2004, σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/1920 και τα ισχύοντα έως την ημερομηνία αυτή λογιστικά πρότυπα που προβλέπονταν από την Ελληνική νομοθεσία, τα οποία, σε αρκετές περιπτώσεις, διέφεραν από τις διατάξεις των Δ.Π.Χ.Α.. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία 1606/2002 και βάσει του Νόμου 3229/2004, όπως τροποποιήθηκε από το Νόμο 3301/2004, οι Ελληνικές εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οποιοδήποτε Χρηματιστήριο Αξιών (εσωτερικού ή εξωτερικού) υποχρεούνται να συντάσσουν τις χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις, για τις χρήσεις που ξεκινούν από την 1 Ιανουαρίου 2005 και μετά, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. βάσει του Δ.Π.Χ.Α.1 και τις προαναφερθείσες νομοθεσίες, οι εταιρείες, είναι υποχρεωμένες να παρουσιάζουν συγκριτικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., τουλάχιστον για μία χρήση. Οι πρώτες ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, προς δημοσίευση, ήταν αυτές της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2005.

2.4 Χρήση εκτιμήσεων: Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις για να επιλέξει τις καταλληλότερες λογιστικές αρχές και μεθόδους και να αποτιμήσει τη μελλοντική εξέλιξη γεγονότων και συναλλαγών. Οι εν λόγω εκτιμήσεις, παραδοχές και κρίσεις επανεξετάζονται περιοδικά προκειμένου να ανταποκρίνονται στα δεδομένα που υπάρχουν και να περιλαμβάνουν τους εκάστοτε κινδύνους, ενώ τα πραγματικά γεγονότα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι εκτιμήσεις βασίζονται στην εμπειρία της Διοίκησης συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό κανονικές συνθήκες και έχουν εφαρμογή κυρίως στα ακόλουθα κονδύλια:

- Προβλέψεις για βραδέως κινούμενα αποθέματα (σημ.3.12), Προβλέψεις για επισφαλείς πελάτες και λοιπές απαιτήσεις (σημ.3.3), Αναβαλλόμενοι φόροι (σημ.3.26), Παροχές σε εργαζομένους (σημ.3.16), Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα (σημ.3.22), Αποσβέσεις (σημ.3.7).

- Ο τρόπος ενσωμάτωσης των εκτιμήσεων και παραδοχών της Διοίκησης αναφέρεται αναλυτικά στις σχετικές σημειώσεις επί των κονδυλίων των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3. Βασικές Λογιστικές Αρχές και Μέθοδοι

Οι βασικές λογιστικές αρχές και μέθοδοι που παρατίθενται παρακάτω έχουν εφαρμογή με συνέπεια σε όλες τις χρήσεις. Επίσης έχουν εφαρμογή με συνέπεια από όλες τις εταιρείες του Ομίλου.

3.1 Εκτιμήσεις της Διοίκησης: Η σύνταξη Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α., απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και την υιοθέτηση παραδοχών από πλευράς Διοίκησης, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών, καθώς και τα ποσά που περιλαμβάνονται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές αναθεωρούνται σε συνεχή βάση. Οι αναθεωρήσεις αυτές αναγνωρίζονται στη χρήση που πραγματοποιούνται, και επηρεάζουν τις σχετικές χρήσεις που αφορούν, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει μόνο αυτή τη χρήση, ή στη χρήση αναθεώρησης και τις επόμενες χρήσεις, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει και την παρούσα και τις μελλοντικές χρήσεις. Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές αυτές, βασίζονται στην υπάρχουσα εμπειρία και σε διάφορους άλλους παράγοντες που θεωρούνται εύλογοι, κάτω από τις υπάρχουσες συνθήκες. Οι εκτιμήσεις αυτές είναι η βάση για τη λήψη αποφάσεων, σχετικά με της λογιστικές αξίες των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις, ενώ οι όποιες αποκλίσεις δύναται να έχουν σημαντική επίπτωση επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

3.2 Βάση Ενοποίησης

3.2.1 Θυγατρικές εταιρείες: Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, καθώς και όλων των θυγατρικών της εταιρειών στις οποίες η Εταιρεία ασκεί έλεγχο, άμεσα ή έμμεσα, μέσω άλλων θυγατρικών εταιρειών. Έλεγχος θεωρείται ότι υπάρχει όταν η Μητρική Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να ορίζει τις αποφάσεις που, άμεσα ή έμμεσα, αφορούν στις χρηματοοικονομικές και επιχειρηματικές πολιτικές των θυγατρικών εταιρειών, με σκοπό να έχει οφέλη από αυτές. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιρειών ενοποιούνται, με τη μέθοδο της πλήρους (ολικής) ενοποίησης στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές πολιτικές με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας. Όπου απαιτείται, πραγματοποιούνται οι αναγκαίες καταχωρήσεις αναμόρφωσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια των ακολουθούμενων λογιστικών αρχών και μεθόδων. Όλα τα ενδοεταιρικά υπόλοιπα και οι συναλλαγές καθώς και τα ενδοεταιρικά κέρδη ή ζημίες απαλείφονται στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται, από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος από την Εταιρεία και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου.

3.2.2 Συγγενείς εταιρείες: Συγγενείς εταιρείες είναι εκείνες στις οποίες η Εταιρεία ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο επί της οικονομικής και επιχειρηματικής στρατηγικής των. Ουσιώδης επιρροή, κατά κύριο λόγο, τεκμαίρεται ότι υφίσταται, όταν η Εταιρεία έχει το δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής, χωρίς όμως να ασκείται έλεγχος επί των αποφάσεων αυτών. Οι συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, οι συμμετοχές απεικονίζονται αρχικά στην αξία κτήσης, η οποία συμπίπτει με την εύλογη αξία των, αυξομειούμενη με το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρείας στα κέρδη και τις ζημίες της συμμετοχής, μετά την ημερομηνία απόκτησης, μέχρι την ημερομηνία παύσης της, καθώς και σε όλες τις αντίστοιχες αυξομειώσεις της καθαρής θέσης της συμμετοχής. Περαιτέρω, η αξία των συμμετοχών αναπροσαρμόζεται με τη σωρευτική απομείωση της αξίας τους.

Όταν οι ζημιές που αναλογούν στην Εταιρεία υπερβαίνουν την λογιστική αξία μιας συμμετοχής, η λογιστική αξία, μειώνεται στο μηδέν, χωρίς περαιτέρω αναγνώριση ζημιών, εκτός από την περίπτωση κατά την οποία η Εταιρεία έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις ή έχει πραγματοποιήσει πληρωμές, σχετιζόμενες με τη συγγενή εταιρεία.

Οι λογιστικές αρχές και μέθοδοι που ακολουθούν οι συγγενείς εταιρείες, αναπροσαρμόζονται, όπου κρίνεται απαραίτητο, για να εξασφαλισθεί η συνέπεια με τις λογιστικές αρχές και μέθοδοι της Εταιρείας.

Στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας, οι συμμετοχές σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης, μειούμενο με την τυχόν απομείωση της αξίας των συμμετοχών.

3.3 Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ταυτόχρονα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για τον Όμιλο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο για μία άλλη εταιρεία.

(i) Αναγνώριση και αρχική επιμέτρηση

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά όταν ο Όμιλος καταστεί συμβαλλόμενο μέρος στις συμβατικές διατάξεις του χρηματοοικονομικού μέσου, σύμφωνα με την ημερομηνία διακανονισμού.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αποτιμάται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον, για ένα στοιχείο που δεν επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα έξοδα συναλλαγής που μπορούν να αντιστοιχούν άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοσή του. Οι εμπορικές απαιτήσεις χωρίς σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα αρχικά επιμετρώνται στην τιμή συναλλαγής.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται, κατά την αρχική αναγνώριση, ως μεταγενέστερα επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος, στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την αρχική αναγνώριση βασίζεται στις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και στο επιχειρηματικό μοντέλο εντός του οποίου διακατέχεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

(ii) Ταξινόμηση και μετέπειτα επιμέτρηση

Μετά την αρχική αναγνώριση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατατάσσονται σε τρεις κατηγορίες

- στο αποσβέσιμο κόστος
- εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI),
  στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (FVTPL)

Η επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου έχει ως εξής:

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος
  Κατατάσσονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία διατηρούνται στο πλαίσιο του επιχειρηματικού μοντέλου με στόχο τη διακράτηση τους και την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών που πληρούν το «SPPI» κριτήριο. Σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου, εκτός από τις επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α., τα αμοιβαία κεφάλαια τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς και τα Ομόλογα τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία απευθείας στην Καθαρή Θέση (FVTOCI).

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Περιλαμβάνονται οι επενδύσεις σε μετοχές εισηγμένες στο Χ.Α, καθώς και σε αμοιβαία κεφάλαια.

- Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρούμενα στην εύλογη αξία απευθείας στην Καθαρή Θέση (FVTOCI)

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν επαναταξινομούνται μετά την αρχική τους αναγνώριση, εκτός εάν ο Όμιλος αλλάξει το επιχειρηματικό τους μοντέλο για τη διαχείριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, οπότε όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναταξινομούνται την πρώτη ημέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς μετά την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

(iii) Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα ανωτέρω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και χρησιμοποιούν πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την παλαιότητα των υπολοίπων για τουλάχιστον 1 έτος, βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημίες, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλέτες και το οικονομικό περιβάλλον.

Οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα και αντικατοπτρίζονται σε λογαριασμό πρόβλεψης. Όταν ο Όμιλος θεωρεί ότι δεν υπάρχουν ρεαλιστικές προοπτικές ανάκτησης του περιουσιακού στοιχείου, τα σχετικά ποσά διαγράφονται. Εάν το ποσό της ζημίας απομείωσης μειωθεί μεταγενέστερα και η μείωση σχετίζεται αντικειμενικά με ένα γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, τότε η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστράφεται μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις τόσο του Ομίλου, εκτός αυτών για τις οποίες έχει σχηματιστεί πρόβλεψη, θεωρούνται όλες εισπράξιμες.

Η εκτίμηση της **πρόβλεψης για Επισφαλείς Απαιτήσεις**, βασίζεται στις ληξιπρόθεσμες και ακίνητες, για τουλάχιστον ένα έτος απαιτήσεις, καθώς και στις προοπτικές είσπραξης αυτών, λαμβάνοντας υπόψη, ένδικα ή άλλα μέσα.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα που περιλαμβάνουν μετρητά, καταθέσεις όψεως και βραχυπρόθεσμης προθεσμίας έως 3 μήνες, υπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης. Η ζημία απομείωσης επ αυτών ήταν επουσιώδης. Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών είναι υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου.

(iv) Αποαναγνώριση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν εκπνεύσουν τα δικαιώματα για την εισροή ταμειακών πόρων από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα εισροής ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο ενώ παράλληλα είτε έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, είτε δεν έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Επίσης, όταν ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα στην εισροή ταμειακών ροών από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο, άλλα έχει ταυτόχρονα την υποχρέωση να τα καταβάλλει σε τρίτους πλήρως, χωρίς σημαντική καθυστέρηση υπό την μορφή μιας σύμβασης μεταβίβασης.

Όταν ο Όμιλος πραγματοποιεί συναλλαγές με τις οποίες μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της, διατηρεί τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων. Στις περιπτώσεις αυτές, τα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν αποαναγνωρίζονται.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος διαγράφει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν οι συμβατικές υποχρεώσεις της ακυρώνονται ή εκπνέουν. Επίσης, ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν η χρηματοοικονομική υποχρέωση αντικαθίσταται από μία άλλη από τον ίδιο δανειστή, αλλά με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους ή οι όροι της υφιστάμενης υποχρέωσης τροποποιούνται σημαντικά, οπότε αυτή η ανταλλαγή ή η τροποποίηση αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση της αρχικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας.

Κατά τη διαγραφή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας που έχει εξαλειφθεί και του καταβληθέντος ποσού (συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί) αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

(v) Συμψηφισμός

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν ο Όμιλος έχει νομικά το δικαίωμα αυτό και προτίθεται να τα συμψηφίσει σε καθαρή βάση μεταξύ τους, ή να απαιτήσει το περιουσιακό στοιχείο και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

3.3.1 Εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών μέσων: Η εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι το ποσό που εισπράττεται από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου ή πληρώνεται για το διακανονισμό μιας υποχρέωσης σε μία συναλλαγή υπό κανονικές συνθήκες μεταξύ δύο εμπορικά συναλλασσόμενων κατά την ημερομηνία αποτίμησης της. Σε περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα ή είναι αυτά περιορισμένα από ενεργές χρηματαγορές οι αποτιμήσεις των εύλογων αξιών έχουν προκύψει από την εκτίμηση της Διοίκησης σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες που υπάρχουν.

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

- Επίπεδο 1: Χρηματιστηριακές αξίες από ενεργές χρηματαγορές για ακριβώς ίδια εμπορεύσιμα στοιχεία.
- Επίπεδο 2: Αξίες που δεν είναι επιπέδου 1 αλλά μπορεί να εντοπισθούν ή να προσδιορισθούν άμεσα ή έμμεσα μέσω χρηματιστηριακών τιμών από ενεργές χρηματαγορές.
- Επίπεδο 3: Αξίες για περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που δε βασίζονται σε χρηματιστηριακές τιμές από ενεργές χρηματαγορές.

3.4 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα: Η Εταιρεία τηρεί τα λογιστικά της βιβλία σε Ευρώ (λειτουργικό νόμισμα). Συναλλαγές που γίνονται σε ξένα νομίσματα, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την ημέρα της συναλλαγής. Κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα, μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει την αντίστοιχη ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Τα κέρδη ή οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Τα μη νομισματικά στοιχεία που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα και αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μετατρέπονται σε Ευρώ, με βάση τις ισοτιμίες που ίσχυαν την ημερομηνία που αποκτήθηκαν και συνεπώς δεν προκύπτουν συναλλαγματικές διαφορές. Τα μη νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, και αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας προσδιορισμού των εν λόγω αξιών. Στην περίπτωση αυτή, οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος των κερδών ή ζημιών

από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και καταχωρούνται στα αποτελέσματα ή απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, ανάλογα με το είδος του νομισματικού στοιχείου.

Το επίσημο νόμισμα των δραστηριοτήτων των εταιρειών του Ομίλου, εκτός Ελλάδος, είναι το νόμισμα της χώρας που αυτές δραστηριοποιούνται. Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των αλλοδαπών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας και των προσαρμογών της εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την ενοποίηση, μετατρέπονται σε Ευρώ, με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Τα έσοδα και έξοδα των δραστηριοτήτων στην αλλοδαπή, μετατρέπονται με βάση το μέσο όρο ισοτιμίας του ξένου νομίσματος, κατά τη διάρκεια της περιόδου ο οποίος προσεγγίζει την συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Οι συνολικά προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη ή ζημίες), αναγνωρίζονται σε ξεχωριστή γραμμή στην Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και συγκεκριμένα στην γραμμή «Συναλλαγματικές Διαφορές» και μεταφέρονται στα αποτελέσματα στην περίπτωση πώλησης της θυγατρικής εταιρείας.

3.5 Υπεραξία: Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ της τιμής εξαγοράς και της εύλογης αξίας των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των αποκτούμενων εταιρειών, κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους. Η υπεραξία υπόκειται περιοδικά (τουλάχιστον ετησίως) σε εκτίμηση τυχόν απομείωσης. Η εκτίμηση αυτή πραγματοποιείται με βάση τις διατάξεις του Δ.Λ.Π. 36 «Απομείωση Αξίας Περιουσιακών Στοιχείων». Έτσι, μετά την αρχική καταχώρηση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης, μείον τις τυχόν σωρευμένες ζημίες απομείωσης της αξίας της. Η ζημία απομείωσης της υπεραξίας δεν επιτρέπεται να αντιλογιστεί μεταγενέστερα. Η υπεραξία που προκύπτει από αποκτήσεις θυγατρικών εταιρειών παρουσιάζεται ως Άυλο Περιουσιακό Στοιχείο. Η υπεραξία που προκύπτει από αποκτήσεις συγγενών επιχειρήσεων, περιλαμβάνεται στην αξία της επένδυσης.

3.6 Ενσώματες ακινητοποιήσεις: Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις απεικονίζονται στο ιστορικό κόστος κτήσης, και μειώνονται με τις σωρευμένες αποσβέσεις και τις τυχόν απομειώσεις της αξίας τους. Ορισμένες ενσώματες ακινητοποιήσεις (ακίνητα), αποτιμήθηκαν στην αξία που είχε διαμορφωθεί κατά την 1.1.2004, με βάση τους συντελεστές αναπροσαρμογής του Ν.2065/1992 με δεδομένο ότι οι αξίες αυτές ήταν περίπου ίδιες με τις εύλογες αξίες την ημερομηνία αυτή και έγινε προσαρμογή μόνο των σωρευμένων αποσβέσεων, ώστε να αντανακλούν την ωφέλιμη ζωή των στοιχείων αυτών.

Το κόστος κτήσης και οι σωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων που πωλούνται ή αποσύρονται, μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή της απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει, περιλαμβάνεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Δαπάνες που πραγματοποιούνται για αντικατάσταση τμήματος των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, ενσωματώνονται στην αξία των παγίων, εφόσον μπορεί να υπολογισθεί αξιόπιστα, ότι αυξάνουν τα μελλοντικά οφέλη που θα αποκομίσει ο Όμιλος από το πάγιο. Όλες οι άλλες δαπάνες καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους.

Τα κόστη που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις για απόσυρση παγίων στοιχείων αναγνωρίζονται, στην περίοδο που αυτές δημιουργούνται και στο βαθμό που μπορεί να γίνει μια λογική εκτίμηση της εύλογης αξίας τους. Τα σχετικά κόστη της απόσυρσης κεφαλαιοποιούνται, ως μέρος της αξίας των αποκτούμενων ενσώματων ακινητοποιήσεων.

3.7 Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων: Οι αποσβέσεις των ενσώματων ακινητοποιήσεων λογίζονται συστηματικά με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης, στη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των ενσώματων ακινητοποιήσεων, η οποία επανεξετάζεται σε περιοδική βάση.

Τα Γήπεδα-Οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των Ενσώματων Ακινητοποιήσεων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο, στην εκτίμηση της ωφέλιμης ζωή τους, που έχει ως εξής:

	Έτη
Κτίρια και Κτιριακές εγκαταστάσεις	60
Ηλεκτρολογικές– Ηλεκτρονικές-Κλιματιστικές εγκαταστάσεις	3 - 15
Μηχανήματα χαρμανοποίησης καπνών - Παραγωγής ατμού	16 - 24
Μηχανήματα κυτιοποιίας, σιγαροποίησης, πακεταρίσματος, παραγωγής φίλτρων	8 - 35
Μεταφορικά μέσα	5 - 7
Μηχανογραφικός εξοπλισμός	3 - 5

Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των μηχανημάτων, αποσβένεται πλήρως σε 25 έτη. Επιπλέον, ο αριθμός των μηχανημάτων με ωφέλιμη ζωή μεγαλύτερη των 25 ετών, είναι πολύ μικρός.

Η εκτίμηση της ωφέλιμης ζωής των μηχανημάτων, βασίστηκε στην ιστορικότητα της χρήσης πανομοιότυπων μηχανημάτων, και στην εμπειρία από την υπερεκατονταετή λειτουργία της Εταιρείας, καθώς και σε εκτίμηση των μελλοντικών συνθηκών και τάσεων των αγορών. Δεν υπάρχουν μεταβολές σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Η εναπομένουσα αξία, εάν δεν είναι ασήμαντη, επαναπροσδιορίζεται σε ετήσια βάση. (Βλέπε Σημείωση 5 «Ενσώματες Ακινητοποιήσεις)

3.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία: Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται ξεχωριστά, αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης, ενώ τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται μέσω εξαγοράς επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, κατά την ημερομηνία της απόκτησής τους. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να είναι περιορισμένη ή απεριόριστη. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων, με περιορισμένη ωφέλιμη ζωή, αποσβένεται στην περίοδο της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους, με σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένεται. Υπολειμματικές αξίες δεν αναγνωρίζονται. Η ωφέλιμη ζωή των άυλων περιουσιακών στοιχείων αξιολογείται σε ετήσια βάση. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή ελέγχονται για απομείωση, τουλάχιστον ετησίως, σε εξατομικευμένο επίπεδο ή σε επίπεδο μονάδας δημιουργίας χρηματοροών στην οποία ανήκουν.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με περιορισμένη διάρκεια ζωής, αποσβένονται από την ημερομηνία, κατά την οποία είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Μεταγενέστερες δαπάνες επί κεφαλαιοποιηθέντων άυλων περιουσιακών στοιχείων, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που αναφέρονται. Όλες οι άλλες δαπάνες, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

3.9 Μετοχικό Κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται στα Ίδια Κεφάλαια. Κάθε μετοχή της Εταιρείας ενσωματώνει όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που καθορίζονται από τον Ν.4548/2018 και το Καταστατικό της Εταιρείας. Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους της Εταιρείας καταχωρείται ως υποχρέωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων. Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών εμφανίζεται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων, μέχρις ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν.

Έξοδα αύξησης κεφαλαίου: Τα έξοδα αύξησης κεφαλαίου, αφαιρουμένου του σχετικού φορολογικού οφέλους, συμψηφίζονται με το Αποθεματικό Υπέρ το Άρτιο.

3.10 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών: Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα υπόλοιπα ταμείου και τις καταθέσεις όψεως. Για σκοπούς κατάρτισης καταστάσεων Ταμειακών Ροών, οι προθεσμιακές καταθέσεις και οι άμεσα ρευστοποιήσιμες και μέχρι τρίμηνης διάρκειας (από την ημερομηνία απόκτησης) επενδύσεις, και χαμηλού ρίσκου, θεωρούνται ταμειακά διαθέσιμα.

Επιπλέον στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται δεσμευμένες καταθέσεις για παροχή εγγυήσεων προς θυγατρικές εταιρείες διότι ο Όμιλος έχει την δυνατότητα της άμεσης χρήσης χωρίς ιδιαίτερο κόστος, μετά από αίτηση αντικατάστασής τους με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι καταθέσεις αυτές παρουσιάζονται διακριτά στις σημειώσεις και την Κατάσταση Ταμειακών Ροών.

3.11 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις / υποχρεώσεις: Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις ή υποχρεώσεις, οι οποίες είναι άτοκες ή φέρουν επιτόκιο χαμηλότερο από τα εκάστοτε τρέχοντα επιτόκια της αγοράς, εμφανίζονται αρχικά στην καθαρή παρούσα αξία τους. Οι διαφορές προεξόφλησης απεικονίζονται σαν χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα.

3.12 Αποθέματα: Τα αποθέματα του Ομίλου, αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με τη μέθοδο του μέσου μηνιαίου σταθμικού όρου. Το κόστος των ετοίμων προϊόντων και των ημιτελών αποθεμάτων περιλαμβάνει το κόστος των άμεσων υλικών, το άμεσο εργατικό κόστος και τα γενικά βιομηχανικά έξοδα. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του Ομίλου, μειωμένη με τα εκτιμώμενα κόστη για την ολοκλήρωση αυτών και τα εκτιμώμενα για την πραγματοποίηση της πώλησης κόστη. Σε περίπτωση αντιλογισμού σχετικής υποτίμησης, αυτή αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στη χρήση που ο αντιλογισμός πραγματοποιήθηκε.

Η απομείωση, αφορά κυρίως υλικά συσκευασίας τα οποία, είτε λόγω ξαφνικών μεταβολών στην νομοθεσία περί ιχνηλασιμότητας, είτε εξαιτίας αιφνίδιων μεταβολών στην νομοθεσία σχετικά με τις προειδοποιήσεις υγείας στις συσκευασίες καπνικών προϊόντων, στις χώρες στις οποίες έχουμε δραστηριότητα, κρίνονται ως μη αξιοποιήσιμα, καθώς και ανταλλακτικά παλαιοτέρων μηχανολογικών εγκαταστάσεων με χαμηλό ρυθμό κυκλοφορίας

3.13 Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες.

3.14 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών: Οι υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα κατά τη χρήση πραγματοποίησής τους.

3.15 Προγράμματα καθορισμένων παροχών στο προσωπικό: Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από προγράμματα καθορισμένων παροχών προς το προσωπικό, υπολογίζονται χωριστά ανά πρόγραμμα, με υπολογισμό του ποσού των μελλοντικών παροχών προς το προσωπικό, που έχουν καταστεί δουλευμένες κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Οι μελλοντικές παροχές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους, μετά την αφαίρεση της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Ως επιτόκιο προεξόφλησης θεωρείται η απόδοση, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, των κρατικών ομολόγων, τα οποία έχουν ημερομηνία λήξης που προσεγγίζει τα χρονικά όρια των υποχρεώσεων. Οι υποχρεώσεις αυτές υπολογίζονται με βάση χρηματοοικονομικές και αναλογιστικές παραδοχές, βάσει αναλογιστικών μελετών που εκπονούνται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρεία. Το καθαρό κόστος της χρήσης, το οποίο υπολογίζεται με την άμεση μέθοδο, περιλαμβάνεται στα αποτελέσματα και αποτελείται από την παρούσα αξία των παροχών που κατέστησαν δουλευμένες, κατά τη διάρκεια της χρήσης, τον εκτοκισμό της μελλοντικής υποχρέωσης, και το κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας. Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες, τα οποία προέρχονται από αυξήσεις ή μειώσεις της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών εξαιτίας μεταβολών στις αναλογιστικές υποθέσεις, αναγνωρίζονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση και δεν αναταξινομούνται ποτέ στα αποτελέσματα. Το μη κατοχυρωμένο κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται, σε σταθερή βάση, επί της μέσης υπολειπόμενης περιόδου υπηρεσίας του προσωπικού, μέχρι να κατοχυρωθούν οι παροχές. Κατά την έκταση που οι

παροχές έχουν ήδη κατοχυρωθεί αμέσως μετά την καθιέρωση ή τις μεταβολές ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών, το κόστος προϋπηρεσίας καταχωρείται άμεσα.

3.16 Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία: Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο, οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με το 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας.

Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία που απεικονίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19, βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη, που καταρτίζεται από ανεξάρτητο πιστοποιημένο αναλογιστή, με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Σύμφωνα με τη μελέτη αυτή, απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό των κύριων αναλογιστικών παραδοχών, όπως το προεξοφλητικό επιτόκιο, μελλοντικές αυξήσεις μισθών, εναπομείνασα μέση εργασιακή ζωή υπαλλήλων(έτη) και πίνακας θνησιμότητας.

3.17 Κέρδη ανά μετοχή: Τα βασικά και τα απομειωμένα κέρδη, ανά μετοχή, υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη, μετά από φόρους, με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών κάθε χρήσης.

3.18 Μερίσματα: Τα μερίσματα, που διανέμονται στους μετόχους, απεικονίζονται σαν υποχρέωση, τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

3.19 Μισθώσεις:

Η Εταιρεία και ο Όμιλος είναι μισθωτής Κατά την έναρξη ισχύος μίας σύμβασης, ο Όμιλος και η Εταιρεία εκτιμά εάν η σύμβαση αποτελεί, ή εμπεριέχει, μίσθωση. Μια σύμβαση αποτελεί, ή εμπεριέχει, μίσθωση εάν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου για συγκεκριμένη χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις από μισθώσεις για τις πληρωμές μισθώσεων και περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης που αντιπροσωπεύουν το δικαίωμα χρήσης των υποκείμενων περιουσιακών στοιχείων.

i. Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μισθωτικής περιόδου (δηλ. την ημερομηνία που το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση). Αναφορικά με τη μεταγενέστερη επιμέτρηση, ο Όμιλος και η Εταιρεία, εφαρμόζει τη μέθοδο κόστους για την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων. Συνεπώς, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένων περιουσιακών στοιχείων θα επιμετρείται στο κόστος μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης και θα αναπροσαρμόζεται λόγω επαναμέτρησης της υποχρέωσης από μισθώσεις. Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης αποσβένονται με βάση τη σταθερή μέθοδο στη μικρότερη χρονική περίοδο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής τους.

ii. Υποχρεώσεις από μισθώσεις. Κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρούν την υποχρέωση από μισθώσεις στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία πρόκειται να καταβληθούν κατά τη διάρκεια μίσθωσης. Αφετέρου, θα αναγνωρίζεται τόκος-έξοδο πάνω στις υποχρεώσεις από μισθώσεις, ενώ το λογιστικό τους υπόλοιπο θα μειώνεται προκειμένου να αποτυπώνει τις καταβολές των μισθωμάτων. Σε περίπτωση επαναξιολογήσεων ή τροποποιήσεων, το λογιστικό υπόλοιπο των υποχρεώσεων από μισθώσεις επαναμετρείται ώστε να αποτυπωθούν τα αναθεωρημένα μισθώματα.

3.20 Συνδεμένα μέρη: Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων/υποχρεώσεων με συνδεμένα μέρη, παρουσιάζονται ξεχωριστά στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Ως συνδεμένα μέρη του Ομίλου, θεωρούνται η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., οι θυγατρικές της εταιρείες, οι θυγατρικές των θυγατρικών, η Διοίκηση και τα Ανώτατα στελέχη τους.

3.21 Έντοκα δάνεια: Τα έντοκα δάνεια, αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένη με τα κόστη που αφορούν άμεσα τις συναλλαγές αυτές. Μεταγενέστερα, αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τα κέρδη ή οι ζημίες, από τα στοιχεία αυτά, αναγνωρίζονται ως χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο, μέσω της διαδικασίας της απόσβεσης σε όλη τη διάρκεια του δανείου με το πραγματικό επιτόκιο.

3.22 Προβλέψεις: Οι προβλέψεις, αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το ποσό αυτής μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Αν η επίπτωση είναι σημαντική, οι προβλέψεις καταχωρούνται σε προεξοφλημένη βάση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος, και τους κινδύνους που σχετίζονται με την υποχρέωση.

Όταν γίνεται προεξόφληση των προβλέψεων, η αύξηση της πρόβλεψης που οφείλεται στο πέρασμα του χρόνου, καταχωρείται σαν κόστος δανεισμού. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων, που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για τον διακανονισμό της δέσμευσης, οι προβλέψεις αντιλογίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για τον σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημίες. Ενδεχόμενες απαιτήσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται.

Η εκτίμηση των προβλέψεων, βασίζεται στην ιστορικότητα των υποθέσεων, καθώς και στην εκτίμηση των Νομικών Συμβούλων της Εταιρείας και της Διοίκησης.

3.23 Έσοδα: Τα έσοδα του Ομίλου, περιλαμβάνουν κυρίως την πώληση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, καθαρά από τις εκπτώσεις και τις επιστροφές.
Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πωλήσεις αγαθών:** Οι πωλήσεις αγαθών, μειωμένες με τις χορηγούμενες εκπτώσεις, αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν οι υποχρεώσεις εκτέλεσης της σύμβασης με τους πελάτες εκπληρώνονται, και ο έλεγχος του αγαθού αποκτάται από αυτούς. και η είσπραξη της σχετικής απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη. Οι πωλήσεις αγαθών περιλαμβάνουν και τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης (πωλήσεις εσωτερικού), διότι αποτελεί στοιχείο κόστους για την Εταιρεία.
- **Παροχή υπηρεσιών:** Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών, αναγνωρίζονται στη χρήση που αυτές παρασχέθηκαν.
- **Έσοδα από μερίσματα:** Τα έσοδα από μερίσματα, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία έγκρισης της διανομής τους από τη Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.
- **Έσοδα από τόκους:** Έσοδα από τόκους, αναγνωρίζονται όταν ο τόκος καθίσταται δουλευμένος (με βάση τη μέθοδο πραγματικού επιτοκίου).
- **Εισόδημα από δικαιώματα:** Το εισόδημα από δικαιώματα αναγνωρίζεται σύμφωνα με την αρχή των δουλευμένων εσόδων ανάλογα με την ουσία των σχετικών συμφωνιών δικαιωμάτων.

3.24 Έξοδα διαφήμισης: Τα έξοδα διαφήμισης, εξοδοποιούνται με την πραγματοποίησή τους.

3.25 Κόστος δανεισμού: Τα κόστη αναδοχής, τα νομικά και τα λοιπά άμεσα κόστη που πραγματοποιούνται, για την έκδοση κυρίως μακροπρόθεσμων δανείων, αναμορφώνουν το ποσό των δανείων αυτών και καταχωρούνται στα αποτελέσματα, με βάση τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου κατά τη διάρκεια της σύμβασης του δανείου. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα με την πραγματοποίησή τους.

3.26 Φόρος εισοδήματος: Η επιβάρυνση της χρήσης με φόρους εισοδήματος, αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους. Η επιβάρυνση για φόρο εισοδήματος καταχωρείται στα αποτελέσματα, εκτός του φόρου εκείνου, που αφορά σε συναλλαγές οι οποίες καταχωρήθηκαν απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια, ο οποίος στην περίπτωση αυτή καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα Ίδια Κεφάλαια.
Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος, υπολογίζονται επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης, βάσει των ισχυόντων συντελεστών φόρου, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης.

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος, υπολογίζονται με τη μέθοδο υπολογισμού βάσει της Χρηματοοικονομικής Θέσης. Αφορούν σε περιπτώσεις προσωρινών διαφορών, μεταξύ της φορολογικής αναγνώρισης στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού και αναγνώρισής τους για σκοπούς σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Υπολογίζονται με τη χρησιμοποίηση των φορολογικών συντελεστών που θα ισχύουν κατά τις χρήσεις που αναμένεται να ανακτηθούν τα στοιχεία του Ενεργητικού και να τακτοποιηθούν οι Υποχρεώσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, αναγνωρίζονται για τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές και τις αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες, στην έκταση που είναι πιθανό ότι θα υπάρξει επαρκές μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα, προσαρμοσμένο με την αναστροφή των εκπεστέων προσωρινών διαφορών, έναντι του οποίου οι αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Οι ακόλουθες περιπτώσεις προσωρινών διαφορών, δε λαμβάνονται υπόψη: Υπεραξία μη εκπιπτόμενη για φορολογικούς σκοπούς, η αρχική καταχώρηση στοιχείων του Ενεργητικού και Υποχρεώσεων η οποία δεν επηρεάζει ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος, και διαφορές σχετιζόμενες με επενδύσεις σε θυγατρικές, στην έκταση που αυτές δε θα αναστραφούν στο άμεσο μέλλον.

Η αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων, ελέγχεται σε κάθε ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, και μειώνεται στην έκταση που δεν αναμένεται να υπάρξει επαρκές φορολογητέο εισόδημα, που θα καλύψει την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Για τον προσδιορισμό του ποσού των αναβαλλόμενων φόρων που θα αναγνωρισθούν, απαιτείται κρίση, η οποία βασίζεται στην εκτίμηση του πιθανού χρόνου και επιπέδου πραγματοποίησης των φορολογητέων κερδών σε συνδυασμό με το μελλοντικό φορολογικό προγραμματισμό.

3.27 Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Προϊόντα και Μέσα Αντιστάθμισης Κινδύνου: Αρχικά, τα παράγωγα καταχωρούνται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, στο κόστος τους. Μεταγενέστερα, αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους. Τα παράγωγα απεικονίζονται ως στοιχεία Ενεργητικού, όταν η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις, όταν η εκτιμώμενη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

Η εύλογη αξία των συμβολαίων ανταλλαγής επιτοκίων (interest rate swaps), είναι το ποσό που υπολογίζεται ότι θα εισπράξει ή θα πληρώσει ο Όμιλος, για να τερματίσει τη συμφωνία ανταλλαγής κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, λαμβανομένων υπόψη των τρεχόντων επιτοκίων και της τρέχουσας αξιοπιστίας των αντισυμβαλλομένων μερών. Η εύλογη αξία των προθεσμιακών συμβολαίων ανταλλαγής, είναι η χρηματιστηριακή τιμή κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης, η οποία είναι η παρούσα αξία της διαπραγματευόμενης μελλοντικής τιμής (quoted forward price).

Όταν ένα παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο, χρησιμοποιείται για να αντισταθμίσει οικονομικά την έκθεση σε συναλλαγματικό κίνδυνο ενός αναγνωρισμένου χρηματικού στοιχείου Ενεργητικού ή Υποχρέωσης, δεν εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης, και το όποιο κέρδος η ζημία επί του στοιχείου αντιστάθμισης, καταχωρείται στα αποτελέσματα.

3.28 Συμψηφισμός Απαιτήσεων - Υποχρεώσεων: Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων Ενεργητικού με Υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, πραγματοποιείται μόνον εφόσον υπάρχει νομικό δικαίωμα για συμψηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού το οποίο προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό.

3.29 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων: Το Δ.Λ.Π. 36 απαιτεί όπως, το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου Ενεργητικού πρέπει να εκτιμάται οποτεδήποτε υπάρχει ένδειξη ότι το περιουσιακό αυτό στοιχείο ενδέχεται να έχει απομειωθεί, με εξαίρεση την υπεραξία και τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη διάρκεια ζωής, τα οποία ελέγχονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση ανεξάρτητα αν υπάρχει ή όχι ένδειξη. Όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του, η ζημία απομείωσης καταχωρείται στα αποτελέσματα, για περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στο κόστος, ενώ θεωρείται ως μείωση της Καθαρής Θέσης, για τα περιουσιακά στοιχεία που απεικονίζονται στην αναπροσαρμοσμένη αξία. Για την εκτίμηση, αν και κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να είναι απομειωμένο, λαμβάνονται υπόψη, κατ' ελάχιστο εξωτερικές και εσωτερικές πηγές πληροφόρησης, όπως σχετικά ορίζεται στο Δ.Λ.Π. 36.

Όταν οι λογιστικές αξίες υπερβαίνουν τις εκτιμώμενες ανακτήσιμες αξίες, αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, η οποία καταχωρείται απευθείας στα αποτελέσματα. Η ανακτήσιμη αξία, προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία, μεταξύ της εύλογης αξίας μείον των άμεσων εξόδων διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων, και της αξίας χρήσης. Εύλογη αξία, είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου, στα πλαίσια μιας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής, στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προχωρούν οικειοθελώς. Για την εκτίμηση της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες μελλοντικές χρηματοροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους, με τη χρήση ενός προ φόρου επιτοκίου, το οποίο αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς, για τη διαχρονική αξία του χρήματος και για τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα περιουσιακά στοιχεία. Για ένα περιουσιακό στοιχείο που δεν αποφέρει σημαντικά ανεξάρτητη ταμειακή εισροή, το ανακτώμενο ποσό καθορίζεται για την μονάδα παραγωγής ταμιακών ροών, στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει.

Ζημία απομείωσης που αφορά σε υπεραξία, δεν αντιλογίζεται. Όσον αφορά τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία, η ζημία αντιλογίζεται εάν υπάρχει αλλαγή στις εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό της ανακτήσιμης αξίας.

3.30 Λειτουργικοί Τομείς: Το Δ.Π.Χ.Α. 8 «Λειτουργικοί Τομείς», θέτει κριτήρια για τον προσδιορισμό των λειτουργικών τομέων δραστηριότητας των επιχειρήσεων. Οι τομείς ορίζονται με βάση τη διάρθρωση των επιχειρήσεων και το εσωτερικό σύστημα πληροφόρησης του Ομίλου, εφόσον οι υπεύθυνοι για τη λήψη οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από τη Μητρική Εταιρεία και από καθεμία από τις θυγατρικές εταιρείες που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση. Οι τομείς που πρέπει να αναφερθούν ξεχωριστά προσδιορίζονται με βάση τα ποσοτικά κριτήρια που θέτει το Πρότυπο. Η παραγωγική δραστηριότητα της Εταιρείας (Μητρική), διενεργείται αποκλειστικά στην Ελλάδα.

3.31 Ταμειακές Ροές: Ο Όμιλος έχει σημαντικά έσοδα από τόκους από προθεσμιακές καταθέσεις και επενδυτικά προϊόντα καθώς και χρηματοοικονομικά έξοδα τα οποία κατατάσσει στις Ταμειακές Ροές από επενδυτικές δραστηριότητες.

Ο Όμιλος καταβάλλει μερίσματα στους μετόχους τα οποία κατατάσσει στις Ταμειακές Ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

3.32 Κρατικές Επιχορηγήσεις: Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, όταν εκτιμάται με βεβαιότητα ότι αυτές θα εισπραχθούν και με την προϋπόθεση ότι συντρέχουν όλοι οι όροι που προβλέπονται από τις σχετικές διατάξεις.

Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις που αφορούν την απόκτηση παγίων στοιχείων, μεταφέρονται ως έσοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την σταθερή μέθοδο, κατά την διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των αποκτώμενων παγίων.
Οι Κρατικές Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με την αποζημίωση που λαμβάνει ο Όμιλος, για επιχορηγούμενες δαπάνες, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει αντιστοίχιση μεταξύ επιχορηγούμενων δαπανών και αντιστοίχων επιχορηγήσεων.

3.33 Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Νέα πρότυπα και τροποποιήσεις σε πρότυπα που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο και την Εταιρεία

Τα ακόλουθα νέα πρότυπα, οι τροποποιήσεις σε πρότυπα και οι νέες ερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Σ.Δ.Λ.Π.) και την Επιτροπή Διερμηνειών των Δ.Π.Χ.Α. (Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α.) και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019:

Δ.Π.Χ.Α. 9. Τροποποιήσεις- Χαρακτηριστικά προεξόφλησης με αρνητικό αντιστάθμισμα

Οι τροποποιήσεις των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9 επιτρέπουν την επιμέτρηση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση (FVOCI) ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο, ακόμη και στην περίπτωση δικαιωμάτων πρόωρης εξόφλησης τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα το μέρος που προκάλεσε την πρόωρη λήξη, να λάβει αποζημίωση από το άλλο μέρος (αρνητικό αντιστάθμισμα). Κατά συνέπεια, τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού μπορούν τώρα να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων απευθείας στην καθαρή θέση, ανεξάρτητα από το γεγονός ή την περίσταση που προκάλεσε την πρόωρη λήξη της σύμβασης και ανεξαρτήτως από το ποιο μέρος καταβάλλει ή λαμβάνει την εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη. Η εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν τις συγκεκριμένες τροποποιήσεις πιθανότατα θα είχε ως αποτέλεσμα τα εν λόγω χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού να μην πληρούν τα κριτήρια αξιολόγησης που αφορούν αποκλειστικά σε πληρωμές κεφαλαίου και τόκων (SPPI), και επομένως να επιμετρηθούν στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Επιπλέον, οι τροποποιήσεις επιβεβαιώνουν και το λογιστικό χειρισμό της τροποποίησης χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9. Συγκεκριμένα, όταν μια χρηματοοικονομική υποχρέωση που επιμετράται στο αποσβέσιμο κόστος τροποποιείται χωρίς αυτό να οδηγεί σε αποαναγνώρισή της, τότε το κέρδος ή η ζημιά που

υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των αρχικών συμβατικών ταμειακών ροών και των τροποποιημένων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, θα πρέπει να αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23. Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος

Η διερμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των απαιτήσεων αναγνώρισης και επιμέτρησης του Δ.Λ.Π 12 «Φόροι Εισοδήματος» όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμούς φόρου εισοδήματος. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση και η επιμέτρηση των τρεχουσών ή αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων ή υποχρεώσεων βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος (φορολογική ζημιά), στη φορολογική βάση, σε μη χρησιμοποιηθείσες φορολογικές ζημιές, καθώς και φορολογικές απαιτήσεις και φορολογικούς συντελεστές που καθορίζονται εφαρμόζοντας την Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α. 23.

Σύμφωνα με τη διερμηνεία, κάθε αβεβαιότητα σχετικά με χειρισμό φόρου εξετάζεται διακριτά ή σε συνδυασμό με άλλες, ανάλογα με ποια προσέγγιση προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας . Η οικονομική οντότητα θα πρέπει να θεωρεί ως δεδομένο, ότι η φορολογική αρχή που θα εξετάσει αυτά τα αβέβαια ποσά φόρων, έχει το δικαίωμα να εξετάσει χειρισμούς φόρων, και θα έχει πλήρη γνώση κάθε σχετικής πληροφορίας όταν προβεί σε αυτή την αξιολόγηση.

Αν μια οικονομική οντότητα καταλήξει ότι είναι πιθανό η φορολογική αρχή να αποδεχθεί έναν αβέβαιο χειρισμό φόρου, θα πρέπει να προσδιορίσει τη λογιστική αντιμετώπιση των φόρων εισοδήματος σύμφωνα με αυτόν τον χειρισμό φόρου. Αν καταλήξει ότι δεν είναι πιθανό ο χειρισμός να γίνει αποδεκτός, το αποτέλεσμα της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό του φόρου εισοδήματος θα αποτυπωθεί στην περίοδο κατά την οποία έγινε ο προσδιορισμός αυτός, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που προβλέπει καλύτερα την άρση της αβεβαιότητας (δηλαδή το πιο πιθανό ποσό ή τη μέθοδο της αναμενόμενης αξίας).

Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις που έγιναν για την αναγνώριση και την επιμέτρηση αβέβαιων χειρισμών φόρων θα πρέπει να επανεξετάζονται όποτε οι συνθήκες μεταβάλλονται ή προκύπτουν νέες πληροφορίες που επηρεάζουν τις παραδοχές αυτές (π.χ. ενέργειες από τη φορολογική αρχή, στοιχεία ότι έχει λάβει μια συγκεκριμένη θέση σε σχέση με κάποιο παρόμοιο θέμα ή η λήξη του δικαιώματος της να εξετάσει έναν συγκεκριμένο χειρισμό φόρου).

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν είχε επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Π.Χ.Α. 16. Μισθώσεις

Το Δ.Π.Χ.Α. 16, το οποίο αντικαθιστά το Δ.Λ.Π 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός της Κατάστασής της Χρηματοοικονομικής Θέσης για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 17.

Ο ορισμός της μίσθωσης σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 16 αφορά κυρίως την έννοια του ελέγχου. Το νέο πρότυπο διαχωρίζει τις μισθώσεις από τις συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με βάση το κατά πόσο η χρήση ενός καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται από τον πελάτη. Έλεγχος θεωρείται ότι υφίσταται όταν ο πελάτης έχει:

- Το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου, και
- Το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του καθορισμένου περιουσιακού στοιχείου

Το Δ.Π.Χ.Α. 16 προβλέπει την αναγνώριση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» ('right of use asset') και της «υποχρέωσης από μισθώσεις» ('lease liability'), κατά την έναρξη της μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει σύμβαση ή μέρος σύμβασης που αποδίδει στον μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος.

Το δικαίωμα χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού, αρχικά επιμετράται στο κόστος, το οποίο αποτελείται από το ποσό της υποχρέωσης από μισθώσεις, πλέον τα μισθώματα που καταβλήθηκαν στον εκμισθωτή κατά ή πριν την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, μείον τυχόν κίνητρα προς τον μισθωτή που εισπράχθηκαν, την αρχική εκτίμηση για κόστη αποκατάστασης και αρχικά άμεσα κόστη που πραγματοποιήθηκαν από τον μισθωτή, και εν συνεχεία επιμετράται στο κόστος, μείον σωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση. Η υποχρέωση από μισθώσεις, αρχικά αναγνωρίζεται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης που ακόμη δεν έχουν καταβληθεί.

Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του «δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού» και τον τόκο-έξοδο της «υποχρέωσης από μισθώσεις». Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιωδώς από τις απαιτήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 16.

Λογιστική μισθωτή

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, ο Όμιλος και η Εταιρεία ως μισθωτής αναγνώρισε δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις από μισθώσεις στον ισολογισμό, τα οποία επιμετρώνται αρχικά στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσε αυτή την αρχική επιμέτρηση σε όλες τις μισθώσεις, εξαιρουμένων αυτών με περίοδο μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, κάνοντας χρήση των εξαιρέσεων για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία.

Αναφορικά με τη μεταγενέστερη επιμέτρηση, ο Όμιλος και η Εταιρεία, ενεργώντας ως μισθωτής, εφαρμόζει τη μέθοδο κόστους για την επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού. Συνεπώς, το δικαίωμα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού επιμετράται στο κόστος μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης και αναπροσαρμόζεται λόγω επαναμέτρησης της υποχρέωσης από μισθώσεις.
Αφετέρου, αναγνωρίζεται τόκος-έξοδο πάνω στις υποχρεώσεις από μισθώσεις, ενώ το λογιστικό τους υπόλοιπο μειώνεται προκειμένου να αποτυπώνει τις καταβολές των μισθωμάτων. Σε περίπτωση επαναξιολογήσεων ή τροποποιήσεων, το λογιστικό υπόλοιπο των υποχρεώσεων από μισθώσεις επαναμετράται ώστε να αποτυπωθούν τα αναθεωρημένα μισθώματα.

Το νέο λογιστικό πρότυπο δεν έχει επίπτωση για τον Όμιλο και την Εταιρεία ως εκμισθωτή. Για την αλλαγή στην λογιστική αρχή και μέθοδο, βλέπε 3.34, <Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους>

Δ.Λ.Π. 28. Τροποποιήσεις – Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι το ΔΠΧΑ 9 'Χρηματοοικονομικά Μέσα', συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων απομείωσης, έχει εφαρμογή στις μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία οι οποίες αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης της εταιρείας σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία αλλά δεν λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με την τροποποίηση, μια οικονομική οντότητα δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών στις συγγενείς και κοινοπραξίες (καθαρή επένδυση σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες) ως αποτέλεσμα της εφαρμογής του Δ.Λ.Π. 28 «Επενδύσεις σε Συγγενείς Εταιρείες και Κοινοπραξίες» κατά την εφαρμογή του Δ.Π.Χ.Α. 9.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Λ.Π. 19. Τροποποίηση – Τροποποίηση Προγράμματος, Περικοπή ή Διακανονισμός

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν ότι όταν μία αλλαγή σε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών δηλ. τροποποίηση, περικοπή ή διακανονισμός πραγματοποιείται και απαιτείται επαναμέτρηση της καθαρής υποχρέωσης ή απαίτησης καθορισμένων παροχών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι αναθεωρημένες αναλογιστικές παραδοχές από την επαναμέτρηση προκειμένου να προσδιοριστεί το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και ο καθαρός τόκος για την υπόλοιπη περίοδο μετά το γεγονός. Επιπροσθέτως, οι αλλαγές περιλαμβάνουν διευκρινίσεις αναφορικά με την επίδραση μιας τροποποίησης, περικοπής ή διακανονισμού του προγράμματος, στις απαιτήσεις του προτύπου ως προς το ανώτατο όριο του περιουσιακού στοιχείου. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται με μελλοντική ισχύ για το πρόγραμμα τροποποιήσεων, περικοπών ή διακανονισμών που πραγματοποιούνται την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μετά την ημερομηνία υιοθέτησης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 2015 – 2017

Οι βελτιώσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε διάφορα πρότυπα ως ακολούθως:

Με τις τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Από κοινού Συμφωνίες», αποσαφηνίστηκε ο τρόπος με τον οποίο μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει την αύξηση της συμμετοχής της σε μια από κοινού δραστηριότητα που πληροί τον ορισμό της επιχείρησης. Πιο συγκεκριμένα, όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης η οποία θεωρείται από κοινού δραστηριότητα, τότε η συναλλαγή αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σε στάδια και ο αποκτών επαναμετρά το σύνολο της συμμετοχής που κατείχε προηγουμένως επί των στοιχείων ενεργητικού και των υποχρεώσεων της από κοινού δραστηριότητας σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση που,, εάν μία οντότητα συμμετέχει σε μια από κοινού δραστηριότητα (κοινή επιχείρηση) χωρίς να διαθέτει από κοινού έλεγχο σε αυτήν, αποκτήσει τον από κοινού έλεγχό της επιχείρησης, τότε η συμμετοχή που κατείχε προηγουμένως δεν επιμετράται εκ νέου.

Οι βελτιώσεις στο Δ.Λ.Π 12 «Φόροι Εισοδήματος» διευκρίνισαν ότι όλες οι επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από μερίσματα, περιλαμβανομένων και των πληρωμών από χρηματοοικονομικά μέσα που καταχωρούνται στα ίδια κεφάλαια, θα πρέπει να αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα, στην κατάσταση συνολικών εσόδων ή στα ίδια κεφάλαια, ανάλογα με το που είχε αναγνωριστεί η αρχική συναλλαγή ή το γεγονός που δημιούργησε τα διανεμόμενα κέρδη που οδήγησαν στο μέρισμα.

Με τις τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π 23 «Κόστος Δανεισμού» αποσαφηνίστηκε ότι κάθε δανεισμός που λήφθηκε αρχικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου που πληρούσε τις προϋποθέσεις, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως μέρος των κεφαλαίων που δανείστηκε η οντότητα γενικά, όταν ουσιαστικά όλες οι αναγκαίες δραστηριότητες προετοιμασίας του περιουσιακού στοιχείου για την προοριζόμενη χρήση ή πώλησή του έχουν περατωθεί.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του του Ομίλου και της Εταιρείας.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από τον Όμιλο και την Εταιρεία

Ένα πλήθος νέων προτύπων, τροποποιήσεις σε υπάρχοντα πρότυπα και διερμηνείες θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2019, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

Μεταρρύθμιση των Επιτοκίων Αναφοράς: Τροποποιήσεις σε Δ.Π.Χ.Α. 9, Δ.Λ.Π. 39 και Δ.Π.Χ.Α. 7 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020)

Τον Σεπτέμβριο 2019, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις στα πρότυπα ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» , ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα : Γνωστοποιήσεις», ώστε να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένες απαιτήσεις που σχετίζονται με την λογιστική αντιστάθμισης, που προκύπτουν από την αβεβαιότητα που δημιουργείται από την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς σε όλο το φάσμα της αγοράς (αναφέρεται ως «μεταρρύθμιση των IBOR»). Ως αποτέλεσμα της μεταρύθμισης των IBOR, μπορεί να υπάρξουν αβεβαιότητες σχετικά με : α) το επιτόκιο αναφοράς που καθορίζεται ως αντισταθμισμένος κίνδυνος και/ή β) τον χρόνο ή το ποσό των ταμειακών ροών βάσει επιτοκίων αναφοράς των στοιχείων που αντισταθμίζονται ή του μέσου αντιστάθμισης, κατά την περίοδο μέχρι την αντικατάσταση ενός τύπου επιτοκίου αναφοράς με εναλλακτικό επιτόκιο αναφοράς σχεδόν μηδενικού κινδύνου ("Risk Free Rate – RFR"). Οι τροποποιήσεις παρέχουν προσωρινή απαλλαγή από τις πιθανές επιπτώσεις της αβεβαιότητας κατά την συγκεκριμένη περίοδο, τροποποιώντας συγκεκριμένα κριτήρια της λογιστικής αντιστάθμισης κατά τον ΔΛΠ 39 ή το ΔΠΧΑ 9. Αυτές οι προσωρινές απαλλαγές σχετίζονται κυρίως με την απαίτηση περί μεγάλης πιθανότητας εκπλήρωσης όσον αφορά τις ταμειακές ροές που αντισταθμίζονται, την συμμόρφωση με το κριτήριο της διακριτής φύσης του συστατικού στοιχείου κινδύνου και με την εφαρμογή της μελλοντικής και αναδρομικής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας μιας σχέσης λογιστικής αντιστάθμισης.

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων αντιμετωπίζει την μεταρρύθμιση των IBOR και τις πιθανές επιπτώσεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε δύο φάσεις. Οι συγκεκριμένες τροποποιήσεις ολοκληρώνουν την πρώτη φάση που επικεντρώθηκε στα θέματα που επηρεάζουν την χρηματοοικονομική πληροφόρηση στην περίοδο πρίν την μεταρρύθμιση των επιτοκίων αναφοράς. Η δεύτερη φάση επικεντρώνεται στα πιθανά θέματα που ενδέχεται να ανακύψουν όταν τα υπάρχοντα επιτόκια αντικατασταθούν από τα RFR.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας

Τροποποιήσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου για τη Χρηματοοικονομική Αναφορά, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων σχετικά με παραπομπές στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των Δ.Π.Χ.Α. (σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2020)

Τον Μάρτιο του 2018, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο. Το αναθεωρημένο αυτό πλαίσιο αντικαθιστά την προηγουμένη έκδοση του πλαισίου η οποία εξεδόθη το 2010. Οι αναθεωρήσεις που πραγματοποίησε το Συμβούλιο αφορούν οδηγίες σχετικά με τις έννοιες της επιμέτρησης, της παρουσίασης και γνωστοποίησης και της αποαναγνώρισης. Επιπλέον, η αναθεώρηση περιλαμβάνει νέους ορισμούς σχετικά με τα στοιχεία του ενεργητικού, τις υποχρεώσεις και τα κριτήρια αναγνώρισης τους, καθώς και διασαφηνίσεις για αλλά σημαντικά πεδία.

Παράλληλα με το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο, το ΣΔΛΠ δημοσίευσε ένα συνοδευτικό έγγραφο με τίτλο «Τροποποιήσεις των Παραπομπών στο Εννοιολογικό Πλαίσιο εντός των ΔΠΧΑ», το οποίο περιλαμβάνει επακόλουθες αλλαγές στα πρότυπα ούτως ώστε αυτές να αναφέρονται στο νέο Πλαίσιο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας

Τροποποιήσεις του Δ.Π.Χ.Α. 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020, δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε τροποποιήσεις σχετικά με τον ορισμό της επιχείρησης σε «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» του Δ.Π.Χ.Α. 3 με σκοπό να βοηθήσει τις οικονομικές οντότητες να καθορίσουν αν το σύνολο των αποκτώμενων δραστηριοτήτων και των στοιχείων του ενεργητικού συνιστούν επιχείρηση ή όχι. Αποσαφηνίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον ορισμό της επιχείρησης, καταργούν την αξιολόγηση για το εάν οι συμμετέχοντες στην αγορά δύνανται να αντικαταστήσουν τα στοιχεία που λείπουν, προσθέτουν οδηγίες για να βοηθήσουν τις οικονομικές οντότητες να αξιολογήσουν αν οι αποκτώμενες διαδικασίες θεωρούνται σημαντικές, περιορίζουν τους ορισμούς της επιχείρησης και των εκροών της και εισάγουν έναν προαιρετικό έλεγχο σχετικά με τη συγκέντρωση της εύλογης αξίας (fair value concentration test).

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας

Τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π. 1 και Δ.Λ.Π. 8: Ορισμός της έννοιας του Ουσιώδους Μεγέθους (Material) (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις του Δ.Λ.Π 1 «Παρουσίαση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων» και του Δ.Λ.Π 8 «Λογιστικές Αρχές και μέθοδοι, Μεταβολές Λογιστικών Εκτιμήσεων και Λάθη» αποσκοπούν στο να ευθυγραμμιστούν όλα τα πρότυπα με τον ορισμό του Ουσιώδους Μεγέθους και να αποσαφηνίσουν συγκεκριμένες πτυχές αυτού. Ο νέος ορισμός αναφέρει ότι «μια πληροφορία θεωρείται ουσιώδης αν η παράλειψή της, ανακρίβεια ή συγκάλυψή της αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις που λαμβάνουν οι κύριοι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων γενικής χρήσης, βάσει των οποίων παράσχουν χρηματοοικονομική πληροφόρηση για μια συγκεκριμένη οικονομική οντότητα». Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι το ουσιώδες μέγεθος (materiality) θα εξαρτάται από τη φύση και το μέγεθος της πληροφορίας ή και τα δύο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας

Δ.Λ.Π. 1, Τροποποιήσεις, ταξινόμηση υποχρεώσεων σε Κυλοφορούντα ή Μη-Κυλοφορούντα στοιχεία (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2022, δεν έχουν υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν μόνο την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην κατάσταση του Ισολογισμού και παρέχουν διευκρινίσεις ως προς τον ορισμό του δικαιώματος αναβολής διακανονισμού μίας υποχρέωσης, ενώ ταυτόχρονα αποσαφηνίζουν ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε κυλοφορούντα ή μη-κυλοφορούντα στοιχεία, θα

πρέπει να βασίζεται σε δικαιώματα που υπάρχουν στο τέλος τη περιόδου αναφοράς. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι η αξιολόγηση που διενεργείται στη λήξη της περιόδου αναφοράς σχετικά με την ταξινόμηση των υποχρεώσεων, δεν επηρεάζεται από τις προσδοκίες που δημιουργούνται ως προς το εάν η οικονομική οντότητα θα εξασκήσει το δικαίωμα της να αναβάλλει τον διακανονισμό μίας υποχρέωσης. Διευκρινίστηκε επίσης από το ΣΔΛΠ ότι η ταξινόμηση των υποχρεώσεων σε κυλοφορούντα ή μη-κυλοφορούντα στοιχεία, από μία οικονομική οντότητα, δεν θα πρέπει να λαμβάνει υπόψιν εκείνα τα δικαιώματα μετατροπής που αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Δ.Π.Χ.Α. 17, Ασφαλιστήρια Συμβόλαια (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2021, δεν έχει υιοθετηθεί από την Ε.Ε.)

Το Δ.Π.Χ.Α. 17 δεν είναι σχετικό με τις δραστηριότητες του Ομίλου και της Εταιρείας.

3.34 Αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους

Δεν υπάρχουν αλλαγές στις λογιστικές αρχές και μεθόδους που τηρήθηκαν σε σχέση με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για την προετοιμασία των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων την 31 Δεκεμβρίου 2019, εκτός από τα νέα πρότυπα και διερμηνείες που υιοθετήθηκαν, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους μετά την 1η Ιανουαρίου 2019.

Το Δ.Π.Χ.Α. 16, το οποίο αντικαθιστά το Δ.Λ.Π 17 «Μισθώσεις» και σχετικές διερμηνείες, εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο λογιστικής, εντός της Κατάστασής της Χρηματοοικονομικής Θέσης για τους μισθωτές, σύμφωνα με το οποίο η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το Δ.Λ.Π 17.

Μετάβαση στο Δ.Π.Χ.Α. 16

Ο Όμιλος εφάρμοσε το πρότυπο από την υποχρεωτική ημερομηνία υιοθέτησής του, την 1η Ιανουαρίου 2019. Επιλέχθηκε η εφαρμογή της σωρευτικής μεθόδου μετάβασης (simplified approach) και δεν επαναδιατυπώνονται τα συγκριτικά ποσά για το έτος πριν από την πρώτη υιοθέτηση του προτύπου. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν οι εξαιρέσεις του προτύπου για τα συμβόλαια μίσθωσης, που έχουν διάρκεια 12 μήνες από την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής τους, για συμβόλαια μίσθωσης, που το μισθωμένο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας και για συμβόλαια που είναι βραχυπρόθεσμα.

Λογιστική μισθωτή

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης, η Εταιρεία και ο Όμιλος ως μισθωτής αναγνώρισε δικαιώματα χρήσης μισθωμένων στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεις από μισθώσεις στην Ενδιάμεση Κατάσταση Χρηματοοικονομικής θέσης, τα οποία επιμετρώνται αρχικά στην παρούσα αξία των μελλοντικών μισθωμάτων. Η Εταιρεία και ο Όμιλος εφάρμοσε αυτή την αρχική επιμέτρηση σε όλες τις μισθώσεις, εξαιρουμένων αυτών με περίοδο μίσθωσης 12 μηνών ή μικρότερη, κάνοντας χρήση των εξαιρέσεων για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στις οποίες το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο έχει χαμηλή αξία. Η Εταιρεία και ο Όμιλος εφάρμοσε ένα προεξοφλητικό επιτόκιο σε χαρτοφυλάκιο μισθώσεων με παρόμοια χαρακτηριστικά.

Οι ακόλουθοι πίνακες συνοψίζουν την επίδραση της υιοθέτησης του Δ.Π.Χ.Α. 16 στις Καταστάσεις Χρηματοοικονομικής Θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, για καθένα από τα επηρεαζόμενα στοιχεία:

	Ο Όμιλος			Η Εταιρεία		
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Λογιστική αξία ΔΛΠ 17**	**Δ.Π.Χ.Α. 16 προσαρμογές**	**Λογιστική αξία Δ.Π.Χ.Α 16**	**Λογιστική αξία ΔΛΠ 17**	**Δ.Π.Χ.Α. 16 προσαρμογές**	**Λογιστική αξία Δ.Π.Χ.Α 16**
	31.12.2018		**01.01.2019**	**31.12.2018**		**01.01.2019**
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία						
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	82.114	932	83.046	82.100	683	82.783
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ	**82.114**	**932**	**83.046**	**82.100**	**683**	**82.783**
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Μακροπρόθεσμο μέρος των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	609	609	0	470	470
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις						
Βραχυπρόθεσμο μέρος των υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις	0	323	323	0	213	213
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	**0**	**932**	**932**	**0**	**683**	**683**

Κατά την 1 Ιανουάριου 2019 και 31 Δεκεμβρίου 2019 τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης, καθώς και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις για την Εταιρεία και τον Όμιλο, διαμορφώθηκαν ως εξής:

Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης

Ενσώματες Ακινητοποιήσεις

Όμιλος	Κτήρια & κτιριακές εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουάριου 2019	116	816	932
Αποσβέσεις Δικ. Χρήσης	(58)	(286)	(344)
Προσθήκες Δικ. Χρήσης	166	234	400
Διαγραφές Δικ. Χρήσης	(23)	(15)	(38)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	201	749	950

Εταιρεία	Κτήρια & κτιριακές εγκαταστάσεις	Μεταφορικά μέσα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουάριου 2019	17	666	683
Αποσβέσεις Δικ. Χρήσης	(13)	(211)	(224)
Προσθήκες Δικ. Χρήσης	64	213	277
Διαγραφές Δικ. Χρήσης	0	(15)	(15)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2019	68	653	721

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία μεταξύ των δεσμεύσεων από λειτουργικές μισθώσεις, όπως γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17 στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, και των υποχρεώσεων από μισθώσεις που αναγνωρίσθηκαν σύμφωνα με το ΔΠ.Χ.Α. 16:

Αναπροσαρμογές που αναγνωρίστηκαν κατά την υιοθέτηση του Δ.Π.Χ.Α. 16

Οι υποχρεώσεις μισθώσεων την 1η Ιανουαρίου 2019 μπορούν να συμφωνηθούν με τις λειτουργικές μισθώσεις της 31ης Δεκεμβρίου 2018 όπως φαίνεται παρακάτω:

Υποχρεώσεις μισθώσεων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
Υποχρεώσεις Λειτουργικής μίσθωσης που γνωστοποιήθηκαν την 31.12.2018	**1.119**	**874**
(Μείον):Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις την 1.1.2019	**-44**	**-44**
Υποχρεώσεις μισθώσεων μη προεξοφλημένες 1.1.2019	**1.075**	**830**
Προεξοφλητικό επιτόκιο την 1.1.2019	**3,50%**	**3,50%**
Υποχρεώσεις μισθώσεων που αναγνωρίστηκαν την 1.1.2019	**932**	**683**

Ο χρηματοοικονομικός δείκτης EBITDA για τον Όμιλο εμφανίζεται αυξημένος περίπου Ευρώ 361 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 242 χιλιάδες). Αυτό συμβαίνει διότι οι πληρωμές από τις λειτουργικές μισθώσεις με το προηγούμενο καθεστώς (ΔΛΠ17) συμπεριλαμβάνονταν στο EBITDA, ενώ με την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 εξαιρούνται.

Οι αποσβέσεις των δικαιωμάτων χρήσης των περιουσιακών στοιχείων και οι τόκοι των υποχρεώσεων από μισθώσεις επίσης δεν συμπεριλαμβάνονται στην επιμέτρησή του. Οι ανωτέρω αποσβέσεις ανήλθαν για τον Όμιλο σε Ευρώ 344 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 224 χιλιάδες), ενώ οι προαναφερθέντες τόκοι υποχρεώσεων σε Ευρώ 34 χιλιάδες. (Εταιρεία: Ευρώ 27 χιλιάδες).

Συνέπεια της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16, τα κέρδη πρό φόρων της περιόδου, εμφανίζονται μειωμένα για τον όμιλο 17 χιλ. Ευρώ (Εταιρεία 9 χιλ. ευρώ), λόγω των επιπλέον αποσβέσεων και χρηματοοικονομικού κόστος, που προκύπτουν από τα μισθωμένα περιουσιακά στοιχεία.

4. Λοιπές πληροφορίες

Δεν υπάρχουν σημαντικά έκτακτα γεγονότα που να συνέβησαν στην περίοδο 1 Ιανουαρίου – 31 Δεκεμβρίου 2019 που να επηρεάζουν τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Τέλος, σημειώνουμε ότι δεν υπάρχει εποχικότητα στον παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλο της Εταιρείας.

5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Ο Όμιλος

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια & κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
2018						
Κόστος						
Υπόλοιπο 01.01.2018	**6.130**	**19.204**	**131.523**	**1.867**	**5.870**	**164.594**
Προσθήκες	0	24	11.450	10	251	11.735
Πωλήσεις-Διαγραφές-Μεταφορές	0	0	0	(53)	(66)	(119)
Υπόλοιπο 31.12.2018	**6.130**	**19.228**	**142.973**	**1.824**	**6.055**	**176.210**
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**11.487**	**71.046**	**1.745**	**5.237**	**89.515**
Αποσβέσεις χρήσης	0	348	4.459	24	169	5.000
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(53)	(66)	(119)
Απομειώσεις	0	0	(300)	0	0	(300)
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**11.835**	**75.205**	**1.716**	**5.340**	**94.096**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2018	**6.130**	**7.393**	**67.768**	**108**	**715**	**82.114**
2019						
Κόστος						
Υπόλοιπο 01.01.2019	**6.130**	**19.228**	**142.973**	**1.824**	**6.055**	**176.210**
Δικαίωμα χρήσης-Επίδραση IFRS 16 01.01.2019	0	116	0	816	0	932
Προσθήκες	0	166	8.456	240	227	9.089
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	(71)	0	0	(71)
Δικαίωμα χρήσης - IFRS 16 μειώσεις	0	(23)	0	(15)	0	(38)
Απομειώσεις	0	0	(1.372)	0	0	(1.372)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**6.130**	**19.487**	**149.986**	**2.865**	**6.282**	**184.750**
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**11.835**	**75.205**	**1.716**	**5.340**	**94.096**
Αποσβέσεις χρήσης	0	349	5.561	24	181	6.115
Απόσβεση δικαιώματος χρήσης - IFRS 16	0	58	0	286	0	344
Απομειώσεις	0	0	(1.262)	0	0	(1.262)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**12.242**	**79.504**	**2.026**	**5.521**	**99.293**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2019	**6.130**	**7.245**	**70.482**	**839**	**761**	**85.457**

Η Εταιρεία

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Γήπεδα-Οικόπεδα	Κτίρια & κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχ/κος εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα & λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
2018						
Κόστος						
Υπόλοιπο 01.01.2018	**6.130**	**19.197**	**131.523**	**1.747**	**5.584**	**164.181**
Προσθήκες	0	24	11.450	10	249	11.733
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(53)	(61)	(114)
Υπόλοιπο 31.12.2018	**6.130**	**19.221**	**142.973**	**1.704**	**5.772**	**175.800**
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 01.01.2018	**0**	**11.481**	**71.046**	**1.635**	**4.958**	**89.120**
Αποσβέσεις χρήσης	0	348	4.459	22	165	4.994
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	(53)	(61)	(114)
Αντιλογισμός εγγραφής απομείωσης	0	0	(300)	0	0	(300)
Υπόλοιπο 31.12.2018	**0**	**11.829**	**75.205**	**1.604**	**5.062**	**93.700**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2018	**6.130**	**7.392**	**67.768**	**100**	**710**	**82.100**
2019						
Κόστος						
Υπόλοιπο 01.01.2019	**6.130**	**19.221**	**142.973**	**1.704**	**5.772**	**175.800**
Δικαίωμα χρήσης-Επίδραση IFRS 16 01.01.2019	0	17	0	666	0	683
Προσθήκες	0	64	8.456	219	217	8.956
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	(71)	0	0	(71)
Δικαίωμα χρήσης - IFRS 16 μειώσεις	0	0	0	(15)	0	(15)
Απομειώσεις	0	0	(1.372)	0	0	(1.372)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**6.130**	**19.302**	**149.986**	**2.574**	**5.989**	**183.981**
Σωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 01.01.2019	**0**	**11.829**	**75.205**	**1.604**	**5.062**	**93.700**
Αποσβέσεις χρήσης	0	349	5.561	23	175	6.108
Πωλήσεις-Διαγραφές	0	0	0	0	0	0
Απόσβεση δικαιώματος χρήσης - IFRS 16	0	13	0	211	0	224
Απομειώσεις	0	0	(1.262)	0	0	(1.262)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**0**	**12.191**	**79.504**	**1.838**	**5.237**	**98.770**
Αναπόσβεστη αξία στις 31.12.2019	**6.130**	**7.111**	**70.482**	**736**	**752**	**85.211**

Λόγω του γεγονότος ότι οι Ενσώματες Ακινητοποιήσεις αποτιμούνται στο κόστος κτήσης τους, και την υψηλή κερδοφορία της Εταιρείας, που συνεπάγεται υψηλή αξία χρήσης (value in use), δεν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης, κατά την τρέχουσα χρήση.

Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

6. Συμμετοχές

Η κίνηση των Συμμετοχών της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο έναρξης	1.299	1.406
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου στη θυγατρική KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş.	0	209
Πρόβλεψη απομείωσης	(246)	(316)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.053**	**1.299**

Οι **Συμμετοχές** την 31 Δεκεμβρίου 2019 αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Επωνυμία	**Χώρα Εγκ/σης**	**Κόστος κτήσης**	**Αξία Συμμετοχών**	**Περιουσιακά Στοιχεία**	**Υποχρεώσεις**	**Έσοδα**	**Κέρδη (Ζημίες) προ φόρων**	**Ποσοστό Συμμετοχής**
MERIDIAN A.E.	Ελλάδα	3.065	0	430	466	872	-208	99,54%
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Ελλάδα	210	0	1	22	0	-2	85%
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	Αγγλία	0	0	4.820	530	6.646	1.421	100%
KARELIA BULGARIA EOOD	Βουλγαρία	1.030	1.030	28.531	18.300	326.887	811	100%
G.K. DISTRIBUTORS EOOD	Βουλγαρία	0	0	606	0	43.887	-52	100%
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş.	Τουρκία	1.080	23	29	6	5	-80	97%
KARELIA BELGIUM LTD	Βέλγιο	18	0	10	5	0	0	85%
		5.403	**1.053**	**34.427**	**19.329**	**378.297**	**1.890**	

Σημειώνεται ότι η Εταιρεία G.K DISTRIBUTORS EOOD είναι θυγατρική της KARELIA BULGARIA EOOD. Η απομείωση στην τρέχουσα χρήση αφορά τη MERIDIAN A.E.- ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε και την KARELIA TUTUN VE TIGARET A.Ş..

7. Αποθέματα

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Πρώτες ύλες	27.525	24.556	27.525	24.556
Εμπορεύματα	6.922	4.190	1.341	479
Προϊόντα	20.137	24.432	20.300	24.432
Ανταλλακτικά και αναλώσιμα	10.090	9.930	10.090	9.930
	64.674	**63.108**	**59.256**	**59.397**

Η κίνηση των Προβλέψεων Απομείωσης Αποθεμάτων έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	2.608	1.596	2.487	1.475
Μείον καταστροφές στην χρήση	(1.465)	(403)	(1.377)	(403)
Προβλέψεις χρήσης	515	1.415	515	1.415
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**1.658**	**2.608**	**1.625**	**2.487**

Στην αξία των αποθεμάτων των προϊόντων της Εταιρείας που προορίζονται για την Ελληνική αγορά , περιλαμβάνονται φόροι (Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης και ΦΠΑ), το σύνολο των οποίων ανέρχεται κατά μέσο όρο σε ποσοστό 88% περίπου της αξίας τους. Αντίστοιχα στην αξία των αποθεμάτων εμπορευμάτων των θυγατρικών περιλαμβάνεται Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης ο οποίος ανέρχεται κατά μέσο όρο σε ποσοστό 87,50% περίπου της αξίας τους.

8. Λογαριασμοί εισπρακτέοι

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Απαιτήσεις από πελάτες	14.190	12.809	17.013	13.873
Λοιπές απαιτήσεις	11.239	18.742	2.744	18.438
Προκαταβολές-Προπληρωμένα έξοδα	215	369	210	349
Δάνεια σε συνδεμένα μέρη (Σημ.30)	0	0	21	23.021
	25.644	**31.920**	**19.988**	**55.681**

Η Εταιρεία χορήγησε στις χρήσεις 2017 και 2018, για λόγους διευκόλυνσης των δραστηριοτήτων του Ομίλου, άτοκο δάνειο στην θυγατρική της εταιρεία KARELIA ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.. Το υπόλοιπο αυτού του δανείου ανέρχεται (κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019) στο ποσό Ευρώ 21 χιλιάδες. Η δανειακή απαίτηση από την KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD που στις 31.12.2018 ανερχόταν σε Ευρώ 23 εκατομμύρια επιστράφηκε στο σύνολο της σε πίστωση τραπεζικού λογαριασμού της Εταιρείας στο εξωτερικό.

Οι **Απαιτήσεις από Πελάτες** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Απαιτήσεις από ανοικτά υπόλοιπα	17.707	16.352	15.922	14.440
Απαιτήσεις από συνδεμένες εταιρείες	0	0	4.337	2.736
Επιταγές μεταχρ/νες – Γραμ.Εισπρακτέα-Έσοδα εισπρακτέα	125	98	125	68
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	(3.642)	(3.641)	(3.371)	(3.371)
	14.190	**12.809**	**17.013**	**13.873**

Από την 1η Ιανουαρίου 2019, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9, και υπολογίζει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεών του.

Οι **Λοιπές Απαιτήσεις** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Απαιτήσεις από το Δημόσιο	11.660	17.998	3.305	17.514
Λοιπές απαιτήσεις	2.301	3.078	2.161	3.258
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου	(2,722)	(2.334)	(2.722)	(2.334)
	11.239	**18.742**	**2.744**	**18.438**

Η κίνηση των **Προβλέψεων για Επισφαλείς Απαιτήσεις** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	5.976	21.024	5.706	20.754
Προβλέψεις χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις	0	0	0	0
Προβλέψεις χρήσης για επισφαλείς απαιτήσεις έναντι Δημοσίου	0	(15.048)	0	(15.048)
Ανακατάταξη από κονδύλι προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	388	0	388	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**6.364**	**5.976**	**6.094**	**5.706**

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων, είναι άτοκες και βραχυπρόθεσμες, και συμπίπτουν, περίπου, με τις λογιστικές αξίες.

Οι Προκαταβολές-Προπληρωμένα Έξοδα αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Παραγγελίες αποθεμάτων	2	4	2	3
Προκαταβολές σε προμηθευτές	74	119	69	100
Προπληρωμένα έξοδα	139	246	139	246
	215	**369**	**210**	**349**

9. Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Μετοχές εισηγμένες	10	6	10	6
Αμοιβαία Κεφάλαια Εξωτερικού και Money Market Certificates	105.950	171.480	105.950	149.784
	105.960	**171.486**	**105.960**	**149.790**

Οι **Μετοχές εισηγμένες** έχουν αποτιμηθεί στην εύλογη αξία τους και η ζημιά που προέκυψε από την αποτίμηση έχει μεταφερθεί στα αποτελέσματα χρήσης.

Τα **Αμοιβαία Κεφάλαια Εξωτερικού** καθώς και τα **Money Market Certificates** Ευρώ 105.950 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 105.950 χιλιάδες), είναι εκδόσεως ή/και διαχειρίσεως των Χρηματοπιστωτικών Οίκων, Danske Bank Group, Deutsche Bank και UBS Switzerland AG. Η αξία αποτίμησης των Αμοιβαίων Κεφαλαίων Εξωτερικού και των Money Market Certificates έχουν δοθεί από τους διαχειριστές ενώ η ιεράρχηση μεθόδου αποτίμησης είναι επιπέδου 2, διότι περιλαμβάνει εισηγμένα χρεόγραφα χαμηλού ρίσκου, και βραχυχρόνιας διάρκειας ως ένα έτος.

Σημειώνεται ότι κέρδος ή ζημία από αποτίμηση, αποτελούν μη πραγματοποιθέν αποτέλεσμα (non realized) για την Εταιρεία. Το πραγματικό αποτέλεσμα (κέρδος η ζημία), θα προκύψει κατά την ρευστοποίηση, των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
	2019	**2019**
Αξία απόκτησης και αποτίμησης προηγούμενης ,περιόδου	171.480	149.784
Πλέον κέρδος από ανατίμηση σε σύγκριση με τιμή κτήσης	932	932
Πλέον κέρδος από ρευστοποίηση	1.911	1.939
Πλέον κέρδος από αποτίμηση νομίσματος κτήσης	303	303
Σύνολο	174.626	152.958
Πλέον αποκτήσεις χρήσης 2019	30.213	30.213
Μείον ρευστοποιήσεις χρήσης 2019	(98.889)	(77.221)
Υπόλοιπο 31.12.2019	**105.950**	**105.950**

10. Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Τραπεζικά ομόλογα	0	11.497	0	11.497
Εταιρικά ομόλογα	0	2.772	0	2.772
	0	**14.269**	**0**	**14.269**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
	2019	**2019**
Αξία απόκτησης και αποτίμησης 01/01/2019	14.269	14.269
Μείον είσπραξη κουπονιών	(79)	(79)
Μείον λήξεις ομολόγων στη χρήση 2019	(7.703)	(7.703)
Μείον ζημία από ρευστοποίηση	(14)	(14)
Πλέον δεδουλευμένα έσοδα κουπονιών	1	1
Πλέον κέρδος από αποτίμηση αγοράς	71	71
Υπόλοιπο 01/10/2019	6.545	6.545
Ανακατάταξη σε επενδύσεις στο αποσβέσιμο κόστος 01/10/2019	(6.540)	(6.540)
Αντιλογισμός αποθεματικού εύλογης αξίας 01/10/2019	(5)	(5)
Υπόλοιπο 31.12.2019	0	0

Η ανακατάταξη επιλέχθηκε, ώστε να καταστεί ομοιόμορφη η απεικόνιση του επιχειρηματικού μοντέλου, που ακολουθεί η Εταιρεία στη διαχείριση των ομολόγων. Το μοντέλο αυτό συμπλέει με την προηγούμενη πρακτική της Εταιρείας, η οποία αποτελεί και κανόνα που ακολουθείται γενικώς, και εκφράζει την πρόθεση διακράτησης των επενδύσεων έως την ημερομηνία λήξης τους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, η ανωτέρω επένδυση αφορά χρεωστικό τίτλο και ενσωματώνει τις προϋποθέσεις του SPPI Test. Η ανακατάταξη στις επενδύσεις σε Αποσβέσιμο Κόστος, συμβάλλει στην βελτιστοποιημένη και αντικειμενικότερη παρακολούθηση

11. Επενδύσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Εταιρικά ομόλογα	20.457	0	20.457	0
Τραπεζικά ομόλογα	17.283	0	17.283	0
Κρατικά ομόλογα	19.661		19.661	
	57.401	**0**	**57.401**	**0**

Τα Εταιρικά καθώς και τα Τραπεζικά ομόλογα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος Ευρώ 37.740 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 37.740 χιλιάδες), είναι εκδόσεως διεθνών οίκων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης, ενώ η ιεράρχηση μεθόδου αποτίμησης είναι επίπεδο 1, διότι είναι διαπραγματεύσιμα σε χρηματαγορές. Τα κρατικά ομόλογα που αποτιμώνται σε αποσβεσμένο κόστος Ευρώ 19.661 χιλιάδες (Εταιρεία: Ευρώ 19.661 χιλιάδες) είναι εκδόσεως του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ, ενώ η ιεράρχηση μεθόδου αποτίμησης είναι επίπεδο 1, διότι είναι διαπραγματεύσιμα σε χρηματαγορές.

Η αποτίμηση/απόσβεση των ομολόγων αυτής της κατηγορίας, γίνεται με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Σημειώνεται ότι κέρδος ή ζημία από αποτίμηση, αποτελούν μη πραγματοποιηθέν αποτέλεσμα (non realized) για την Εταιρεία. Το πραγματικό αποτέλεσμα (κέρδος η ζημία), θα προκύψει στην λήξη, των παραπάνω χρηματοοικονομικών στοιχείων.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	Η Εταιρεία
	2019	**2019**
Αξία απόκτησης στην χρήση	50.607	50.607
Ανακατάταξη από επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων 01.10. 2019	6.540	6.540
Μείον αποσβεσμένο κόστος	(222)	(222)
Πλέον κέρδος συναλλαγματικών διαφορών από αποτίμηση	39	39
Υπόλοιπο προπληρωμένων κουπονιών	7	7
Δεδουλευμένα έσοδα κουπονιών	430	430
Υπόλοιπο 31.12.2019	**57.401**	**57.401**

12. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Διαθέσιμα στο Ταμείο	19	21	17	17
Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	279.603	218.323	261.391	181.322
	279.622	**218.344**	**261.408**	**181.339**

Το μέσο επιτόκιο των **Καταθέσεων Όψεως και Προθεσμίας** του Ομίλου, ανήλθε σε 0,90% (2019) και 0,83% (2018).

Η ανάλυση των **Καταθέσεων Όψεως**, των **Ταμειακών Διαθεσίμων** και **Προθεσμιακών Καταθέσεων**, ανά γεωγραφική περιοχή, την 31 Δεκεμβρίου 2019, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	Σημ	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**
Εγχώριες		29.958	26.151	29.695	25.644
Χώρες Εξωτερικού		249.664	192.193	231.713	155.695
Ταμειακά διαθέσιμα στην Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.		**279.622**	**218.344**	**261.408**	**181.339**
Ενεχυριασμένες καταθέσεις	27(γ)	(34.000)	0	(34.000)	0
Ταμειακά διαθέσιμα στην Κατάσταση Ταμειακών ροών.		**245.622**	**218.344**	**227.408**	**181.339**

Οι ενεχυριασμένες ταμειακές καταθέσεις Ευρώ 34.000 αφορούν μέρος ταμειακών καταθέσεων που έχει δεσμευτεί για την παροχή εγγυήσεων σε τράπεζα (Σημ. 28γ). Η Εταιρεία έχει την δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τα διαθέσιμα αυτά , μετά από αίτηση, αντικαθιστώντας τις χρηματικές καταθέσεις αυτές, για τους σκοπούς της παροχής εγγύησης, με άλλα χρηματοοικονομικά μέσα.

Αντίστοιχα, η Εταιρεία την 31.12.2018 για την παροχή εγγυήσεων σε Τράπεζα, είχε παραχωρήσει, (ως ενέχυρο) (pledge), επενδύσεις της σε αμοιβαία κεφάλαια, money market certificates, τραπεζικά και εταιρικά ομόλογα και διαθέσιμα, ποσό Ευρώ 32.600 χιλιάδων.

13. Μετοχικό κεφάλαιο

Το ολοσχερώς καταβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται την 31 Δεκεμβρίου 2019, σε Ευρώ 32.650.800 (Ευρώ τριάντα δύο εκατομμύρια εξακόσιες πενήντα χιλιάδες οκτακόσια), διαιρούμενο σε 2.760.000 (δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα χιλιάδες) κοινές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 11,83 (Ευρώ έντεκα και ογδόντα τρία λεπτά) η κάθε μία. Δεν υπάρχει μεταβολή σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

14. Λοιπά Αποθεματικά

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Τακτικό Αποθεματικό	34.850	31.544	34.810	31.504
Αφορολόγητο Αποθεματικό	72.512	72.512	72.512	72.512
Αποθεματικά από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα	206	206	176	176
Αποθεματικά από έσοδα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	1.620	1.620	1.620	1.620
Επενδύσεις στη εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	(63)	0	(63)
Αποθεματικά από αναλογιστικές (ζημίες)/κέρδη	(534)	(303)	(510)	(285)
	108.654	**105.516**	**108.608**	**105.464**

Τα υπόλοιπα αποθεματικά (αφορολόγητα αποθεματικά), αφορούν σωρευμένα κέρδη για τα οποία παρέχεται απαλλαγή από την φορολογία ή φορολόγηση με μικρότερο συντελεστή φόρου, εφόσον δε διανέμονται. Σε περίπτωση διανομής τους οφείλεται φόρος εισοδήματος, με τον ισχύοντα κατά το χρόνο της διανομής φορολογικό συντελεστή. Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης τους, μέχρι την χρήση 2020, οφείλεται φόρος εισοδήματος με μειωμένο φορολογικό συντελεστή. Η διανομή ή η κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

15. Αναβαλλόμενοι φόροι

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα νόμιμα ασκητό δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή. Τα συμψηφισμένα ποσά του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

Σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα (Ν.4646/2019), οι ανώνυμες εταιρείες φορολογούνται στα συνολικά τους κέρδη με συντελεστή 24% (2018: 29%).

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**	**Η Εταιρεία**	**Ο Όμιλος**	**Η Εταιρεία**	**Ο Όμιλος**	**Η Εταιρεία**
	Υπόλοιπο 31/12/2018	**Υπόλοιπο 31/12/2018**	**Επίδραση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων χρήσης 2019**	**Επίδραση στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων χρήσης 2019**	**Υπόλοιπο 31/12/2019**	**Υπόλοιπο 31/12/2019**
Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία						
Απομείωση Συμμετοχών και Χρεογράφων	1.010	1.010	13	13	1.023	1.023
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	807	807	96	96	903	903
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	392	392	(16)	(16)	376	376
Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία	168	168	(119)	(119)	49	49
Συναλλαγματικές διαφορές και διαφορές αποτίμησης	0	0	0	0	0	0
Λοιπά	722	660	3	3	725	663
	3.099	**3.037**	**(23)**	**(23)**	**3.076**	**3.014**
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία						
Προσαρμογή αποσβέσεων και αντιλογισμός αναπροσαρμογής Ν.2065/1992	(9.040)	(9.040)	786	786	(8.254)	(8.254)
Συναλλαγματικές διαφορές και διαφορές αποτίμησης	(1.933)	(1.933)	1.667	1.667	(266)	(266)
Λοιπά	0	0	0	0	0	0
	(10.973)	**(10.973)**	**2.453**	**2.453**	**(8.520)**	**(8.520)**
Συμψηφισμένο ποσό στη Κατάσταση Συνολικών Εσόδων			**2.430**	**2.430**		
Συμψηφισμένη απαίτηση /(υποχρέωση) από αναβαλλόμενη φορολογία	**(7.874)**	**(7.936)**			**(5.444)**	**(5.506)**

Η επίδραση λόγω της αλλαγής των φορολογικών συντελεστών στα αποτελέσματα, ανέρχεται, για τον Όμιλο, στο ποσό των Ευρώ 583 χιλιάδες.

Η συνολική μεταβολή, στον **αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος**, έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Υπόλοιπο έναρξης	(7.874)	(3.313)	(7.936)	(4.250)
Ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα	2.388	(4.594)	2.388	(3.719)
Ποσό που αναγνωρίστηκε στα Ίδια Κεφάλαια	42	33	42	33
Υπόλοιπο τέλους	**(5.444)**	**(7.874)**	**(5.506)**	**(7.936)**

16. Αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Σύμφωνα με το Ελληνικό εργατικό δίκαιο (Ν.2112/1920), όπως ισχύει οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περιπτώσεις απόλυσης ή συνταξιοδότησης, το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με το 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας.

Η πρόβλεψη για αποζημίωση του προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία απεικονίζεται στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19 και βασίζεται σε ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη.

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	2019	2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)	0,8%	1,6%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2%	2%
Εναπομείνασα μέση εργασιακή ζωή των υπαλλήλων (έτη)	13,4	13,1
Πίνακας θνησιμότητας	*ΕΥΚ 2000 με βελτίωση ηλικιακής απόκλισης*	*ΕΥΚ 2000 με βελτίωση ηλικιακής απόκλισης*

Σύμφωνα με ανάλυση ευαισθησίας της αναλογιστικής μελέτης της Εταιρείας ως προς το επιτόκιο και την μεταβολή των μισθών, όπως αυτή παρουσιάζεται παρακάτω, διαπιστώνεται ότι το ποσό της **Αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία**, Ευρώ 3.762 χιλιάδες, δεν παρουσιάζει αξιόλογη μεταβολή.

Σενάρια	**Μεταβολή +/ (-)% προεξοφλητικού επιτοκίου**	**Μεταβολή +/ (-)% μελλοντικών αυξήσεων μισθών**	**Η Εταιρεία**
Σενάριο 1	0,5%	0	3.647
Σενάριο 2	(0,5%)	0	4.178
Σενάριο 3	0	0,5%	4.173
Σενάριο 4	0	(0,5%)	3.650

Η κίνηση του λογαριασμού έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**	**Η Εταιρεία**
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2017	**3.187**	**3.103**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	212	210
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	52	52
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2018-31.12.2018	44	43
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	**308**	**305**
Αναλογιστικές (κέρδη)/ ζημίες περιόδου καταχωρημένες στα Ίδια Κεφάλαια	(65)	(63)
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(117)	(117)
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2018	**3.313**	**3.228**
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2018	**3.313**	**3.228**
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	169	167
Όφελος από οικειοθελή αποχώρηση προσωπικού	2	2
Κόστος προϋπηρεσίας λόγω τροποποιήσεων	66	66
Χρηματοοικονομικό κόστος 1.1.2019-31.12.2019	53	52
Συνολικό έξοδο καταχωρημένο στα Αποτελέσματα	**290**	**287**
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημίες περιόδου καταχωρημένα στα Ίδια Κεφάλαια	298	292
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	(54)	(45)
Υπόλοιπο υποχρέωσης την 31.12.2019	**3.847**	**3.762**

Την επόμενη χρήση, δε θα αποχωρήσει κάποιος εργαζόμενος λόγω συνταξιοδότησης. Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης και το χρηματοοικονομικό κόστος, περιλαμβάνεται στις «Αμοιβές και Λοιπές παροχές εργαζομένων» (σημ. 21).

17. Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων

Οι Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις αναλύονται ως ακολούθως

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Μισθώσεις κτιρίων	79	0	58	0
Μισθώσεις μεταφορικών μέσων	578	0	457	0
Σύνολο	**657**	**0**	**515**	**0**

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις από μισθώσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Μισθώσεις κτιρίων	91	0	16	0
Μισθώσεις μεταφορικών μέσων	220	0	199	0
Σύνολο	**311**	**0**	**215**	**0**

18. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι **Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις** αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Εμπορικές Υποχρεώσεις-Ε.Φ.Κ	84.409	95.394	70.224	69.924
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	1.928	1.781	1.915	1.767
Φόροι (εκτός φόρου εισοδήματος)	1.507	1.533	1.405	1.463
Λοιπές υποχρεώσεις	4.238	3.949	4.077	3.755
	92.082	**102.657**	**77.621**	**76.909**

Οι Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις, αφορούν άτοκες και βραχυχρόνιες υποχρεώσεις.

19. Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Πρόβλεψη για εκκρεμοδικίες	152	540	152	540
	152	**540**	**152**	**540**

Η κίνηση των προβλέψεων έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο έναρξης	540	1.427	540	1.427
Επιστροφή προστίμων	0	(1.039)	0	(1.039)
Λοιπά	0	152	0	152
Ανακατάταξη σε κονδύλι προβλέψεων για Επισφαλείς Απαιτήσεις	(388)	0	(388)	0
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	**152**	**540**	**152**	**540**

Οι Προβλέψεις για Εκκρεμοδικίες αφορούν αποζημίωση υπαλλήλου, ποσού Ευρώ 152 χιλιάδες.

Δεν υπάρχουν προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, καθώς και για επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές στις θυγατρικές εταιρείες, καθόσον δε συντρέχει τέτοιος λόγος.

20. Κύκλος εργασιών

Ο **Κύκλος Εργασιών** αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Πωλήσεις εξωτερικού(*)	162.459	161.703	156.710	152.013
Πωλήσεις εσωτερικού (καθαρές)(*)	53.240	45.976	53.085	45.635
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	819.996	753.443	526.875	497.106
	1.035.695	**961.122**	**736.670**	**694.754**

(*)Ο Όμιλος πληρώνει σε πελάτες του, αμοιβές για την τοποθέτηση των προϊόντων του σε προθήκες καταστημάτων τους, ή τοποθέτηση/προβολή αυτών σε διακεκριμένη περιοχή (αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης). Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δ.Π.Χ.Α 15, αυτές οι αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης των προϊόντων, οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις, δεν αντιμετωπίζονται ως πληρωμή ξεχωριστής υπηρεσίας, αλλά αφαιρούνται από τα καθαρά έσοδα πωλήσεων. Οι αμοιβές αυτές, καθώς και τα κίνητρα προώθησης των προϊόντων, που παρέχονται προς τους πελάτες, και αναγνωρίζονται ως μειωτικά των εσόδων, ανέρχονται για το έτος 2019, για τον Όμιλο σε Ευρώ 2.345 χιλιάδες και σε Ευρώ 1.689 χιλιάδες, για την Εταιρεία.

Η ανάλυση **Πωλήσεων Εξωτερικού** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**
Ευρωπαϊκή Ένωση	59.543	55.283	53.794	45.593
Λοιπές χώρες Ευρώπης	30.442	30.470	30.442	30.470
Αφρική	56.065	61.268	56.065	61.268
Ασία	16.409	14.682	16.409	14.682
	162.459	**161.703**	**156.710**	**152.013**

21. Ανάλυση Λειτουργιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος					
			2019			**2018**
	Κόστος Πωληθέντων	**Έξοδα Διοίκησης**	**Έξοδα Διάθεσης**	**Κόστος Πωληθέντων**	**Έξοδα Διοίκησης**	**Έξοδα Διάθεσης**
Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων	13.403	4.587	7.683	12.540	4.468	7.272
Αναλώσεις αποθεμάτων	84.097	0	0	83.130	0	0
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	819.996	0	0	753.443	0	0
Αποσβέσεις παγίων	6.003	180	396	4.786	108	113
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.688	1.777	5.942	2.126	1.937	3.887
Προβλέψεις	0	0	0	0	0	0
Άλλα λειτουργικά έξοδα(*)	853	1.519	7.615	308	2.043	8.409
Απομείωση παγίων στοιχείων	110	0	0	(300)	0	0
Λοιπά	362	600	597	160	448	936
	927.512	**8.663**	**22.233**	**856.193**	**9.004**	**20.617**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

Η Εταιρεία

	2019			2018		
	Κόστος Πωληθέντων	**Έξοδα Διοίκησης**	**Έξοδα Διάθεσης**	**Κόστος Πωληθέντων**	**Έξοδα Διοίκησης**	**Έξοδα Διάθεσης**
Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων	13.403	4.010	7.273	12.540	3.902	6.886
Αναλώσεις αποθεμάτων	82.731	0	0	79.083	0	0
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.	526.875	0	0	497.106	0	0
Αποσβέσεις παγίων	6.003	110	340	4.786	104	111
Αμοιβές και έξοδα τρίτων(*)	2.688	1.569	5.263	2.126	1.623	3.253
Προβλέψεις	0	246	0	0	316	0
Άλλα λειτουργικά έξοδα(*)	852	1.473	7.482	308	1.994	8.328
Απομείωση παγίων στοιχείων	110	0	0	(300)	0	0
Λοιπά	362	431	393	161	408	636
	633.024	**7.839**	**20.751**	**595.810**	**8.347**	**19.214**

Στις Αμοιβές και Έξοδα Τρίτων περιλαμβάνονται τα έξοδα επισκευών και συντηρήσεων, τα έξοδα τηλεπικοινωνιών τα έξοδα ηλεκτρικής ενέργειας, τα ασφάλιστρα, τα ενοίκια, τα έξοδα των ελεύθερων επαγγελματιών, οι προμήθειες, κλπ.

Στα Άλλα Λειτουργικά Έξοδα και στα Λοιπά Έξοδα περιλαμβάνονται τα έξοδα κίνησης, τα έξοδα προβολής και διαφήμισης, τα έξοδα μεταφορών, τα υλικά άμεσης ανάλωσης, τα έξοδα από φόρους και τέλη, τα γενικά έξοδα κλπ.

(*)Ο Όμιλος πληρώνει σε πελάτες του, αμοιβές για την τοποθέτηση των προϊόντων του σε προθήκες καταστημάτων τους, ή τοποθέτηση/προβολή αυτών σε διακεκριμένη περιοχή (αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης).Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Δ.Π.Χ.Α 15, αυτές οι αμοιβές τοποθέτησης/προώθησης των προϊόντων, οι οποίες απορρέουν από συμβάσεις, δεν αντιμετωπίζονται ως πληρωμή ξεχωριστής υπηρεσίας, αλλά αφαιρούνται από τα καθαρά έσοδα πωλήσεων. Οι αμοιβές αυτές, καθώς και τα κίνητρα προώθησης των προϊόντων, που παρέχονται προς τους πελάτες, και αναγνωρίζονται ως μειωτικά των εσόδων, ανέρχονται για το έτος 2019, για τον Όμιλο σε Ευρώ 2.345 χιλιάδες και σε Ευρώ 1.689 χιλιάδες, για την Εταιρεία.

Αμοιβές και λοιπές παροχές εργαζομένων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Μισθοί και ημερομίσθια	19.802	18.640	18.874	17.752
Εργοδοτικές εισφορές	4.852	4.436	4.795	4.375
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία (σημ.16)	290	308	287	305
Λοιπές παροχές	729	896	729	896
	25.673	**24.280**	**24.685**	**23.328**
Μέσος όρος εργαζομένων	**558**	**537**	**525**	**502**

Αποσβέσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Κτίρια	349	348	349	348
Μηχανήματα	5.561	4.459	5.561	4.459
Μεταφορικά μέσα	24	24	23	22
Έπιπλα	181	169	175	165
Αποσβέσεις Άυλων περιουσιακών στοιχείων	120	7	120	6
Απόσβεση δικαιώματος χρήσης - IFRS 16	344	0	224	0
	6.579	**5.007**	**6.452**	**5.000**

22. Ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές

Οι **Ελεγκτικές και Λοιπές Αμοιβές**, προς το δίκτυο της KPMG, αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Αμοιβές για ελεγκτικές υπηρεσίες	90	90	64	64
Αμοιβές για Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό	66	66	60	60
Λοιπές αμοιβές	1	24	1	24
	157	**180**	**125**	**148**

Συγκεκριμένα, οι ελεγκτικές και λοιπές αμοιβές προς το δίκτυο της KPMG στην Ελλάδα (εξαιρουμένων των υπολοίπων χωρών), αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία και οι Ελληνικές θυγατρικές	
	2019	**2018**
Αμοιβές για ελεγκτικές υπηρεσίες	72	72
Αμοιβές για Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό	66	66
Λοιπές αμοιβές	1	24
	139	**162**

23. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

Τα **Άλλα Έσοδα Εκμετάλλευσης**, αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Εισπραττόμενα έξοδα αποστολής αγαθών	2.620	2.644	2.620	2.644
Λοιπά έσοδα	554	979	553	979
	3.174	**3.623**	**3.173**	**3.623**

24. Χρηματοοικονομικά έσοδα/(έξοδα) καθαρά

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Διάφορα χρηματοοικονομικά έξοδα	(1.293)	(1.081)	(1.184)	(985)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	**(1.293)**	**(1.081)**	**(1.184)**	**(985)**
Πιστωτικοί τόκοι	3.114	1.934	3.114	1.909
Έσοδα χρεογράφων	1.756	548	1.746	548
Χρηματοοικονομικά έσοδα	**4.870**	**2.482**	**4.860**	**2.457**
	3.577	**1.401**	**3.676**	**1.472**

25. Φόρος εισοδήματος

Σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς στην Ελλάδα (Ν.4646/2019), οι ανώνυμες εταιρείες φορολογούνται στα συνολικά τους κέρδη με συντελεστή 24% (2018: 29%).

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις, υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται στις φορολογικές αρχές σε ετήσια βάση, αλλά τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται, για φορολογικούς σκοπούς, παραμένουν προσωρινά εκκρεμή, έως ότου οι φορολογικές αρχές ελέγξουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου και, με βάση τους ελέγχους αυτούς, να οριστικοποιηθούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αυτές αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων, που ακολουθούν τη χρήση που αφορούν.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση 2009. Οι φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας δεν έχουν εξεταστεί από τις φορολογικές αρχές για τη χρήση 2010, αλλά πλέον θεωρείται ότι έχει παραγραφεί. Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2018 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών για τις χρήσεις 2014 έως 2018, ενώ οι χρήσεις 2011, 2012 και 2013 έχουν παραγραφεί. Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρεία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρεία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2014 έως 2018.

Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η θυγατρική εταιρεία MERIDIAN Α.Ε., είχε ελεγχθεί μέχρι και τη χρήση 2010. Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2018 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών για τις χρήσεις 2014 έως 2018, ενώ οι χρήσεις 2011, 2012 και 2013 έχουν παραγραφεί. Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρεία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρεία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2014 έως 2018.

Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας MERIDIAN Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές μέχρι και τη χρήση 2010. Η Εταιρεία έχει λάβει πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη από τον ορκωτό ελεγκτή της για κάθε χρήση από το 2011 έως και το 2018 σύμφωνα με την Ελληνική φορολογική νομοθεσία. Η Εταιρεία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών για τις χρήσεις 2014 έως 2018 ενώ οι χρήσεις 2011, 2012 και 2013 έχουν παραγραφεί. Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρεία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρεία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2014 έως 2018.

Επίσης, για τις φορολογικές υποχρεώσεις της θυγατρικής εταιρείας ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε. για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2019, βρίσκεται σε εξέλιξη η εργασία διασφάλισης φορολογικής συμμόρφωσης από τον τακτικό ελεγκτή βάση των διατάξεων του άρθρου 65Α του Ν.4174/2013 και δεν αναμένονται σημαντικές διαφορές.

Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις εκτιμούμε ότι αυτές δε θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της 31 Δεκεμβρίου 2019.

Η Θυγατρική KARELIA BULGARIA EOOD, ελέγχθηκε από τις φορολογικές αρχές της Βουλγαρίας, κατά την διάρκεια του έτους 2016, μέχρι και την χρήση 2012. Οι λοιπές θυγατρικές της στο εξωτερικό KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD (2002), KARELIA BELGIUM S.A.R.L. και KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş (2008), δεν έχουν ελεγχθεί. Κατά συνέπεια οι φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών του Ομίλου για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις, δεν έχουν καταστεί οριστικές. Εκτιμούμε ότι σε περίπτωση φορολογικού ελέγχου, τυχόν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις που θα προκύψουν, δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Ο **Φόρος Εισοδήματος** που επιβάρυνε τα αποτελέσματα, αναλύεται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
Τρέχων φόρος	22.712	19.204	22.323	18.974
Αναβαλλόμενος φόρος	(2.389)	4.594	(2.389)	3.718
	20.323	**23.798**	**19.934**	**22.692**

Ο Φόρος, επί των κερδών, προ φόρων, του Ομίλου και της Εταιρείας, διαφέρει από το θεωρητικό φόρο που θα προέκυπτε χρησιμοποιώντας τον ισχύοντα συντελεστή φορολογίας εισοδήματος. Η διαφορά έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Κέρδη προ φόρων	87.727	102.841	85.594	98.990
Ισχύων φορολογικός συντελεστής Μητρικής	**24%**	**29%**	**24%**	**29%**
Φόρος υπολογιζόμενος με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές	21.054	29.824	20.542	28.707
Επίδραση αλλαγής στον φορολογικό συντελεστή	(583)	(943)	(583)	(943)
Επίδραση από διαφορετικούς συντελεστές φορολογίας εταιρειών εξωτερικού	(123)	(125)	0	0
Λοιποί φόροι	(90)	67	(25)	18
Αναστροφή πρόβλεψης φόρου εισοδήματος βάσει δικαστικής απόφασης	0	(618)	0	(618)
Αναστροφή πρόβλεψης φόρου εισοδήματος από επιστροφή τελών	0	(4.472)	0	(4.472)
Ζημίες θυγατρικών που δεν αναγνωρίστηκαν	65	65	0	0
Φόρος εισοδήματος	**20.323**	**23.798**	**19.934**	**22.692**

Ο σταθμισμένος μέσος φορολογικός συντελεστής για τις χρήσεις 2019 και 2018 ήταν για τον Όμιλο 23,17% και 23,14% αντίστοιχα, και για την Εταιρεία 23,29% και 22,92%, αντίστοιχα.

Οι συνολικά σωρευμένες φορολογητέες ζημίες των θυγατρικών του Ομίλου που δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για συμψηφισμό κερδών, και για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, είναι Ευρώ 1.332 χιλιάδες.

Η ανάλυση του **Πληρωτέου Φόρου Εισοδήματος** έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Υπόλοιπο έναρξης	(4.657)	(3.247)	(4.698)	(3.591)
Τρέχων φόρος εισοδήματος	22.712	19.204	22.323	18.974
Καταβληθέντες φόροι	(15.033)	(21.264)	(14.838)	(20.731)
Μεταβολή προκαταβολών	949	650	949	650
	3.971	**(4.657)**	**3.736**	**(4.698)**

26. Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή

Τα **κέρδη, μετά από φόρους, ανά μετοχή** υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους, μετά από φόρους, με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των σε κυκλοφορία μετοχών στην διάρκεια της χρήσης, και αναλύονται ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Κέρδη μετά από φόρους	**67.404**	**79.043**	**65.660**	**76.298**
Κατανέμονται σε:				
Μετόχους Εταιρείας	67.408	79.048	65.660	76.298
Δικαιώματα Μειοψηφίας	(4)	(5)	0	0
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	2.760.000	2.760.000	2.760.000	2.760.000
Βασικά κέρδη, ανά μετοχή (Εκφρασμένα σε Ευρώ ανά μετοχή)	**24,4217**	**28,6388**	**23,7899**	**27,6442**
Απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή (Εκφρασμένα σε Ευρώ ανά μετοχή)	**24,4217**	**28,6388**	**23,7899**	**27,6442**

27. Μερίσματα

Με βάση την Ελληνική Εταιρική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, κάθε χρήση, να διανέμουν στους μετόχους τους, τουλάχιστον το 35% των κερδών, μετά από φόρους, και μετά από την κράτηση για τακτικό αποθεματικό. Η Εταιρεία δύναται να μη διανέμει μέρισμα με την σύμφωνη γνώμη του 70% των μετόχων της.

28. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σε σχέση με το Ελληνικό Δημόσιο, το Βουλγαρικό Δημόσιο και το Βρετανικό δημόσιο με τράπεζες για λοιπές εγγυήσεις καθώς και άλλα θέματα, όπως επίδικες νομικές υποθέσεις, που προκύπτουν στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας. Οι υποθέσεις αυτές δεν αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις. Πιο συγκεκριμένα οι υποθέσεις αυτές αφορούν κυρίως:

(α) Η Εταιρεία χορήγησε εγγυητικές επιστολές στο Ελληνικό Δημόσιο, για εξασφάλιση του ποσού του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης, που αναλογεί επί των διακινούμενων εμπορευμάτων, τα οποία και ευρίσκονται υπό καθεστώς αναστολής. Την 31 Δεκεμβρίου 2019 οι εν λόγω εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο σε Ευρώ 191.370 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Ευρώ 195.687 χιλιάδες. Επί των ακινήτων και μηχανημάτων της Εταιρείας υφίστανται προσημειώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 71.733 χιλιάδων, για εξασφάλιση του Δημοσίου έναντι του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης.

(β) Η θυγατρική εταιρεία KARELIA BULGARIA EOOD χορηγεί εγγυητικές επιστολές στο Βουλγαρικό Δημόσιο για εξασφάλιση των απαιτήσεών του για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε Ευρώ 32.600 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Ευρώ 32.600 χιλιάδες.

(γ) Προκειμένου η Βουλγαρική τράπεζα SOCIETE GENERALE EXPRESS να εκδώσει, τις απαιτούμενες από το Βουλγαρικό Τελωνείο, εγγυητικές επιστολές υπέρ της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, και οι οποίες περιγράφονται στην παράγραφο (β), είχε λάβει ως εγγύηση την 31.12.2019 ισόποσες εγγυητικές επιστολές από την τράπεζα CREDIT SUISSE AG, στην οποίαν η Εταιρεία, είχε παραχωρήσει, (ως ενέχυρο) (pledge), διαθέσιμα, ποσού Ευρώ 34.000 χιλιάδων.

(δ) Η θυγατρική εταιρεία KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD χορηγεί εγγυητικές επιστολές στο Βρετανικό δημόσιο για εξασφάλιση των απαιτήσεών του για Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης. Οι σχετικές εγγυητικές επιστολές ανήρχοντο την 31 Δεκεμβρίου 2019 σε Λίρες Αγγλίας 300 χιλιάδες, και την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Λίρες Αγγλίας 300 χιλιάδες

(ε) Ο Διευθυντής του Τελωνείου Καλαμάτας με την με αριθμό 157/2012/17.01.2013 πράξη του, βεβαίωσε σε βάρος της Εταιρείας, συμπληρωματικά φορολογικές επιβαρύνσεις ποσού Ευρώ 343 χιλιάδων, ως διαφορά μεταξύ των φορολογικών επιβαρύνσεων καπνικών προϊόντων, που δηλώθηκαν και καταβλήθηκαν, και των αντιστοιχουσών συνεπεία της τροποποίησης των διατάξεων του άρθρου 97 του Ν. 2960/2001 «Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας» με το άρθρο 1 του Ν.2960/2001. Κατά της ως άνω πράξης, η Εταιρεία σχημάτισε σχετική πρόβλεψη και άσκησε προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης το έτος 2013. Τέλος, η Εταιρεία άσκησε αίτηση αναίρεσης στο Συμβούλιο της Επικρατείας, για ποσόν Ευρώ 4.681 χιλιάδων, το οποίο κατέβαλε τον Ιανουάριο του 2011 στο Ελληνικό Δημόσιο, από καταλογιστικές πράξεις Ειδικού Φόρου Καταναλώσεως. Το ποσό αυτό έχει καταχωρηθεί ως δαπάνη σε προηγούμενη χρήση.

(στ) Στο πρώτο εξάμηνο του 2015 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 3.059 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογήτων αποθεματικών τα οποία σχηματίσθηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2003 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό αυτό καταχωρήθηκε στις Απαιτήσεις σε προηγούμενη χρήση και σχηματίστηκε ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της ΠΟΛ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Χρηματοοικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 23 Ιουνίου 2015 προσφυγή της, η οποία εκδικάστηκε την 14 Μαρτίου 2017, έγινε δεκτή και δυνάμει της με αριθμό 433/2017 απόφασης του δικαστηρίου το εν λόγω ποσό επιστράφηκε στην Εταιρεία την 31 Ιουλίου 2018. Η πρόβλεψη επισφάλειας αντιλογίστηκε στην χρήση 2017. Το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε αναίρεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της απόφασης.

(ζ) Κατά τη διάρκεια του Νοεμβρίου του 2016 καταβλήθηκε στην ΔΟΥ Καλαμάτας ποσό Ευρώ 667 χιλιάδων που αφορά φόρους αφορολογήτων αποθεματικών τα οποία σχηματίσθηκαν από τα κέρδη της χρήσεως 2004 βάσει των διατάξεων του Ν.3220/2004. Το ποσό των εν λόγω αποθεματικών κρίθηκε ότι συνιστά κρατική ενίσχυση (κατά την έννοια του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.) και πρέπει να ανακτηθεί βάσει των διατάξεων του Ν.4099/2012 και της ΠΟΛ.1231/2013 εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών. Σημειώνεται ότι η Εταιρεία άσκησε νομίμως και εμπροθέσμως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης την από 20 Απριλίου 2017 προσφυγή της, και επ' αυτής εκδόθηκε η υπ' αριθμό 500/2018 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Τρίπολης, με την οποία η προσφυγή της Εταιρείας έγινε δεκτή, και η πρόβλεψη αυτή αντιλογίστηκε στην χρήση 2018, μειωτικά του φόρου εισοδήματος. Το Ελληνικό Δημόσιο άσκησε αναίρεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά της απόφασης.

(η) Το Μάρτιο 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς με έγγραφο της, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 748 χιλιάδων που αφορά εισφορές για τη χρήση του 2016. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.

Ωστόσο, το Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς βεβαίωσε στην Εφορία συνολικό ποσό οφειλής Ευρώ 1.991 χιλιάδες, σχετικά με τις εισφορές των οικονομικών χρήσεων 2014, 2015 και 2016. Κατά των παραπάνω πράξεων, ασκήθηκαν αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών για τα ποσά των εισφορών των οικονομικών χρήσεων 2014, 2015 και 2016.

Η Εταιρεία κατέβαλε το συνολικό ποσό των Ευρώ 1.991 χιλιάδων το Δεκέμβριο του 2016 και αναγνώρισε ισόποση απαίτηση από το Ελληνικό Δημόσιο. Για την απαίτηση αυτή η Εταιρεία σχημάτισε το 2016 ισόποση πρόβλεψη επισφάλειας καθώς είναι αβέβαιη η έκβαση της υπόθεσης. Το κονδύλι «Επίδικοι Φόροι-Τέλη» στη χρήση 2016 αφορά την πρόβλεψη αυτή.

Τον Μάρτιο 2017, η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με έγγραφό της το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδοποίηση-Λογαριασμός Τελών προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς» καταλόγισε στην Εταιρεία το ποσό των Ευρώ 388 χιλιάδων, που αφορά εισφορές για την χρήση 2017. Κατά της ανωτέρω πράξης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών. Η Εταιρεία πραγματοποίησε σχετική πρόβλεψη με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως 2017.

Το Εφετείο απέρριψε τυπικά τις προσφυγές της Εταιρείας, κρίνοντας ότι ο καταλογισμός και το ύψος των ένδικων εισφορών μπορούν να κριθούν κατά την εκδίκαση των ανακοπών που έχουν ήδη κατατεθεί στο Μονομελές Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας.

(θ) Υπάρχουν την 31 Δεκεμβρίου 2019 λοιπές μη σημαντικές επίδικες υποθέσεις για τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι δεν πρόκειται να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας.

(ι) Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις της Εταιρείας και του Ομίλου, αναφέρονται αναλυτικά στην σημείωση 25 Φόρος Εισοδήματος. Η Διοίκηση της Εταιρείας, δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις, σε περίπτωση ελέγχου των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων.

29. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το πρόγραμμα διαχείρισης του κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στις διακυμάνσεις των χρηματοοικονομικών αγορών και έχει στόχο να ελαχιστοποιήσει τις δυνητικές επιπτώσεις αυτών των διακυμάνσεων στην χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

Τα **Χρηματοοικονομικά μέσα** που κατέχει ο Όμιλος είναι τα εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
Χρηματοοικονομικά Μέσα Ενεργητικού	**2019**	**2018**	**2019**	**2018**
Σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	105.960	171.486	105.950	149.790
Επενδύσεις στην εύλογη αξία, μέσω λοιπών συνολικών εσόδων	0	14.269	0	14.269
Σε αναπόσβεστο κόστος				
Λογαριασμοί εισπρακτέοι (Απαιτήσεις και Δάνεια)	25.644	31.920	19.988	55.681
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών	279.622	218.344	261.408	181.339
Επενδύσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος	57.401	0	57.401	0
Χρηματοοικονομικά Μέσα Παθητικού				
Σε αναπόσβεστο κόστος				
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	92.082	102.657	77.621	76.909

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικούς κινδύνους προέρχεται από καταθέσεις και επενδύσεις σε τράπεζες και συναλλαγές σε ξένο νόμισμα (εισαγωγές/εξαγωγές), κυρίως σε Αμερικανικό Δολάριο (USD). Ο κίνδυνος αυτός αντιμετωπίζεται στα πλαίσια εγκεκριμένων κατευθύνσεων, και δεν υπάρχουν παράγωγα.

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις μεταβολές, στα κέρδη μετά από φόρους του Ομίλου και στα Ίδια Κεφάλαια, σε πιθανές αλλαγές ισοτιμιών στο Αμερικάνικο Δολάριο (USD), κρατώντας όλες τις άλλες μεταβλητές σταθερές.

Ανάλυση ευαισθησίας σε μεταβολές Συναλλάγματος (σε USD)

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		**2018**	
Λογαριασμός	**Υπόλοιπο**	**Συναλλαγματικός κίνδυνος**	
		+ 5%	**- 5%**
Απαιτήσεις	839	(40)	44
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών- Επενδυτικά προϊόντα	154.262	(7.346)	8.119
Υποχρεώσεις	(6.913)	329	(364)
Επίδραση μεταβολών στον Φόρο εισοδήματος κέρδος/(ζημία)		(2.046)	2.262
Καθαρή επίδραση		**(9.103)**	**10.061**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)		2019	
Λογαριασμός	**Υπόλοιπο**	**Συναλλαγματικός κίνδυνος**	
		+ 5%	**- 5%**
Απαιτήσεις	1.780	(85)	94
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών- Επενδυτικά προϊόντα	178.864	(8.517)	9.414
Υποχρεώσεις	(8.331)	397	(438)
Επίδραση μεταβολών στον Φόρο εισοδήματος κέρδος/(ζημία)		(1.969)	2.176
Καθαρή επίδραση		**(10.174)**	**11.246**

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν αντιμετωπίζει σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους. Οι απαιτήσεις από πελάτες προέρχονται κυρίως από μια μεγάλη, ευρεία πελατειακή βάση. Η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται διαρκώς από τις εταιρείες του Ομίλου.

Όπου κρίνεται αναγκαίο, ζητείται επιπλέον κάλυψη ως εγγύηση της πίστωσης. Πιστωτικά όρια ορίζονται για κάθε πελάτη, τα οποία επανεξετάζονται ανάλογα με τις τρέχουσες συνθήκες και αναπροσαρμόζονται, αν απαιτηθεί, οι όροι πωλήσεων και εισπράξεων.

Δεν υπάρχει πιστοποιημένη πιστοληπτική ικανότητα, όσον αφορά τις απαιτήσεις.

Στο τέλος της χρήσης, η Διοίκηση με τις πληροφορίες που είχε στη διάθεση της κατά τη σύνταξη της παρούσης, θεώρησε ότι δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός πιστωτικός κίνδυνος που να μην καλύπτεται ήδη από κάποια κάλυψη ως εγγύηση πίστωσης ή από πρόβλεψη επισφαλούς απαίτησης.

Οι απαιτήσεις οι οποίες κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019 έχουν θεωρηθεί επισφαλείς, ανέρχονται σε ποσό Ευρώ 6.364 χιλιάδες (για τον Όμιλο) και σε ποσό Ευρώ 6.094 χιλιάδες (για την Εταιρεία), ήταν ληξιπρόθεσμες πέραν του ενός έτους και έχει σχηματισθεί η σχετική πρόβλεψη. Από το σύνολο των επισφαλών απαιτήσεων, ποσόν Ευρώ 2.722 χιλιάδων αφορά επίδικες απαιτήσεις κατά του Ελληνικού Δημοσίου.

Δυνητικός πιστωτικός κίνδυνος υπάρχει στα διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, καθώς και στις επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές, ο κίνδυνος μπορεί να προκύψει από αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του με τον Όμιλο. Ο Όμιλος φροντίζει να διατηρεί κατάλληλη διασπορά, και να επενδύει σε οργανισμούς με αυξημένη πιστοληπτική διαβάθμιση για την μείωση του κινδύνου.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, που μπορεί να προκύψει από αδυναμία των χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους προς τον Όμιλο όσον αφορά τις τοποθετήσεις σε επενδύσεις και χρηματικά διαθέσιμα έχει περιοριστεί σημαντικά καθώς το σημαντικότερο μέρος αυτών είναι τοποθετημένο σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος, υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας.

Η πιστοποιημένη πιστοληπτική ικανότητα με βάση την αξιολόγηση του Οίκου Fitch για τα Ταμειακά Διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών, όπως και των εκδοτών των εταιρικών ομολόγων καθώς και των αμοιβαίων κεφαλαίων εξωτερικού και money market certificates, έχει ως εξής:

Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα αυτών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία	
Πιστοληπτική Ικανότητα Τράπεζας (long-term)	**2019**	**2018**
A+	52.240	0
A	3.006	19.210
A-	125.810	64.933
AA-	0	33.709
BBB+	50.605	37.733
B-	51	0
BBB-	0	25.737
CCC+	27.429	0
CCC	2.280	0
	261.391	**181.322**

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία	
Πιστοληπτική Ικανότητα Εκδοτών	**2019**	**2018**
A+	19.151	0
A	22.773	22.695
AA-	0	18.347
BBB+	64.026	108.742
	105.950	**149.784**

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία	
Πιστοληπτική Ικανότητα Εκδοτών	**2019**	**2018**
AA-	0	6.449
BBB+	0	5.047
BB+	0	1.555
BBB-	0	1.218
	0	**14.269**

Επενδύσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Η Εταιρεία	
Πιστοληπτική Ικανότητα Εκδοτών	**2019**	**2018**
AAA	19.661	0
A+	6.538	0
A	8.933	0
AA-	180	0
A-	12.340	0
BBB+	6.965	0
BBB	2.784	0
	57.401	**0**

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο για τις εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου, κατά την ημερομηνία της Χρηματοοικονομικής Θέσης ανά γεωγραφική περιοχή ήταν:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2019	2018
Εγχώριες	8.470	22.232
Χώρες Εξωτερικού	19.491	9.688

Κίνδυνος επιτοκίων και κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση της ρευστότητας επιτυγχάνεται με την ύπαρξη κατάλληλου συνδυασμού ρευστών διαθεσίμων και επενδύσεων σε αξιολογημένα χρεόγραφα ή και χρηματοοικονομικά προϊόντα τραπεζών εξωτερικού.

Ο κίνδυνος των επιτοκίων αφορά τη μεταβολή στην αξία της απόδοσης των επενδύσεων με επιτοκιακή μορφή απόδοσης καθώς και τη μεταβολή του κόστους δανεισμού εξαιτίας της μεταβολής των επιτοκίων. Η πλειοψηφία των στοιχείων του Ενεργητικού και των Υποχρεώσεων του Ομίλου δεν υπόκειται σε επιτοκιακής μορφής απόδοση / υποχρέωση (εκτός των Διαθεσίμων και των Διακρατούμενων μέχρι τη λήξη επενδύσεων) και κατά συνέπεια ο Όμιλος δεν είναι εκτεθειμένος σε υψηλό κίνδυνο από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων.

Ο Όμιλος διατηρεί σημαντικά ταμειακά διαθέσιμα και βραχυχρόνιες επενδύσεις σε χρεόγραφα (Ευρώ 443 εκατ. περίπου στις 31.12.2019) εκ των οποίων το μεγαλύτερο μέρος διατηρείται σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Επιπλέον ο Όμιλος δεν έχει τραπεζικό δανεισμό.

Σημειώνεται ότι Ο Όμιλος εκτιμά ότι η διατήρηση του υφιστάμενου καθεστώτος των κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα δεν θέτει σε κίνδυνο την προμήθεια των απαραίτητων για την παραγωγή πρώτων και λοιπών υλών από το εξωτερικό καθώς υπάρχουν επαρκή χρηματικά διαθέσιμα σε διεθνείς τράπεζες εκτός Ελλάδος.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τις ημερομηνίες λήξεως των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων στο τέλος του έτους με βάσει τις πληρωμές που απορρέουν από τις σχετικές αρχές και μέθοδοι.

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	**Ο Όμιλος**		**Η Εταιρεία**	
	2019	**2018**	**2019**	**2018**
	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες	Λιγότερο από 4 μήνες
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	92.082	102.657	77.621	76.909

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Δεν υφίσταται ουσιαστική διαφορά μεταξύ των εύλογων αξιών και των αντίστοιχων λογιστικών των χρηματοοικονομικών μέσων Ενεργητικού και Παθητικού και αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (δηλαδή των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων, των ταμειακών διαθεσίμων, των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων).

Οι παρακάτω μέθοδοι και παραδοχές χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικού στοιχείου:

- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αυτών, εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις: Η λογιστική αξία είναι σχεδόν ίδια με την εύλογη επειδή είτε η λήξη αυτών των χρηματοοικονομικών στοιχείων είναι βραχυπρόθεσμη είτε υπάρχει περιορισμένος συναλλαγματικός κίνδυνος που να επηρεάζει την εύλογη αξία.

Ο Όμιλος δεν έκανε χρήση παραγώγων επί χρηματοοικονομικών μέσων.

30. Μεταγενέστερα της Χρηματοοικονομικής Θέσης γεγονότα

Δεν έχουν συμβεί σημαντικά γεγονότα, μετά την ημερομηνία της 31 Δεκεμβρίου 2019, που να χρήζουν γνωστοποίησης ή αλλαγής των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, εκτός των εκτιμήσεων των ενδεχόμενων επιπτώσεων των συνεπειών της πανδημίας του COVID 19 οι οποίες αναφέρονται στο κεφάλαιο «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ».

31. Συναλλαγές και υπόλοιπα με συνδεμένα μέρη

Ως συνδεμένα μέρη του Ομίλου, θεωρούνται η ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., οι θυγατρικές της εταιρείες, οι θυγατρικές των θυγατρικών, η Διοίκηση και τα Ανώτατα στελέχη τους.

Η Εταιρεία πουλάει αγαθά προς τα συνδεμένα μέρη, ενώ επιπλέον, χορηγεί άτοκα δάνεια και ταμειακές διευκολύνσεις σε αυτά.

Οι πωλήσεις αγαθών της Εταιρείας προς τα συνδεμένα μέρη, αφορούν πωλήσεις προϊόντων και εμπορευμάτων. Οι τιμές πώλησης παρέχονται στη βάση κόστους, πλέον κέρδους.

Οι συναλλαγές της Εταιρείας, με τα συνδεμένα με αυτή μέρη, στη διάρκεια της χρήσης 2019, έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, εκτός από την παροχή άτοκων ταμειακών διευκολύνσεων και δανείων.

Οι παρακάτω συναλλαγές, αφορούν συναλλαγές της Εταιρείας με συνδεμένα μέρη:

i) Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2019	2018
MERIDIAN A.E.	259	415
KARELIA BULGARIA EOOD	31.783	23.123
G.K. DISTRIBUTORS EOOD(*)	4.707	485
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	3.419	3.234
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	4	3
Σύνολο	**40.172**	**27.260**

(*)Η συναλλαγή αυτή αφορά πωλήσεις (καθαρές χωρίς Ε.Φ.Κ.), της θυγατρικής KARELIA BULGARIA EOOD, προς τη θυγατρική της G.K DISTRIBUTORS EOOD.

Οι πωλήσεις σε θυγατρικές εταιρείες, γίνονται με τους ίδιους όρους που ισχύουν και για τα μη συνδεμένα μέρη.

ii) Υπόλοιπα που έχουν προκύψει από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2019	2018
Απαιτήσεις από συνδεμένα μέρη		
MERIDIAN A.E.	248	212
KARELIA BULGARIA EOOD	3.918	2.063
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	167	461
KARELIA TÜTÜN VE TICARET A.Ş	4	0
Σύνολο	**4.337**	**2.736**

iii) Υπόλοιπα που έχουν προκύψει από δάνεια και χρηματικές διευκολύνσεις

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2019	2018
Απαιτήσεις από συνδεμένα μέρη		
ΚΑΡΕΛΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ Α.Ε.	21	21
KARELIA TOBACCO COMPANY (UK) LTD	0	23.000
Σύνολο	**21**	**23.021**

Το Δάνειο που χορήγησε η Εταιρεία είναι βραχυπρόθεσμο και άτοκο.

iv) Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθυντικού προσωπικού (Ανώτατα και Ανώτερα στελέχη)

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	2019	2018	2019	2018
Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου	484	478	484	478
Μισθοί και λοιπές βραχυπρόθεσμες παροχές Διευθυντικού προσωπικού	3.044	2.694	2.818	2.472
	3.528	**3.172**	**3.302**	**2.950**

32. Λειτουργικοί τομείς

Η ακόλουθη πληροφόρηση αναφέρεται στους Λειτουργικούς Τομείς των Εταιρειών του Ομίλου, που πρέπει να αναφέρονται ξεχωριστά στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Οι Λειτουργικοί Τομείς έχουν ορισθεί με βάση τη διάρθρωση του Ομίλου και αναφέρονται κυρίως στο διαχωρισμό της δραστηριότητας του Ομίλου σε Ελλάδα και εξωτερικό, και βάσει του ότι οι υπεύθυνοι για τη λήψη των οικονομικών αποφάσεων παρακολουθούν τις χρηματοοικονομικές πληροφορίες, ξεχωριστά, όπως παρουσιάζονται από την Εταιρεία και καθεμιά από τις θυγατρικές της Εταιρείας που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση. Τα υπεύθυνα όργανα για την λήψη και την παρακολούθηση των σχετικών αποφάσεων, είναι ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Γενικός Διευθυντής.

Η Διοίκηση αξιολογεί την επίδραση των Λειτουργικών Τομέων, βασιζόμενη στα λειτουργικά κέρδη και τα καθαρά κέρδη.

Οι πληροφορίες, αναφορικά με τους Λειτουργικούς Τομείς παρακολουθούνται για τις Ελληνικές Εταιρείες του Ομίλου σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα που προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία, και έχουν ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	2019		2018	
	Ελλάδα (Δραστηριότητες Μητρικής και Ελληνικών Θυγατρικών)	Εξωτερικό (Δραστηριότητες Θυγατρικών στο εξωτερικό)	Ελλάδα (Δραστηριότητες Μητρικής και Ελληνικών Θυγατρικών)	Εξωτερικό (Δραστηριότητες Θυγατρικών στο εξωτερικό)
Έσοδα από πελάτες	213.445	45.886	202.700	36.720
Χρηματοοικονομικά έσοδα	4.697	7	3.618	21
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1.157	101	895	95
Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	4.349	60	3.455	3
Κέρδη προ φόρων	86.236	2.194	100.857	1.197

Η συμφωνία των υπολοίπων των κονδυλίων Έσοδα από πελάτες και Κέρδη προ φόρων με τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχει ως εξής:

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	
Έσοδα από πελάτες	**2019**	**2018**
Έσοδα από πελάτες (Ελλάδα και Εξωτερικό)	259.331	239.420
Εισπραπτόμενα έξοδα αποστολής αγαθών (σημ. 22)	(2.620)	(2.644)
Απαλοιφές ενδοεταιρικών πωλήσεων (σημ. 31)	(40.172)	(27.260)
Λοιπά	1.511	315
Εφαρμογή ΔΠΧΑ 15	(2.351)	(2.152)
Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α. (σημ. 19)	819.996	753.443
Έσοδα σύμφωνα με Κατάσταση Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εσόδων	**1.035.695**	**961.122**

(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)	Ο Όμιλος	
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	**2019**	**2018**
Κέρδη προ φόρων (Ελλάδα και Εξωτερικό)	88.429	102.053
Μετάβαση από Ε.Λ.Π. σε Δ.Λ.Π.	(944)	(2.064)
Απαλοιφές ενδοεταιρικών κερδών	242	2.852
Κέρδη προ φόρων	**87.727**	**102.841**

Καλαμάτα, 27 Απριλίου 2020

Ο Αντιπρόεδρος	Ο Δ/νων Σύμβουλος	Ο Οικονομικός Δ/ντης	Ο Δ/ντης Λογιστηρίου
Ευστάθιος Γ. Καρέλιας	Ανδρέας Γ. Καρέλιας	Γεώργιος Δ. Αλεβιζόπουλος	Ιωάννης Α. Αργύρης